

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**Proměna rutin novináře Boleslavského deníku a vývoj jeho
redakce jako mediální organizace od roku 1993 do současnosti**

*The Changes in Journalistic Practices of Boleslavsky denik's Journalists and a Development
of Its Department as a Media Organization from 1993 to the Present*

Bakalářská diplomová práce

Kristýna Žáková

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Karel Páral

Olomouc 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářkou diplomovou práci s názvem *Proměna rutin novináře Boleslavského deníku a vývoj jeho redakce jako mediální organizace od roku 1993 do současnosti* vypracovala samostatně s použitím odborné literatury a prameny, které jsou uvedeny v práci. Práce obsahuje 109 668 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 25. dubna 2020

Podpis:

Poděkování

Poděkovat bych tímto chtěla především vedoucímu své práce Mgr. et Mgr. Karlu Páralovi za jeho laskavost, ochotu, pozitivní energii, a především cenné rady a připomínky nejen v procesu tvorby této práce, ale také v průběhu celého studia.

Velké díky patří také všem respondentům, kteří si našli chvíli svého drahocenného času, aby mi poskytli užitečné informace, jejichž získání bylo pro napsání této práce naprosto nezbytné. Děkuji také všem, kteří zapátrali ve svých diářích, aby mi poskytli potřebné kontakty, a všem, kteří mi poskytli možnost pátrat v archivech, a to i přes ztížené podmínky v době pandemie.

Abstrakt

Tato práce sleduje vývoj proměn pracovních rutin novináře Boleslavského deníku a vývoj organizace jeho redakce v letech 1993–2020. Klade si za cíl zmapovat tyto změny v souvislosti s technologiemi a proměnou majitelů. Kromě Boleslavského deníku jsme se zastavili také u jeho předchůdce. K dosažení svého cíle jsme užili metodu hloubkových rozhovorů a kvalitativní analýzy dokumentů.

V teoretické části této práce jsou vymezeny základní pojmy, týkající se regionálního tisku, jeho současných trendů a vývoje jeho vlastnictví. V praktické části jsme analyzovaly informace získané prostřednictvím rozhovorů a analýzou dokumentů, a na základě těchto informací jsme popsali změny, které se zde v námi zkoumaném období udály.

Abstract

This thesis observes evolution of a Boleslavsky denik's journalist's work routine and an evolution of it's editorial office between years 1993–2020. It aims to map these changes in accordance with technology advancement and change of it's ownership over the years. Aside from Boleslavsky denik we also paid attention to it's predecessor. In order to reach our goal we made use of in-depth interviews and a qualitative analysis of documents.

In the theoretical part of this thesis are defined all basic terms of regional printing, it's contemporary trends and an evolution of it's ownership. In the practical part we analyzed information gained through in-depth interviews and the qualitative analysis of documents. Based on these information we described changes, which took place in the time frame of our interest.

Klíčová slova

Regionální tisk, Boleslavský deník, Zář Mladoboleslavska, Mladoboleslavsko, novinářské rutiny, organizace redakce, Mladá Boleslav.

Key words

Regional press, Boleslavský deník, Zář Mladoboleslavska, Mladoboleslavsko, journalistic routine, development of department, Mladá Boleslav.

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Regionální tisk	10
2.1. Lokální a regionální tisk	10
2.2. Specifika práce regionálních novinářů.....	12
2.3. Současný vývoj českých regionálních médií	13
2.3.1. Racionalizace	14
2.3.2. Centralizace	15
2.3.3. Delokalizace.....	17
2.4. Vývoj vlastnické struktury regionálního tisku.....	17
2.4.1. Vlastnictví periodického tisku před rokem 1989.....	18
2.4.2. Vlastnictví periodického tisku po roce 1989	19
2.4.3. Zahraniční vlastníci regionálního periodického tisku.....	20
3. Metodika	24
3.1. Medailony respondentů.....	25
3.1.1. Jaroslav Bílek.....	25
3.1.2. Šárka Charousková	25
3.1.3. Iva Dlouhá.....	25
3.1.4. Miloslav Ječný	26
3.1.5. Jiří Macek	26
3.1.6. Marcela Marvanová	26
3.1.7. Miroslav Ottomanský	26
3.1.8. Zuzana Páchová	26
3.1.9. Milena Píchová	27
3.1.10. Pavel Svačina.....	27
3.1.11. Zuzana Zelenková Kodrlová.....	27
3.2. Struktura rozhovorů	27
4. Předchůdci Boleslavského deníku	31
4.1. Zář Mladoboleslavska	32
4.2. Mladoboleslavsko	34
5. Boleslavský deník	36
5.1. Redakce a redaktoři v prvních letech.....	36
5.2. Rok 1997 a Boleslavan	40
5.3. Změny v letech 1999–2000.....	41

5.4.	Léta 2001–2015	43
5.4.1.	Internetizace	46
5.5.	Změny od roku 2015 do současnosti	48
5.6.	Současné pracovní rutiny novináře a organizace redakce	50
5.6.1.	Rutiny sportovního redaktora	52
6.	Závěr	54
	Seznam zkratk	58
	Seznam pramenů	59
	Seznam literatury	60
	Seznam tabulek	62
	Seznam příloh	63
	Přílohy	64
	Příloha č. 1: Odřezek fotografie s textem na druhé straně, pravděpodobně materiál od externisty ze Záře Mladoboleslava	64
	Příloha č. 2: Edičně upravená strana pro tisk z 28. února 1994, kterou připravil Miroslav Ottomanský	65
	Příloha č. 3: Dokument Používání žánrů je základem novinářského řemesla	66
	Příloha č. 4: Rozhovor s Jaroslavem Bílkem ze dne 3.4.2020	72
	Příloha č. 5: Rozhovor se Šárkou Charouskovou ze dne 11.4.2020	78
	Příloha č. 6: Rozhovor s Ivou Dlouhou ze dne 30.3.2020	85
	Příloha č. 7: Rozhovor s Miloslavem Ječným ze dne 6.2.2019	88
	Příloha č. 8: Rozhovor s Jiřím Mackem ze dne 6.2.2019	95
	Příloha č. 9: Rozhovor s Marcelou Marvanovou ze dne 6.2.2019	105
	Příloha č. 10: Rozhovor s Miroslavem Ottomanským ze dne 28.1.2019	114
	Příloha č. 11: Rozhovor se Zuzanou Páčovou ze dne 11.4.2020	122
	Příloha č. 12: Rozhovor s Milenou Píčovou ze dne 8.2.2019	125
	Příloha č. 13: Rozhovor s Pavlem Svačinou ze dne 19.4.2020	128
	Příloha č. 14: Rozhovor se Zuzanou Zelenkovou Kodrlovou ze dne 25.3.2020	133

1. Úvod

Regionální deníky stojí v České republice doposud mimo hlavní zájem mediálního výzkumu. V období od svého vzniku až dodnes přitom prošly mnohými změnami, které jsou nyní viditelné především na výrazné změně obsahu deníků či na redukci počtu redaktorů. V centru naší pozornosti se bude pohybovat síť deníků společnosti Vltava Labe Media a.s. Tato periodika, která vznikla ze skoupených regionálních týdeníků, si prošla hned několika změnami vlastníka a ruku v ruce s tím i mnohými organizačními přechody.

Proměna rutin novinářů i podoby fungování redakce ale závisí i na celkové změně charakteru novinářské práce. Ta je v posledních třiceti letech značná už jen díky vyspělejší technice, která práci novinářů značně proměňuje. Tato přeměna novinářského řemesla se týká i regionálních deníků, které se s ní vyrovnávají svým vlastním způsobem.

Práce si klade za cíl tyto změny zmapovat a popsat, jak se proměnila rutina novináře Boleslavského deníku a fungování jeho redakce jako mediální organizace, a to od roku 1993, tedy od počátku jeho fungování, až do současnosti. Naše hlavní výzkumné otázky znějí: *Měnily se pracovní rutiny novináře a organizace redakce Boleslavského deníku v daném období? Jakým způsobem?* Dílčí výzkumné otázky jsme stanovily takto: *Měnily se rutiny novinářů a organizace redakce v závislosti na technologiích a změnách majitelů? Jaké konkrétní změny tato kritéria způsobila?*

Inspirací pro tuto práci byl náš zájem o to, kam se Boleslavský deník v posledních letech posunul. Zaregistrovali jsme kompletní výměnu stálé redakce, která proběhla před třemi lety. Následovalo dlouhé období bez šéfredaktora za častého střídání redaktorů. Až na konci loňského roku se v redakci opět objevila šéfredaktorka, která má však vést pouze dva redaktory. Zájem o tuto situaci nás přivedl k tomu, abychom se tomuto tématu blíže věnovali.

Práce se soustředí na jednu konkrétní redakci, přesněji redakci regionálního deníku v Mladé Boleslavi. Geograficky se tedy budeme pohybovat ve Středních Čechách, a to v menším městě čítajícím přibližně 44 000 obyvatel. Bude se tedy jednat o poměrně malou redakci s nižším počtem redaktorů.

K dosažení svého cíle jsme zvolili metodu polostrukturovaných rozhovorů s jednotlivými redaktory a šéfredaktory Boleslavského deníku, kteří zde v průběhu námi

zkoumaného období působili či stále působí. Jejich výpovědi jsou doplněny o pátrání v archivu Boleslavského deníku a jeho předchůdců, tedy týdeníků Zář Mladoboleslavsko a Mladoboleslavsko a ve Státním okresním archivu Mladá Boleslav.

Zmapování změn, které proběhly a stále probíhají v regionálních denících, je stěžejní už jen z toho důvodu, že se čtenář nejvíce ze všeho zajímá právě o dění ve svém okolí, a to mu zprostředkovává regionální tisk. Je to „*rovina při bližším pohledu k neuvěření členěná, pestrá a společensky přinejmenším stejně významná jako rovina celostátní.*“ (Pácl 1997: 8). Komunikátor a příjemce jsou si blíže, než je tomu u celostátních periodik. Oba totiž disponují bližší znalostí dané problematiky, protože se jich mnohdy osobně týká (Pácl 1997: 8). Na trhu tiskovin mají proto regionální deníky své nezastupitelné místo. Vědomy si toho jsou celostátní deníky, které v posledních letech také zřizují regionální redakce, aby svým čtenářům mohly zprostředkovat dění z jejich okolí.

Práce bude rozdělena do tří částí. Na jejím počátku si vymezíme specifika regionálního tisku. Nastíníme problematiku regionálního tisku, zastavíme se u jeho současného vývoje a zrekapitulujeme vývoj vlastnické struktury. Následně představíme podrobněji metodiku, o níž se v našem výzkumu opíráme, krátce představíme respondenty a nastíníme strukturu rozhovorů. Poté již bude následovat analytická část, kdy budeme analyzovat informace, které jsme získali pomocí rozhovorů a z dokumentů v archivu. Nejprve se krátce zastavíme u předchůdců Boleslavského deníku, protože na ně Boleslavský deník přímo navazuje, a i zde jsou vidět výrazné změny v organizaci redakce a v rutinách novinářů. Poté už se budeme zabývat přímo Boleslavským deníkem a rozebereme si jednotlivé aspekty, které se v čase proměňovaly.

V první části práce se budeme opírat především o publikace Lenky Waschkové Císařové a Vladimíra Volka, tedy o publikace badatelů, kteří se v českém prostředí jako jedni z mála zabývají problematikou regionálního tisku komplexněji. Pokud budeme hledat publikace dalších autorů, kteří se touto problematikou zabývají, bude se jednat spíše o ojedinělé případy a regionální tisk bude zastávat velmi malé procento témat, která stojí v centru jejich pozornosti. Mezi takové autory patří např. Josef Benda, Petr Orság, Barbora Osvaldová či Pavel Pácl, z jejichž díla budeme také čerpat. Nahlédneme i do publikace Miroslava Hájka či Milana Kašíka a Vladimíra Holiny, kteří se regionální žurnalistice věnovali před rokem 1989.

Informace budeme hledat také u zahraničních autorů, a to primárně u slovenského badatele Andreje Tušera, u nějž budeme hledat především na typologizaci regionálního a lokálního tisku. Navazovat budeme i na britské výzkumníky, a to na monografii Meryla

Aldridge a sborník Boba Franklina, u nichž budeme pátrat především po informacích ohledně současné vývojové tendence regionálních periodik.

Jak už jsme nastínili, v českém prostředí se problematikou regionálního periodického tisku zabývá jen velmi omezené množství autorů. V tomto smyslu tedy jde o unikátní práci vyplňující prázdné místo v oblasti vývoje regionálního tisku po roce 1989 na území Mladé Boleslavi a jejího nejbližšího okolí.

2. Regionální tisk

Pokud bychom si chtěli definovat regionální tisk pomocí zákonů, příliš bychom si nepomohli. Regionální ani lokální tisk nevymezuje tiskový zákon jako samostatnou kategorii a pokládá ho za součást periodického tisku, který definuje jako „*noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce (...)*.“ (Tiskový zákon, 2000). Upřesnění proto budeme hledat v odborné literatuře.

Regionální tisk, jak už bylo nastíněno v úvodu, je vázán ke konkrétnímu územnímu celku, tedy k regionu. Badatelé s tímto pojmem zacházejí různě, a to především ve vztahu k lokálnímu tisku. Někteří z nich tyto dva typy periodik vůbec nerozlišují. Mezi nimi i Bob Franklin (Franklin 2006: xvii–xxii), který užívá oba pojmy synonymně. V této práci budeme nakládat s pojmem regionálního tisku tak, jak ho definuje mimo jiné Andrej Tušer (Tušer 2019: 48). To znamená, že budeme rozlišovat mezi regionálním a lokálním tiskem.

2.1. Lokální a regionální tisk

Andrej Tušer vymezuje lokální a regionální tisk mimo jiné na základě toho, kde periodika vycházejí a kde jsou distribuována, přičemž „*v lokalitě (obec, město) existují lokální média (obecní, městská), v regionu (okres, kraj, oblast) existují regionální média (okresní, krajská, oblastní)*.“¹ (tamtéž).

Důležitá je i vlastnická struktura, která souvisí s kvalitou informací, jež dané médium zveřejňuje. Na rozdíl od regionálního tisku pracují mnohdy v lokálních periodikách zaměstnanci místních magistrátů či jedinci politické reprezentace. Postavení lokálního tisku je navíc takové, že se často věnuje jen zájmům určité skupiny a zveřejňuje pouze vybrané informace či názory (Osvaldová 2007: 51–52). V tomto kontextu máme na mysli konkrétně tzv. radniční zpravodaje². I jedno takové periodikum bude v našem výzkumu figurovat, nicméně primárně se zaměříme na periodika soukromá.

¹ Překlad autorky. Původní znění: „*v lokalitě (obec, mesto) existujú lokálne médiá (obecné, mestské), v regióne (okres, kraj, oblasť) existujú regionálne médiá (okresné, krajské oblasťné)*.“ (Tušer 2010:48).

² Periodika, jež v názvu často nesou slovo „noviny“, „zprávy“, „zpravodaj“ atd., v důsledku čehož mívají čtenáři problém rozeznat, zda jsou obsažené informace objektivní, či nikoli (Osvaldová 2007:51).

Co se financí týče, Meryl Aldridge vymezuje specifikum financování lokálního a regionálního tisku. Stejně jako celostátní periodika, také lokální a regionální tisk profituje především z inzerce. Výhodou je, že v tomto typu médií je publikum definováno na základě lokality. „Bez ohledu na přesný formát či umístění reklamy, bude cena stanovena na základě její velikosti, výraznosti a množství lidí, kteří ji potenciálně uvidí.“³ (Aldridge 2007: 30). Regionální a lokální tisk tedy prostřednictvím inzerce propaguje místní firmy, ale také reality, nabídky práce apod.

Tušer (Tušer 2010: 48) i jiní badatelé definují regionální tisk nejen na základě geografické působnosti, ale také prostřednictvím obsahové stránky. Čtenáři se s ním tedy identifikují na základě geografické blízkosti témat, jímž se věnuje. Regionální média jim poskytují informace o událostech, politice a jiných tématech z místa jejich bydliště a okolí (Washková Císařová 2007: 63).

Pokud se podíváme na strukturu publika, poměrně silnou skupinu zde zastupují senioři ve věku 60 let a více. Pácl svým výzkumem v roce 1997 zjistil, že tato skupina je charakteristická zejména svými postoji a chováním ve vztahu k regionálním médiím, v nichž hraje značnou roli nejistota. „Pro tuto věkovou kohortu přišly tržní společenské podmínky pozdě; nemůže se už aktivně podílet na jejich výhodách a nezbyvá jí ani čas přizpůsobit se změnám.“ (Pácl 1997: 64).

Zatímco předtím byli zvyklí ve sděleních veřejných médií hledat jistotu, s tržním systémem přichází různorodost stylů, kterými veřejné prostředky informují. Tato pestrost forem a stanovisek je ale spíše mate. „(...) proti náhle otevřenějšímu „velkému“ světu mají proto sklon k uchylovat se do ulity důvěrněji známých regionů a lokalit.“ (tamtéž). Dnes bychom tuto situaci mohli vztáhnout k rychle se rozvíjejícím novým médiím, v nichž se většina seniorů jen velmi špatně orientuje.

Tušer regionální periodika dále dělí na tři skupiny. Oblastní a krajské nazývá nadregionálními, tedy velkými regionálními. Řadí sem tisk, který vychází ve více okresech, více krajích či více oblastech. Třetí skupinou jsou periodika okresní, tedy taková, která zasahují do území obce a jejího okolí, města a jeho okolí, případně na území více obcí. Tuto skupinu

³ Překlad autorky. Původní znění: „Whatever the precise format or placing of the advertisement, the cost will be based on a combination of its size and prominence and the number of people who will potentially see it.“ (Aldridge 2007: 30).

nazývá periodiky subregionálními neboli malými regionálními (Tušer 2010: 50). Právě v této třetí oblasti se bude pohybovat subjekt našeho výzkumu⁴.

Jak jsme již zmínili, v naší práci se budeme věnovat i jednomu lokálnímu periodiku. Považujeme proto za nezbytné nastínit si i Tušerovu typologii lokálního tisku. Tato periodika rozlišuje na skupinu lokální a sublokální⁵. Lokální tisk dále rozlišuje na obecní a městský v závislosti na počtu obyvatel. Mladá Boleslav se svými cca 44 000 obyvateli patří do středně velkých měst, kde dle Tušera vycházejí městské noviny. Právě sem budeme řadit týdeník Boleslavan, o němž budeme mluvit v analytické části.

2.2. Specifika práce regionálních novinářů

Práce novinářů v regionálním tisku je velice specifická a od práce novináře v celostátních médiích se značně odlišuje. Hlavní rozdíl spočívá už jen v blízkosti novináře se svým okolím, a především se svými čtenáři. Tento fakt novinářům v regionálních médiích práci mnohdy výrazně zlehčuje, nicméně nemusí to tak být vždy. „(...) *neobklopují je anonymní osoby, ale konkrétní lidé, kteří mají určité životní osudy, konexe a někdy i moc.*“ (Osvaldová 2007: 51).

Pro regionálního novináře to znamená, že musí ještě více vážit své zdroje, a to se zdatelně vyšší empatií k jednotlivým komunitám žijícím v daném regionu. „(...) *píší pro čtenáře, kteří mohou mít hlubší znalosti o svém okolí než redaktoři sami.*“⁶ (Harrison 2006: 175). Stejně jako každý redaktor pak musí dbát na faktickou správnost informací v člancích. Právě faktor lokální znalosti recipientů způsobuje, že jsou pro ně dané informace lépe ověřitelné, než je tomu u celostátního tisku a jakákoli nepřesnost, týkající se např. průběhu libovolné akce, je o to viditelnější. I tato skutečnost má podíl na oblíbenosti regionálního tisku (Hájek 1979: 58).

Zaměříme-li se na žánrovou pestrost, redaktoři se omezují na úzký okruh novinářských žánrů, z nichž jednoznačně převládají žánry zpravodajské. Hájek spatřuje příčinu v tom, že „(...) *úvodník, esej, reportáž, črta či fejeton jsou příliš náročné.*“ (tamtéž). Souviset to může

⁴ Působnost Boleslavského deníku zasahuje do území města a jeho okolí.

⁵ Prostředky masové komunikace sublokálních subjektů (školy, firmy, sídliště, obvody, městské části atd.) (Tušer 2010:49).

⁶ Překlad autorky. Původní znění: „(...) *they are writing for readers who may have greater local knowledge than the reporter.*“ (Harrison 2006: 175).

i s nedostatečnou profesionalitou v tomto sektoru či omezenými časovými možnostmi vzhledem k ekonomizaci pracovních postupů, vedoucí k redukci pracovní síly (Volek 2007: 44). Data, k nimž svým výzkumem dospěl Vladimír Volek, ukazují, že vysokoškolské vzdělání postrádá v regionálních médiích až 66 % redaktorů a žurnalistiku či příbuzný obor vystudovalo necelých 15 % (tamtéž: 41).

Ani pro investigativní žurnalistiku zde není dostatečný prostor. Kromě nedostatečného materiálního vybavení redakce tuto činnost omezuje i výše zmíněný nízký počet redaktorů a s tím související časové omezení. Redakce si tak nemůže dovolit vyčlenit některého ze svých členů na to, aby se investigativní práci věnoval. Jedním z motivů je ale i přílišná vázanost k regionu. Novináři dávají přednost dobrým kontaktům se svými zdroji a raději se danému tématu vyhnou, než aby riskovali jeho ztrátu (Orság 2007: 57).

Hájek se jako k jednomu ze specifík rutin regionálních novinářů odkazuje také k nedostatečnému plánování budoucích vydání. Dle něj „*málokdy mívají redaktoři vypracován plán obsahu příštích čísel, takže místní noviny bývají vytvářeny se spoléháním na náhodu, intuici (...)*“ (Hájek 1979: 59). Z našeho výzkumu vychází najevo, že tento problém nevymizel ani z organizace redakcí regionálního tisku na Mladoboleslavsku po roce 1989.

2.3. Současný vývoj českých regionálních médií

Stejně jako celá česká společnost, také média, jako jeden ze sociálních subsystémů, procházejí po roce 1989 velkými změnami vlivem pádu komunistického režimu. Waschková Císařová v této souvislosti hovoří o tzv. strukturální transformaci médií⁷, kterou si po roce 1989 prochází i regionální tisk. Tato mediální transformace jednotlivých zemí je svébytná a je závislá na postupném vývoji daného státu, nikoli na západoevropských mediálních systémech. „*(...) za prvé podléhá globalizovaným trendům působícím na konkrétní subsystém (...), za druhé se tyto trendy doslova „filtrují“ přes specifika tranzitivní⁸ země.*“ (Waschková Císařová 2013: 38).

⁷ Termín pro přechod od médií komunistického typu k demokratickému.

⁸ Termín pro zemi přecházející od nedemokratického režimu k demokratickému.

Za politicko-ekonomické činitele transformace, tedy konkrétní síly, které ji způsobují, považuje na úrovni mediálního systému (makro-činitele) (de)regulaci⁹, privatizaci¹⁰ a koncentraci vlastnictví¹¹, na úrovni mediální organizace (mikro-činitele) racionalizaci, centralizaci a delokalizaci. (tamtéž: 42). Protože se zabýváme mediální organizací redakce a protože předpokládáme, že nejvíce měly na změnu rutin novináře vliv mikro-činitelé, budeme věnovat pozornost právě jim.

2.3.1. Racionalizace

Když po roce 1989 dochází k privatizaci a objevují se zahraniční investoři, kteří koncentrují svůj majetek, objevují se současně pole, která tlačí na autonomii novinářů. Jedná se o pole politické a ekonomické. Právě zde můžeme vidět počátek současné krize žurnalistiky: rozpor mezi svobodou tisku a vidinou novináře jako prostředek výdělků mediální společnosti. Tento trend posiluje především s rozvojem komunikačních technologií¹², kdy se je mediální společnosti snaží využít k co možná nejvyššímu finančnímu zisku (Volek, Urbániková 2017:30–31).

Racionalizaci Volek pokládá za „(...) téměř úplné podrobení novinářské profesní činnosti ekonomické racionalitě marketingových postupů.“ (Volek 2007: 37). Tento politicko-ekonomický činitel podle Volka redefinuje podstatu žurnalismu jako takového, protože role novináře opouští od obhajoby veřejného zájmu a média místo toho plní tržně-zábavní funkci. Ta „představuje pro svůj nesporný ekonomicko-politický význam nový typ „veřejného zájmu“, který ovšem nahlíží kategorii veřejnosti optikou zájmů privátních mediálních společností.“ (tamtéž).

Novináři jsou tak stále více definováni skrze privátní, nikoli veřejné zájmy. Utopistická vize žurnalismu jako čtvrtého stavu¹³ se tak jeví jako neudržitelná. Jednotliví novináři jsou

⁹ Tvorba nové mediální legislativy a zároveň změny původních zákonů v rámci transformace (Waschková Císařová 2013: 45).

¹⁰ Tituly a vydavatelství, které byly dříve řízeny státem, přebírají soukromí vlastníci. (Waschková Císařová 2013: 47).

¹¹ Stále více mediálních společností se stává majetkem stále menšího počtu vlastníků (Waschková Císařová (2013: 49).

¹² V západoevropských státech v polovině 80. let, u nás později.

¹³ Tisk je v pol. 19. st. vedle církve, šlechty a obecného lidu uznán jako svébytný stav, který disponuje určitou politickou mocí a má se svými nezávislými informacemi podíl na rozvoji demokratické politiky (Volek 2007: 37).

veřejnosti představováni jako zástupci mediálních organizací, s jejíž logikou jsou následně spojováni. Žurnalisté jsou tak v konečném důsledku místo nezávislých intelektuálů vnímáni jako „mediální pracovníci“ (tamtéž). „*Výjimky, které nepotvrzují toto směřován, existují, ale pohybují se na okraji žurnalistického pole nebo do něho jen jednorázově vstupují z jiných polí.*“ (Volek–Urbániková 2017: 41).

Hranice žurnalismu se výrazně posouvají i v závislosti na fungování nových médií. Jak už bylo nastíněno výše, komunikační technologie jsou v současné době v novinářině užívány ve velkém měřítku a pro redaktory to často znamená komunikaci na dálku místo rozhovoru „tady a teď“. Současně se rozvíjí tzv. participativní žurnalistika, tedy žurnalistika, kde roste podíl materiálu dodaného publikem, a profesionální novináři tak spolupracují s novináři laicky coby s levnými zdroji (tamtéž: 41–42).

Waschková Císařová mluví o racionalizaci jako o „*snaze o redukci nákladů na fungování mediální organizace (...)*.“ (Waschková Císařová 2013: 55). Tento trend silně souvisí se ztraktivňováním obsahu tisku, a to především za účelem přilákání čtenářů, a tím pádem i inzerentů. Waschková Císařová tuto tendenci ukazuje na výsledcích obsahové analýzy, kde zjišťovala proměnu mediálního obsahu. Dospěla k závěru, že racionalizace silně souvisí s (de)lokalizací, a tím pádem i centralizací (tamtéž: 55–62).

2.3.2. Centralizace

Mediální organizace se snaží přesunout co možná nejvíce důležitých složek organizace z periferie do centra, kde daná složka pracuje současně pro více periferií. Může se tak na nich podílet méně jednotek, což vede k tomu, že na ně firma vynaloží méně financí (tamtéž: 56). Aldridge jako příklad uvádí účetnictví a marketing v britských Yorkshire Post. Mediální organizace jsou na základě centralizace nuceny propouštět své zaměstnance. „*(...) proces samotný je poměrně nekontroverzní. Nicméně mnoho mediálních skupin se pokouší podobnou racionalizaci aplikovat na některé redakční funkce.*¹⁴“ (Aldridge 2007: 43). Také tuto tendenci jsme ve velké míře zaznamenali v posledních letech fungování Boleslavského deníku.

¹⁴ Překlad autorky. Původní znění: „*(...) the process itself is relatively uncontroversial. Many newspaper groups have, however, been attempting to apply similar rationalization to some editorial functions.*“ (Aldridge 2007: 43).

Propouštění zaměstnanců se tak neděje jen na úrovni účetnictví, marketingu a editorů¹⁵, které Aldridge uvádí jako příklady (tamtéž: 43–46), ale také na úrovni redaktorů samotných. Snížení počtu redaktorů v jednotlivých redakcích však vede k nutnosti zintenzivnění pracovních postupů. Snížení nákladů na úrovni zaměstnanců však nemusí vždy znamenat výpověď. Další variantou jsou nízké platy novinářů, kterými je tisk, především ten regionální, proslulý (tamtéž: 45).

Již výše zmíněná nutnost zintenzivnění pracovních postupů může vést k poklesu kvality regionálního tisku. To je spojeno také s poklesem čtenosti regionálního tisku ve Velké Británii (Williams 2006: 90). Granville Williams hledá příčinu v článku šéfredaktora periodika Media Week Tima Burrowse z roku 2005, který dění v redakci vysvětluje následovně: „*Plýtvali mnoho času vyhledáváním kontaktů, navštěvováním policejních stanic, pokrýváním městských rad, navštěvováním soudů apod. Teď, když vše dělají prostřednictvím telefonu – a pak se možná zabývají několika tiskovými zprávami a několika nadčasovými tématy, to vše mohou udělat s menším počtem zaměstnanců.*“¹⁶ (Burrowes In Williams 2006: 90).

V tomto úryvku jsou jasně popsány strategie racionalizace daného periodika. Pokles čtenosti pak souvisí s jejími následky, tedy novými novinářskými rutinami, které měly podle Burrowse i velký dopad na publikum. „*Zdá se, že veřejnost necítila, že by zde bylo tolik užitečných lokálních informací jako předtím, a odvrátila se.*“¹⁷ (tamtéž).

Podle Waschkové Císařové má na pokles kvality mediálního obsahu v regionálním tisku vliv právě racionalizace a centralizace. Co se racionalizace týče, kromě zezábavňování¹⁸ obsahu, je to již zmíněný přechod od aktivního vyhledávání informací k pasivnímu, kdy novináři komunikují především od stolu, a konvergence mediálního obsahu¹⁹ (tamtéž: 62–63).

¹⁵ Dle příkladů Aldridge jde o editory, kteří nesouhlasí s novou taktikou snižování nákladů (Aldridge 2007: 43).

¹⁶ Překlad autorky. Původní znění: „*They were wasting a lot of time meeting contacts, visiting police stations, covering council meetings, attending courts, that sort of thing. Yet if they did everything on the phone – perhaps followed up a few more press releases and pursued a few less off-diary pieces, everything could be done with fewer staff (...).*“ (Burrowes In Grandville 2006: 90).

¹⁷ Překlad autorky. Původní znění: „*The public didn't seem to feel there was as much useful local information as before and they turned away.*“ (Burrowes In Grandville 2006: 90).

¹⁸ Média dávají přednost před investigativními tématy zábavě (Waschková Císařová 2013: 63).

¹⁹ V různých typech médií se stejným vlastníkem dochází k zestejňování mediálního obsahu (Waschková Císařová 2013: 62).

Této skutečnosti si všímá i Volek, který mluví o šablonovitosti médií jednoho vlastníka. V centru mediální společnosti jsou vymyšlena jednotná univerzální témata, která mohou být zpracována v každé z regionálních redakci individuálně na základě specifík daného regionu (Volek 2007: 38). Nejsilněji se však pokles kvality projevuje právě v důsledku centralizace, která způsobuje tzv. delokalizaci²⁰ (Waschková Císařová 2013: 65).

2.3.3. Delokalizace

Ruku v ruce s centralizací dochází k postupnému snižování regionálních charakteristik v regionálních Denících. Tato delokalizace se projevuje nejen tím, že se stále více důležitých rozhodnutí přesouvá z periferie do centra, s čímž je spojena výše zmíněná redukce zaměstnanců. V praxi to má takový efekt, že regionální redakce ztrácejí část své vlastní kontroly nad řízením a rozhodováním. Delokalizace se odráží také v mediálním obsahu a má přímý vliv na pokles jeho kvality (tamtéž: 60).

Dochází ke konvergenci mediálního obsahu, tedy k poklesu počtu lokálních zpráv, přičemž „(...) noviny jednoho vydavatele mají část obsahu totožnou.“ (tamtéž: 63). To znamená, že roste objem centrálně vydávaných materiálů, a články jednoho novináře tak mohou být využity ve více vydáních napříč různými regiony. Regionální média tím ztrácejí své výrazné postavení vůči celostátním periodikům, protože nejsou schopna dostatečně obsáhnout dění v regionech (Waschková Císařová 2013: 63). Agendu tak nastolují centrálně řízení editoři, kteří na rozdíl od redaktorů v jednotlivých redakcích nejsou úzce spjatí s komunitami v daném regionu, a tím jim unikají místní specifika (tamtéž: 65).

2.4. Vývoj vlastnické struktury regionálního tisku

Vývoj vlastnické struktury je v České republice, podobně jako v dalších postkomunistických státech, silně závislý na politické situaci. Přestože hlavní pozornost našeho výzkumu soustředíme na vývoj periodického tisku po roce 1993, to znamená až po pádu komunistického režimu, částečně se budeme pohybovat i těsně před rokem 1989, zejména půjde-li o týdeník Zář Mladoboleslavska. Z tohoto důvodu se budeme krátce věnovat i vlastnické struktuře regionálního tisku před rokem 1989.

²⁰ Waschková Císařová (2013:65) užívá společný termín pro mizení lokálních charakteristik z lokální mediální organizace a mizení regionálních charakteristik z regionální mediální organizace. Mediální obsah se tedy stále více přesouvá do centra.

2.4.1. Vlastnictví periodického tisku před rokem 1989

Mluvit o vlastnictví tiskovin v době komunistického režimu je možná trochu paradoxní. Soukromé vlastnictví v této době pochopitelně neexistuje, a totéž platí také pro periodický tisk. Vydavateli veškerého periodického tisku jsou především jednotlivé výbory Komunistické strany Československa (dále jen KSČ). Co se týče regionálních deníků, v České socialistické republice²¹ jich vycházelo sedm, tedy v každé územní jednotce jeden, a to vždy v sídelním městě daného kraje²². Zatímco všechny deníky s výjimkou Večerní Prahy a Brněnského večerníku, které vydávaly městské výbory KSČ, jsou vydávány krajskými výbory KSČ, „*množství regionálních novin, vesměs s týdenní či čtrnáctidenní periodicitou, bylo vydáváno okresními výbory KSČ ve spolupráci s okresními či městskými národními výbory.*“ (Benda 2007: 135).

Zde vidíme, že tisk byl řízen výhradně komunistickou stranou. V Čechách existovala tzv. soustava PMIP²³. Jedná se o soustavu vydávaných periodik, kam patřila veškerá legální periodika, jež byla v dané době vydávána. Patřily sem tiskoviny s různou periodicitou a teritoriálním i sociálním zaměřením. Hájek ani Kašík s Holinou, jejichž publikace vycházejí před rokem 1989, přitom nezastírají, že šlo o nástroj napomáhající k šíření socialistické propagandy. Naopak otevřeně píší, že noviny „*napomáhají upevňování a prohlubování socialistického společenského vědomí občanů, přispívají k jejich světonázorové výchově v duchu socialistického vlastenectví a proletářského internacionalismu.*“ (Kašík, Holina 1988: 29).

Příslušné orgány tisk pravidelně kontrolovaly a v případě potřeby do textů zasahovaly. V ČSSR tedy fungovala předběžná cenzura, kterou vykonávaly kontrolní orgány pro oblast tisku. Kromě toho byl tisk regulován i centrálně řízenou ekonomikou, přesněji přiděly papíru, který jednotliví vydavatelé získali. Nebylo např. možné začít vydávat nové periodikum, aniž by vydavatel získal papír, nebo zvýšit jeho náklad pro větší zájem čtenářů, aniž by byl vydavateli zvýšen přiděl papíru.

²¹ Na tisk na území Slovenska v této práci neberme ohled.

²² Praha je považována za samostatnou územní jednotku.

²³ Prostředky masové informace a propagandy.

2.4.2. Vlastnictví periodického tisku po roce 1989

Po pádu komunistického režimu se vlastnická struktura regionálního tisku na českém území významně proměnila, a to hlavně kvůli privatizaci a přechodu od centrálně řízeného hospodářství k tržnímu. Právě privatizace v postkomunistických zemích do jisté míry zabránila některým politikům, kteří si dobře uvědomovali výhody regulace periodického tisku politickou mocí, aby tisk opět podrobili naprostou mocenskou kontrolou (Benda 2007: 61–62).

Nejprve přichází privatizace spontánní, a to od roku 1990, kdy čeští občané opět získali možnost svobodného podnikání, v pozdější fázi začal privatizaci regulovat stát (Benda 2007: 63). Vlastníci a vydavatelé periodického tisku v České republice se tak neměnili bezprostředně po pádu komunismu, nýbrž až po několika měsících. Nejprve se *„politická změna projevila především v tom, že redakční kolektivy (...) se vzbouřily proti svým šéfům dosazovaným do funkcí se souhlasem KSČ a přestaly poslouchat příkazy svých vydavatelů.“* (Šmíd 2004: 6).

Tyto vedoucí pracovníky nahradili nově stanovení šéfredaktoři, které si jednotlivé redakce zvolily demokratickou cestou. Pod jejich vedením redaktoři fungovali do první poloviny roku 1990, kdy redakce deníku Mladá fronta zahájila spontánní privatizaci tím, že založila akciovou společnost MaF, a.s. Té byla přidělena vydavatelská práva na deník Mladá fronta Dnes, jenž datem prvního vydání a podobnou grafickou úpravou navazoval na zaniklou Mladou frontu. Kromě tohoto modelu spontánní privatizace bylo v této době také typické, že redakce, zakládající své akciové společnosti, nenavazovaly přímo na předešlé tituly, ale zakládaly nová konkurenční periodika, která následně v konkurenčním boji obvykle vítězila (tamtéž: 7).

Právě tyto kroky vedly mnohé autory *„k úvahám, ve kterých byly vyjadřovány obavy o nezávislost novinářské práce v případě, kdy sami novináři prováděli aktivity, které by za standardních podmínek nebyly v souladu s právními předpisy.“* (Benda 2007: 63). Například Jan Čulík kriticky uvažoval o privatizaci Mladé fronty a došel k názoru, že se fakticky jednalo o její vytunelování. Uvádí, že neexistuje oficiální dokument o tom, že by se stát dobrovolně rozhodl zlikvidovat deník, který měl v té době hodnotu stovek milionů korun (Čulík 2000).

V pozdější etapě začal privatizaci řídit stát. Mezi stěžejní právní úpravy, které měly regulovat privatizaci, patřil Zákon o malé privatizaci²⁴ z roku 1990, Zákon o velké privatizaci²⁵ z roku 1991, a především první a druhá vlna kuponové privatizace z let 1992 a 1994. Právě v rozmezí let 1992-1994 bylo zprivatizováno asi 80 procent státního majetku. „*Bývalé Československo (...) se odlišovalo od svých sousedů rozsahem i rychlým tempem privatizace, jejíž pravidla umožnila, aby se na ní podílel prostřednictvím nákupu zvláštních kuponů každý občan České republiky.*“ (Šmíd 2004: 5).

Rok po druhé vlně kuponové privatizace bylo rozptylování státního majetku nahrazeno koncentrací vlastnictví. V médiích tak mezi lety 1991-1995 získali hlavní slovo zahraniční investoři (tamtéž), mezi prvními švýcarský mediální dům Ringier²⁶. Ti na český trh přicházeli nejprve s periodiky inspirovanými svými domácími novinami a časopisy, později také odkupovali akcie od českých majitelů. „*(...) čeští akcionáři se poměrně ochotně vzdávali svých kontrolních podílů, zvláště když prodejní cena akcií několikanásobně převyšovala částku, kterou (...) investovali.*“ (tamtéž: 8).

Soukromé vlastnictví přinášelo k řadám novinářů nadšení z vidiny svobodného budování nezávislých médií. Nicméně ten podle Volka a Urbánikové (2017: 56) v souvislosti s dalším vývojem pominul. Naopak zde byla zřejmá absence demokratické kulturní kontinuity a opětovné znevolnění novinářské profese. Tentokrát však v podobě oligarchické privatizace zpravodajských médií.

2.4.3. Zahraniční vlastníci regionálního periodického tisku

Zahraniční vlastníci, tedy nejprve německá firma Neue Presse Verglas-GmbH (dále jen NPV), která již měla zkušenosti s vydáváním regionálního tisku na území Bavorska, se na český trh dostala díky skupování krajských regionálních deníků, jež prošly spontánní privatizací. Regionální tisk postupně získaly tři společnosti spadající pod NPV. Patřily sem: Vydavatelství

²⁴ Zákon č. 427/1990 Sb. o převodech vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby, ze dne 25. 10. 1990. Ustanovuje privatizaci některých, především menších státních organizací na základě dražby.

²⁵ Zákon č. 92/1991 Sb. o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ze dne 22. 3. 1991. Ustanovuje pravidla privatizace zejména průmyslových podniků.

²⁶ Dnes Czech News Center.

Vltava, spol. s.r.o.²⁷, Vydavatelství Labe, spol. s.r.o.²⁸ a PNPRESS, a.s.²⁹. Kromě regionálních deníků získala společnost NPV také pražskou tiskárnu MÍR, a.s. a odkoupila množství okresních týdeníků, z nichž vytvořila buď regionální mutace či přílohy deníků (Benda 2007: 137-138). „NPV tak prakticky hned na počátku 90. let získala kontrolu nad regionálním tiskem v celých Čechách s výjimkou Prahy, Středních Čech a pochopitelně moravských krajů.“ (Benda 2007: 138).

Moravské deníky, které v roce 1990 prošly spontánní privatizací, odkoupila francouzská společnost Socpresse SA³⁰, a to v podobě moravských vydavatelství Moravskoslezské vydavatelství, a.s.³¹ a OSNA, a.s.³². Ta je však kvůli finančním problémům později prodala německé společnosti Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft mbH (dále jen RBVG), přesněji její dceřině společnosti PRESSINVEST a.s. Třetí moravské vydavatelství MORAVSKOSLEZSKÝ DEN, a.s.³³ vlastnila společnost Ringier, od které ho následně odkoupila německá společnost Mittelrhein Verlag GmbH. Ta z něj postupem času vybudovala síť šesti regionálních deníků Den a pokryla jimi celé území Moravy (tamtéž: 139–142).

Pražský regionální periodický tisk se také dostal do rukou NPV, nicméně až mnohem později, a to v roce 1997, kdy NPV odkoupila společnost PRAGOPRINT, spol. s.r.o.³⁴. NPV přetvořila všechny své deníky na stejnojmenné Deníky Bohemia a „postupně vytvářela jejich okresní mutace, k čemuž mnohdy využívala odkoupené místní a regionální týdeníky (...).“ (tamtéž: 42).

Ve znamení velkých změn byl rok 2000, kdy se majitelem NPV stala společnost Verlagsgruppe Passau GmbH. Té následně společnost Mittelrhein-Verlag GmbH prodala svou síť moravských deníků a ve stejném roce společnost NPV sloučila všechny své české společnosti v jedinou firmu Vltava-Labe-Press, a.s. Regionální deníky v Brně a Ostravě pak od

²⁷ Později Vydavatelství Vltava, a.s. Vydává regionální deníky Jihočeské listy v Českých Budějovicích a Nová pravda v Plzni.

²⁸ Později vydavatelství Labe, a.s. Vydává Severočeské noviny v Ústí nad Labem.

²⁹ Vydává regionální deník Hradecké noviny v Hradci Králové.

³⁰ Skupina Groupe Hersant.

³¹ Později Rovnost, akciová společnost. Vydává regionální deník Rovnost v Brně.

³² Vydává regionální deník Svoboda – list pro Moravu a Slezsko v Ostravě.

³³ Později Den, a.s. Vydává regionální deník Moravskoslezský den v Ostravě.

³⁴ Vydává deník Večerní Praha v Praze.

skupiny RBVG získala o rok později. Společnosti se domluvily na tom, že RBVG se bude soustředit pouze na celostátní a NVP pouze na regionální tisk (tamtéž: 142–144).

Zde vidíme, jak se proměnila strategie německých investorů na českém trhu. „*Zatímco zpočátku se investoři snažili expandovat a ostře soutěžili se svými konkurenty o získání co největšího podílu na trhu, později dochází k rozdělení sfér vlivu (...)*.“ (Šmíd 2004: 9). VLP postupně transformovala i nově získané moravské deníky a vedle sítě Deníků Bohemia založila síť Deníků Moravia. Následně od října sjednotila také obsah jednotlivých deníků, který tvoří především centrální redakce v Praze. Odlišují je jen regionální mutace s lokálními přílohami.

VLP tímto získala téměř úplný monopol na český regionální tisk, což u řady autorů, především ze strany vlasteneckých intelektuálů a politiků, vyvolalo nespokojenost. Ti společnost obviňovali z příklonu k odsunutým Němcům při informování o česko-německých vztazích. Podle Šmída (tamtéž: 11) k tomu však neexistovaly konkrétní důkazy a VLP se naopak vyhýbala kontroverzním diskuzím vztahujícím se k česko-německé otázce.

Mezi příslušnými státními orgány však nepanoval názor, že by touto monopolizací byla ohrožena pluralita českého tisku. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS) v letech 1992 a 2001 přezkoumával postavení VLP na českém trhu a došel k závěru, že k překročení stanoveného limitu 30% podílu na trhu, která je potřebná k tomu, aby fúze, týkající se jednotlivých deníků společnosti, vyžadovala povolení ÚOHS, nedošlo. Úřad se odvolává na to, že český tisk se neskládá pouze z regionálního, nýbrž i z celostátního tisku. Limity stanovené zákonem proto VLP nepřekračovala (Waschková Císařová 2007: 68–69).

Roku 2007 VLP sjednotila název Deníků Bohemia a Deníků Moravia pod značku Deník. V roce 2015 byla VLP prodána společností Verlagsgruppe Passau investiční skupině Penta Investments. Nástupnickou skupinou Vltava-Labe-Press, a.s. je Vltava Labe Media, a.s., která je v současné době vydavatelem 70 regionálních deníků s pravidelnými tematickými přílohami a týdeníků³⁵. Současně je vydavatelem 16 časopisů³⁶ a provozovatel 20 webových stránek³⁷. Společnost je dále vlastníkem tiskáren Novotisk v Praze a Olomouci, poštovního

³⁵ Vycházejí jako příloha Deníků.

³⁶ Mezi nimi např. TV Magazin, Vlasta, Květy, Receptář či Glanc.

³⁷ Mezi nimi např. Deník.cz, iReceptář.cz, ale i automobilové inzertní servery Cars.cz či Automodul.cz

operátora Česká distribuční, a.s. a mediálních agentur AdActive a PNS, a.s., ve které vlastní 35% podíl.

3. Metodika

K tomu, abychom byli schopni dosáhnout svého cíle, jsme zvolili kvalitativní metody zkoumání, které se nám s ohledem na charakter našeho výzkumu jevily jako nejvhodnější. Práce zkoumá změny rutin novináře a organizaci redakce Boleslavského deníku v letech 1993–2020. Naše hlavní výzkumné otázky znějí: *Měnily se pracovní rutiny novináře a organizace redakce Boleslavského deníku v daném období? Jakým způsobem?* Dílčí otázky jsme stanovili následovně: *Měnily se rutiny novinářů a organizace redakce v závislosti na technologiích a změnách majitelů? Jaké konkrétní změny tato kritéria způsobila?*

S ohledem na otázky, které jsme si položili, jsme se rozhodli využít především metodu hloubkových polostrukturovaných rozhovorů. Připravili jsme si tedy předem otázky, které chceme respondentům položit, a v závislosti na jejich odpovědích jsme se následně doptali. Sedláková hovoří v tomto kontextu o tzv. primárních a sekundárních otázkách, přičemž za primární otázky považuje takové, které byly připraveny předem, za sekundární považuje ty, které vznikly „*ad hoc při realizaci rozhovoru, s cílem doplnit, co již zaznělo, nebo podnitit informanta k další výpovědi.*“ (Sedláková 2015: 211).

Výhodou těchto rozhovorů s návodem, jak tuto metodu označuje Jan Hendl, je, že rozhovory s více respondenty jsou strukturovanější a informace, které tazatel během rozhovorů získal, se dají lépe porovnat (Hendl 2008: 174). Následná analýza jednotlivých rozhovorů tedy proběhla srovnáním informací, které respondenti poskytli, a to s ohledem na časové úseky, během nichž v redakci působili, a s ohledem na druh práce, případně zaměření, které vykonávali.

Vzorek respondentů se skládá z bývalých šéfredaktorů, případně redaktorů, kteří v Boleslavském deníku působili v námi zkoumaném období. Abychom odhalili změny rutin a organizace redakce, museli jsme zohlednit dělbu práce, a to zejména dělbu jednotlivých profesí především na samotném začátku fungování redakce Boleslavského deníku, kde je značně vyšší míra profesionalizace v oblasti fotografie či editorství. Z tohoto důvodu jsme v těchto obdobích zaznamenali vyšší počet respondentů než v obdobích následujících. Při výběru respondentů jsme vždy dbali na to, aby na sebe jednotlivé výpovědi časově navazovaly, abychom mohli nastínit ucelený vývoj redakce v jednotlivých obdobích.

Aby práce mohla odpovědět také na dílčí otázky, jako doplňující výzkumnou metodu jsme zvolili kvalitativní analýzu dokumentů, které byly zpřístupněny v archívu Boleslavského deníku. Zde se nacházejí jednotlivá vydání periodik Zář Mladoboleslavska, Mladoboleslavsko, Boleslavský deník a Boleslavan. K nastínění situace regionálního periodického tisku na území Mladoboleslavska jsme si pomohli také dokumenty ve státním okresním archivu Mladá Boleslav, kde jsme zjistili, jaká další periodika zde v období před rokem 1989 až do roku 1993, kdy vyšlo první vydání Boleslavského deníku, vycházela, s jakou periodicitou a kdo byl jejich vydavatelem.

3.1. Medailony respondentů

3.1.1. Jaroslav Bílek

Jaroslav Bílek vystudoval Střední průmyslovou školu Mladá Boleslav. Poté pracoval jako asistent administrativy a referent personalistiky. Už před svou novinářskou kariérou přispíval do Boleslavského deníku svými články. Do okresní redakce nastoupil jako sportovní redaktor v roce 2008. V této době zde působili dva sportovní redaktori, a to až do roku 2011. V této době je jediným sportovním redaktorem Boleslavského deníku.

3.1.2. Šárka Charousková

Šárka Charousková vystudovala český jazyk a literaturu na Slezské univerzitě v Opavě a žurnalistiku na Karlově univerzitě v Praze. Působila jako redaktorka ve firemním periodiku Škoda Mobil, dále jako reportérka redakce Aha!, a poté pracovala jako koordinátorka PR projektu. Do redakce Boleslavského deníku nastoupila v lednu roku 2012 a od listopadu 2012 až do dubna roku 2017 byla jeho šéfredaktorkou. Dnes je tiskovou mluvčí statutárního města Mladá Boleslav.

3.1.3. Iva Dlouhá

Iva Dlouhá pracovala pro Boleslavský deník celkem 17 let, nicméně nikoli na pozici redaktorky. V letech 1989–1990 působila na pozici sekretářky v týdeníku Zář Mladoboleslavska. Následně v letech 1990–1993 zastávala funkci inzertní poradkyně týdeníku Mladoboleslavsko a v letech 1993–2006 funkci hospodářky Boleslavského deníku.

3.1.4. Miloslav Ječný

Miloslav Ječný nastoupil do Boleslavského deníku jako sportovní redaktor v roce 1994, kdy ukončil své podnikání. Vystřídal zde prvního sportovního redaktora Pavla Hartmana, a to na doporučení svého kolegy a přítele Miroslava Ottomanského, který ho upozornil, že Boleslavský deník má k dispozici volnou pozici sportovního redaktora. Z funkce odešel v roce 2000. Následně působil jako ředitel školy v Dolním Bousově na Mladoboleslavsku.

3.1.5. Jiří Macek

Jiří Macek pracoval jako redaktor nejprve v Pojizerských listech, poté v týdeníku BoNy, a v roce 1995 mu bylo tehdejším šéfredaktorem Ivanem Košvancem nabídnuto místo redaktora v Boleslavském deníku. V roce 2001 vystřídal ve vedení redakce a jako šéfredaktor zde působil do roku 2008, kdy nastoupil na pozici krajského šéfredaktora. V roce 2018 funkci krajského šéfredaktora opustil a nyní je redaktorem v komerční oblasti.

3.1.6. Marcela Marvanová

Marcela Marvanová byla v letech 1984–1990 redaktorkou týdeníku Zář Mladoboleslavsko a v letech 1990–1993 redaktorkou týdeníku Mladoboleslavsko. V Boleslavském deníku působila jako redaktorka do roku 1997, kdy se stala šéfredaktorkou. Tou byla až do prosince roku 2000, kdy ji ve vedení vystřídal Jiří Macek. Jejím zaměřením byla kultura a průmysl.

3.1.7. Miroslav Ottomanský

Miroslav Ottomanský se do redakce Boleslavského deníku z oboru lesního hospodářství. Jeho novinářská kariéra tak začala až v září roku 1993 spolu s prvním vydání Boleslavského deníku. Jako redaktor byl zaměřen na životní prostředí a zpravodajství z obcí a měst regionu. Z redakce odešel v roce 1997, aby se mohl svobodně věnovat svému podnikání.

3.1.8. Zuzana Páchová

Zuzana Páchová nastoupila v roce 1991 do redakce týdeníku Mladoboleslavsko jako fotoreportérka. Současně však působila jako redaktorka rozhlasového vysílání rozhlas po drátě, které spadalo pod týdeník a zaniklo v roce 1993 spolu s ním. V Boleslavském deníku působila

jako fotoreportérka do roku 1999, kdy z jí tehdejší vedení chtělo přemístit na pozici redaktorky. V současné době pracuje jako fotografka v České televizi.

3.1.9. Milena Píchová

Milena Píchová nastoupila jako korektorka týdeníku Mladoboleslavsko v roce 1990. Kromě finální korektury měla na starost i tisk týdeníku, kdy nosila do tiskárny zakreslenou plachtu se články a fotkami. Od roku 1993, kdy začal vycházet Boleslavský deník, zde působila jako editorka. Jejím úkolem bylo po obdržení článků od redaktorů zkontrolovat je a zalomit je do strany. Z redakce odešla v roce 1995.

3.1.10. Pavel Svačina

Pavel Svačina vystudoval mezinárodní vztahy na Metropolitní univerzitě v Praze. V Boleslavském deníku pracoval jako redaktor od roku 2004 a šéfredaktorem okresní redakce se stal v roce 2008. Z Boleslavského deníku odešel v roce 2012 a ve vedení redakce ho vystřídala Šárka Charousková. V současné době pracuje jako redaktor v MF Dnes.

3.1.11. Zuzana Zelenková Kodrlová

Zuzana Zelenková Kodrlová studuje Vyšší odbornou školu publicistiky. Pracovala jako archivářka na TV Barrandov, redaktorka na serveru Čtidoma.cz a Denik.cz. Následně působila v Českém rozhlasu. Do Boleslavského deníku nastoupila v lednu roku 2019 a do března zde pracovala pouze se sportovním redaktorem. V červnu 2019 nastoupila na pozici okresní šéfredaktorky, kterou je dodnes. Současná redakce, kterou vede, se skládá z redaktorky a sportovního redaktora.

3.2. Struktura rozhovorů

Jak bylo zmíněno výše, užili jsme metody polostrukturovaných rozhovorů. Předpřipravili jsme si tedy tematické oblasti, v nichž se během rozhovoru chceme pohybovat a na základě těchto oblastí jsme připravili dotazy. Ty jsme následně přizpůsobili danému respondentovi, a to především s ohledem na profesi, kterou vykonával, ale také s ohledem na období, v němž v Boleslavském deníku působil (srov. tab. č. 1).

Tabulka 1 Základní oblasti s dotazy

Základní informace
Odkdy dokdy jste působil/a v redakci Boleslavského deníku?
Jaká byla vaše funkce?
Novinářské rutiny a organizace redakce
Jak vypadal váš běžný pracovní den?
Kdy byla uzávěrka?
Co se týče získávání informací, pohybovali jste se v terénu, nebo jste spíše pracovali z redakce?
Jak fungovala práce s dopisovateli?
Fungoval v redakci v době vašeho působení fotograf?
Jak fungovala zpětná vazba se čtenáři?
Jaký byl harmonogram redakce?
Jaká byla dělba práce mezi redaktory na základě zaměření?
Fungoval v redakci editor či korektor?
Jaký byl vztah mezi redaktorem a editorem?
Jak fungovala zpětná vazba se čtenáři?
Dostávali jste od vedení nějaká doporučení o tom, co a jak psát?
Jak vypadala redakce v době vašeho působení?
Kdy začal fungovat web?
Fungoval v redakci webeditor?
Podle čeho se vybíraly články, které mají být zveřejněny na webu?
Měli jste k dispozici zpravodajské agentury?
Registrace změn
Zaregistroval/a jste v době vašeho působení nějaké změny v organizaci redakce?
Měnil se nějak charakter výsledných textů?
Proběhlo v době vašeho působení stěhování redakce?

Pro redaktory, kteří zároveň působili v předchůdci Boleslavského deníku, tedy v týdeníku Zář Mladoboleslava, který byl následně přejmenován na Mladoboleslavsko, jsme připravili další sadu otázek, které se týkaly předchůdce Boleslavského deníku. Naopak jsme v těchto případech nepoužili otázky, týkající se webových stránek (srov. tab. č. 2).

Tabulka 2 Předchůdce Boleslavského deníku

Předchůdce Boleslavského deníku
Jak probíhal přerod týdeníku Zář Mladoboleslavsko na Mladoboleslavsko?
Jak probíhal přerod týdeníku Mladoboleslavsko na Boleslavský deník?
Jak vypadal Váš běžný pracovní den v týdeníku?
Jaká byla dělba práce mezi redaktory na základě zaměření?
Fungoval v redakci fotograf?
Fungoval v redakci editor či korektor?
Jak probíhala spolupráce s dopisovateli?
Jaký byl harmonogram redakce?

Vlastní sadu otázek jsme připravili také pro Zuzanu Páchovou, tedy fotografku týdeníku Mladoboleslavsko a Boleslavského deníku. Vzhledem k její profesi jsme nastavili následující tematickou oblast (srov. tab. č. 3).

Tabulka 3 Okresní fotograf Boleslavského deníku

Okresní fotograf Boleslavského deníku
Jak to bylo s příchodem digitální fotoaparátů do redakce?
Do kolika hodin jste musela mít fotografie hotové?
Jak to bylo se zalamováním fotografie do strany?
Jak se proměnila vše práce s přerodem týdeníku na Deník?

Několik specifických dotazů jsme připravili také pro korektorku týdeníku Mladoboleslavsko a editorku Boleslavského deníku Milenu Píčovou (srov. tab. č. 4).

Tabulka 4 Korektura a editace týdeníku Mladoboleslavsko a Boleslavském deníku

Korektura a editace v týdeníku Mladoboleslavsko a Boleslavském deníku
Jak se proměnila vaše práce po přerodu týdeníku na deník?
Měla jste na starost ještě něco jiného kromě práce editorky?
Měla jste jako editorka i víkendové služby?

Vracela jste texty redaktorům k přepracování, nebo jste případné chyby opravovala sama?

Speciální sadu otázek jsme přichystali i pro Ivu Dlouhou. U této respondentky jsme se snažili zohlednit to, že zde nepůsobila jako redaktorka (srov. tab. č. 5).

Tabulka 5 Inzerce v Boleslavském deníku a jeho předchůdci

Inzerce v Boleslavském deníku a jeho předchůdci
Kdy jste přestala pracovat s fakturami?
Pomáhala jste v deníku nějaký způsobem i redaktorům?
Byla jste zapojena do harmonogramu redakce?
Jakým způsobem jste pracovala s inzeráty?
Jak to bylo se zalamováním inzerátů do strany?

4. Předchůdci Boleslavského deníku

Před rokem 1989 vycházela na území Mladoboleslavska dvě zásadní okresní periodika. Prvním z nich byl měsíčník Ventil³⁸. Jednalo se o podnikové noviny Škody Auto, vydávané závodní odborovou skupinou Automobilových závodů. Jeho první číslo vyšlo v roce 1945. Od ledna 1996 začaly vycházet pod změněným názvem Škoda mobil, pod nímž vycházejí dodnes. Mnohem zásadnější je pro nás však druhé periodikum, tedy Zář Mladoboleslavska³⁹, jíž se budeme podrobněji věnovat v následující podkapitole. Kromě toho vycházel v letech 1960–1969 měsíčník Život Mladoboleslavské kultury, jejíž redakci zpočátku vedla Eva Lososová, a poté Josef Donát⁴⁰. V důsledku normalizace bylo však jeho vydávání zastaveno (Herčík, 1993).

Po roce 1990 vzniklo na území Mladoboleslavska několik nových regionálních periodik. Místo Záře Mladoboleslavska vycházelo každou středu týdeník Mladoboleslavsko. Změna nicméně spočívala jen v názvu. Periodikum bylo stále vydáváno vedením města, tentokrát Okresním úřadem Mladá Boleslav. Redakce zůstala ve stejném složení a nezměnil se ani její šéfredaktor a sídlo. Do soukromých rukou se týdeník dostal až v lednu roku 1992, kdy se jeho majitelem stala společnost Vltava, s.r.o.

Dne 13. září 1993 přešlo Mladoboleslavsko pod společnost Labe, s.r.o., která jej od tohoto dne vydávala s denní periodicitou pod názvem Boleslavský deník jako součást projektu Severočeských novin (Donát, 1993a). Ten poté od roku 1997 vydával jako svou přílohu měsíčník Boleslavan, a to na zakázku okresního úřadu. Jako příloha Boleslavského deníku vycházel do konce roku 2005. Poté vycházel samostatně, jeho obsah vznikl v prostorách magistrátu a byl zdarma distribuován do schránek obyvatel Mladé Boleslavi.

Od července roku 1992 zaplnil prázdné místo regionálního tisku s nižší periodicitou Vladimír Slobodzian se svým čtrnáctideníkem BoNy. Od roku 1994 se změnila jeho periodičita a vycházel jednou týdně v úterý. S postupem času se měnil i jeho název. Od BoNy přes

³⁸ První dva roky vychází jako čtrnáctideník.

³⁹ Původně týdeník Nová vesnice.

⁴⁰ První šéfredaktor Boleslavského deníku.

Boleslavské noviny až k Mladoboleslavsku. Poslední výtisk tohoto týdeníku Mladoboleslavsko vyšlo v prosinci roku 1997. Jeho vydavatelem už ale nebyl Vladimír Slobodzian, ale společnost OMIKRON – NV, s.r.o. Karla Novotného.

Ve stejné době vycházel také čtrnáctideník Karla Vodrážky, který vydával Pojizerské listy⁴¹. Ty vycházely už od roku 1886. Nejednalo se však jen o okresní noviny, naopak měly širší tematický záběr. Pokrývaly oblast středního Pojizeří⁴², tedy Turnovský, Mnichovo-Hradišťský, Železno-Brodský, Semilský, Lomnický a Česko-Dubský okres. Toto periodikum přestalo z finančních důvodů vydavatele vycházet až v roce 2008.

Tímto výčtem jsme stručně zmapovali situaci periodického tisku na Mladoboleslavsku v období před rokem 1989 až do roku 1993, kdy vychází první výtisk Boleslavského deníku. Přímým předchůdcem Boleslavského deníku je tedy týdeník Zář Mladoboleslavska, který následně vychází pod názvem Mladoboleslavsko. V následujících podkapitolách se proto tomuto periodiku budeme věnovat podrobněji.

4.1. Zář Mladoboleslavska

Periodikum Zář Mladoboleslavska vycházelo s týdenní periodicitou od roku 1961. Jejím vydavatelem bylo OV NF⁴³ a ONV⁴⁴ Mladá Boleslav. Jednalo se o okresní periodikum, jehož šéfredaktorem byl Oldřich Kubala. Ten vedl dva redaktory, a to Marcelu Marvanovou a Ivanu Sýkorovou, kterou následně vystřídal Ivan Košvanec. Sekretářka redakce, která mimo jiné přijímala inzerci, byla Iva Dlouhá. Právě díky Ivě Dlouhé a Marcele Marvanové můžeme oproti dnešku sledovat určité odlišnosti v organizaci redakce a v práci redaktorů.

V Záři měli redaktori rozdělené zaměření dle tematických resortů. Jednalo se o resort politický, o nějž se staral šéfredaktor, dále zemědělský a kulturně-průmyslový. Mezi hlavní zdroje informací zde patřili dopisovatelé, s nimiž měli redaktori přátelské vztahy. Většinou docházeli přímo do redakce, aby přinesli informaci či hotový článek nebo i fotografii⁴⁵. Jsou to

⁴¹ Od roku 2005 Nové Pojizerky.

⁴² Území na povodí řeky Jizery mezi městy Železný Brod a Mnichovo Hradiště.

⁴³ Okresní výbor Národní fronty.

⁴⁴ Okresní národní výbor.

⁴⁵ Docházelo i k tomu, že dopisovatel přinesl článek napsaný na druhé straně fotografie, kterou z akce sám přinesl. Příkladem může být ořezek fotografie z hokejového utkání, kterou jsme našli v archívu Záře Mladoboleslavska. Dopisovatel zde přinesl článek napsaný na druhé straně fotografie. Viz. příloha.

zdroje, které následně přebírá i týdeník Mladoboleslavsko a Boleslavský deník (Marvanová, 2019).

Hlavním zdrojem však byla KSČ, která poskytovala redakci, přesněji sekretářce redakce, náměty na články. Posílala do redakce informace o tom, co se kde děje, a redaktori o daných událostech následně psali články, a zároveň pořizovali fotografie (Dlouhá, 2020). Až do roku 1991 v redakci nefungoval fotograf jako samostatná profese.

Co se týče organizace redakce, nefungoval přesný denní ani týdenní harmonogram. Pravidelných redakčních porad se redaktori podle slov Marcely Marvanové neúčastnili. *„V Záři se během týdne jednoduše něco vyvrtilo, takže se články dodávaly do poslední chvíle. Schůze jako takové nebyly, v redakci jsme přeci jen byli tři. Na tématech jsme se domlouvali, ale za pochodu. Podle významu konkrétních akcí.“* (Marvanová, 2019).

Vzhledem k tomu, že Zář Mladoboleslavska nepatřila pod žádnou mediální společnost, ale pod okresní výbor, měla v organizaci redakce větší autonomii, než je tomu dnes. Sekretářka se věnovala hospodaření redakce a zpracovávala faktury. Současně měla na starost i inzerci, a pokud byl čas, přepisovala články, které donesli dopisovatelé. Inzerce se v týdeníku přepisovala na psacím stroji a podle počtu slov se přepočítávalo místo, které inzerce zabere v novinách (Dlouhá, 2020).

Následně se společně s plošnou inzercí zakreslila na stránku. *„Většinou to vycházelo akorát. Když jsme měli málo inzerce, museli jsme doplnit článek, nebo když jsme měli článků moc, museli jsme s nimi přejít na další týden. Na stránce totiž mohlo být jen určité procento inzerce, takže se to muselo prokládat i články.“* (Dlouhá, 2020). Samotné lámání novin tedy probíhalo přímo v redakci. A v gesci redakce byl i tisk týdeníku. Do tiskárny na náměstí Míru pak sami dopravili své černobílé fotografie spolu s články nakreslenými na papíře. V tiskárně podle předlohy udělali štoček a následně šly noviny na rotačku.

Stejně jako redakce dnešního Boleslavského deníku, také redakce Záře Mladoboleslavska sídlila i s inzercí v Železné ulici č. p. 107. Měnily se jen místnosti, jež byly využívány redaktory, a to v závislosti na jejich počtu. V době, kdy vycházely týdeníky Zář Mladoboleslavska a Mladoboleslavsko, sídlila redakce v prvním patře, kde měla k dispozici tři místnosti (Marvanová, 2019).

4.2. Mladoboleslavsko

Zář Mladoboleslavska vycházela do konce roku 1989. Do počátku roku 1990 se nezměnil ani vydavatel. Změna jména i vydavatele přišla až s lednem roku 1990. Týdeník Mladoboleslavsko, jak už bylo zmíněno výše, vydával Okresní úřad Mladá Boleslav. Kromě názvu a vydavatele se však nic nezměnilo. Sídlo, šéfredaktor i redaktori zůstali stejní. Šéfredaktor se změnil až v březnu 1990, kdy Oldřicha Kubalu vystřídal Josef Donát.

Oldřich Kubala, který byl v této době již důchodovém věku, však zůstal v redakci ve funkci sekretáře redakce. Iva Dlouhá v této chvíli přešla na pozici inzertní poradkyně. Neplatilo zde tedy to, že se redaktori vzbouřili proti svému šéfredaktoru. Možná to bylo způsobeno i tím, že i on měl s komunistickou stranou v minulosti jisté nesrovnalosti. Marcela Marvanová vzpomíná, že *„shodou okolností přišel sem do Boleslavi někdy v roce 1969. On dříve psal v Mladé Frontě se svou manželkou, jenže to byla ta špatná léta, že ano. Normalizace. Takže on odtamtud chtěl zmizet.“* (Marvanová, 2019).

Ve stejném roce přišla do redakce i korektorka Milena Píchová. Právě ona měla, kromě finálního čtení článků a jejich gramatických a stylistických úprav, na starost tisk. Ten probíhal stejně, jako tomu bylo v týdeníku Zář Mladoboleslavska. *„(...) chodili jsme s články, které se nakreslily na papír, pěšky do tiskárny. Vždy jsem tam donesla zakreslenou plachtu, podle které potom v tiskárně zlomili noviny, my jsme je ještě zkontrolovali, a potom nám je tam ruční sazbou vytiskli.“* (Píchová, 2019).

O rok později přišla změna v podobě příchodu fotoreportérky Zuzany Páchové. Pro redaktory to znamenalo, že přestali fotit sami, a pokud k článku potřebovali i fotografie, potřebovali také asistenci fotografa. Došlo zde tedy k profesionalizaci v oblasti žurnalistické fotografie. *„Redaktor samozřejmě může dobře vyfotit a zase obráceně, ale podle mě jsou to dvě profese. Nebo jsme se alespoň tenkrát domnívali. A dokonce to tak i bylo nastavené, že já profesionálně fotím, a pak je tam redaktor, který o tom dobře napíše.“* (Páchová, 2020). Redakce se tedy rozrostla o další tři členy – jednoho redaktora, fotografku a korektorku.

Psaní článků měli na starost výhradně redaktori a šéfredaktor či dopisovatelé. Páchová psala jen popisky k fotografiím, co se psaní týče, napsala podle svých vlastních slov jen několik málo článků kratšího rozsahu. Jednalo se především o reportáže z akcí, na které se dostavila bez redaktora. Fotografie byla na druhé straně v režii fotografky, která kromě jejich pořízení musela fotografie také vyvolat (Páchová, 2020).

Už pod Zář Mladoboleslavsko patřilo také okresní rozhlasové vysílání *rozhlas po drátě*, jehož vysílání skončilo společně se zánikem týdeníku Mladoboleslavsko. Jeho redaktorem byl do roku 1991 Jan Stránský. V roce 1991 dostala rozhlas na starost právě Zuzana Páchová. Půlhodinový pořad dvakrát týdně vysílal muziku, aktuální informace z okresu a informoval také o kulturních a sportovních akcích (Páchová, 2020). Stránský se v té době stal redaktorem Televize Mladá Boleslav, která také patřila pod týdeník Mladoboleslavsko.

Nahrávání rozhlasového vysílání probíhalo v telekomunikační stanici za přítomnosti technika a redaktora. Podle Páchové měl redaktor naprostou autonomii v tom, jak bude jeho pořad vypadat. *„Vzpomínám si (...), že jsem tehdy udělala i reportáž ze skautského tábora. Mohla jsem si namluvit sama, co chci. Na nějaké reportáže jsme brali i diktafon a pak jsem ho použila. Takže jsme tam občas dali i nějaké povídání.“* (Páchová, 2020). Současně pomáhala redaktorům přepisovat články na psacím stroji, které jí byly diktovány.

Rozhlas byla však jen vedlejší činnost, které se Páchová věnovala. Její hlavní pracovní náplní bylo fotografování. V tomto smyslu v této době v okresním rozhlasovém vysílání profesionalizace chyběla. Rozhlas totiž namlouvala moderátorka, která se s touto profesí setkala poprvé. *„Tím, že to ale nebyl přímý přenos, mohla jsem to dělat i já, protože co jsem zkazila, to jsem si opravila. Takže to mohl dělat i člověk, který nebyl zkušený.“* (Páchová, 2020).

Od ledna 1992 se Mladoboleslavsko dostalo do soukromých rukou, kdy Vltava, s.r.o. od okresního úřadu odkoupila vydavatelské oprávnění i majetek redakce, čímž překazila plány redaktorů. Ti totiž také plánovali Mladoboleslavsko zprivatizovat. V té době již společnost vlastnila regionální tisk v Kladně, Příbrami a Berouně. Ve Středočeském kraji je Mladá Boleslav tedy třetím městem, jehož regionální tisk společnost odkupuje. Kromě toho již vlastní regionální periodika ve většině okresů v Jihočeském a Západočeském kraji (Redakce Mladoboleslavsko, 1992).

Redakce, která zůstává ve stejném složení, v prvním lednovém vydání dává čtenářům na vědomí, že nyní je týdeník Mladoboleslavsko zcela nezávislý. Navíc už od prvního vydání redakce nastiňuje plány svého vydavatele, který *„se netají se svým úmyslem vydávat v historicky krátké době i v tomto městě deník rodinného typu pro zcela obyčejného čtenáře.“* (Redakce Mladoboleslavsko, 1992).

5. Boleslavský deník

První číslo Boleslavského deníku vyšlo 13. září 1993. Jedná se tak o první regionální deník, který vychází na území Mladoboleslavska. Josef Donát v prvním vydání vzkazoval čtenářům, že Boleslavský deník „se pokusí být listem, jaký zde zatím chyběl. V jednéh novinách se dočtete všechny nejzajímavější informace ze světa i z naší vlasti a k tomu navíc dostanete informace o tom, co se děje (...) v našem nejbližším okolí.“ (Donát, 1993b).

Už v této době vytvářela boleslavská redakce pouze část novin a celostátní obsah vznikal v centrální redakci. Vydavatelství Labe, s.r.o. totiž Boleslavský deník zařadil do regionálních deníků Severočeské noviny a deník na Mladoboleslavsku byl tak jednou z regionálních mutací. Dělo se tak až do konce dubna roku 1999. Od května přešel tisk deníku z Ústí nad Labem do tiskárny v Praze-Uhřetěvsi. V Boleslavském deníku už nebyly nadále zveřejňovány články se severočeskou tematikou, nýbrž s pražskou.

Společnost Labe, s.r.o. zajistila deníku zahajovací akci pro veřejnost na prostranství dnešního Kauflandu. Rozdávaly se zde balonky pro děti, trička a igelitové tašky s nápisem Boleslavský deník. Byla vyhlášena i soutěž pro první předplatitele, kteří mohli získat např. televizi, radiomagnetofon nebo kuchyňského robota (Donát, 2013). Jako hlavní tvář Boleslavského deníku zde vystoupil oštěpař Jan Železný, s nímž byl v prvním vydání také uveřejněn rozhovor. Zuzana Páchová vzpomíná, že do redakce přijeli i majitelé, aby se redaktorům představili (Páchová, 2020).

5.1. Redakce a redaktoři v prvních letech

Redakce se k 13. září rozrostla o další dva členy, a to o sportovního redaktora Pavla Hartmana, kterého o rok později vystřídal Miloslav Ječný, a Miroslava Ottomanského, který měl na starosti oblast životního prostředí a zpravodajství z obcí a měst na Mladoboleslavsku. Současně přibyly dvě nové zaměstnankyně, které měly na starost inzerci a distribuci. Redakce tedy potřebovala větší prostor a přesunula se do přízemí, kde měla k dispozici čtyři místnosti⁴⁶ pro redaktory, kuchyňku, černou komoru a zvláštní místnost pro inzerci (Marvanová, 2019).

Pro redaktory znamenal příchod deníků značné změny v jejich pracovních rutinách. Psací stroje velice rychle vystřídal počítače, s nimiž se museli naučit zacházet. „Přišlo se s tím,

⁴⁶ Jednu z nich měl k dispozici pouze šéfredaktor.

že budeme deník. Ale jak to budeme praktikovat, na tom psacím stroji? To jsme neměli šanci. S nimi to fungovalo asi měsíc. Mezitím jsme přijali nové lidi a museli jsme pořídit počítače. Takže jsme jeli do Budějovic, kde jich právě vyřazovali asi deset a my jsme pět z nich dostali. No a teď byl problém s tím, že každý jsme to viděli z rychlíku nebo na obrázku.“ (Marvanová, 2019).

Z pražské centrální redakce přijel do Mladé Boleslavi technik, který měl redaktory zaškolit. Školení nicméně trvalo přibližně dvě hodiny, a redaktoři se vše museli učit za pochodu. Marcela Marvanová vzpomíná, že celý týden trávila večery v redakci se svým synem, který ji učil zacházet s počítačem (Marvanová, 2019). Původně se redaktoři učili pracovat v redakčním systému Cicero. Následně se mezi lety 2005–2006 přešlo na modernější program RedWeb (Macek, 2019).

Spolu s počítači přišel i centrální tisk. Redaktoři tedy již nechodili s články, fotkami a plachtou do tiskárny, ale lámali články na počítači a následně je přes email posílali do centrální redakce. Právě tuto část práce měla na starost Milena Píchová, tedy editorka, která se naučila pracovat s technikou a lámat noviny. *„Redaktoři ráno vyrazili do terénu, přinesli texty a já jsem tam číhala na to, co dostanu do rukou. Velice mě začalo bavit dělat deník, protože ráno přijdete do práce, večer odcházíte a máte čistý stůl. U týdeníků se články vždycky hromadily a potom se spěchalo.“* (Píchová, 2019).

Uzávěrka deníků, tedy alespoň co se textů týče, byla v pět hodin odpoledne (Marvanová, 2019). A pokud byla Píchová mimo redakci, lámali noviny sami redaktoři. O víkendech, kdy měl službu jen jeden redaktor a sportovní redaktor, byly stránky připraveny z pátku a sloužící redaktoři do nich přidávali své články, případně si stránky lámali sami⁴⁷ (Píchová, 2019). Na úplném začátku se hotové stránky nahrávaly na disketu, která se předávala kurýru spolu s fotografiemi (Macek, 2019).

Systém pořizování žurnalistických fotografií zůstal prozatím na stejné bázi. V redakci stále pracovala jediná fotografka, která obcházela akce s redaktory, případně psala k fotografiím popisky. Černobílé fotografie následně vyvolala v černé komoře doma či v redakci a předávala je kurýrovi, který pro ně dojížděl každý den kolem jedenácté hodiny

⁴⁷ Např. Boleslavský deník 28. února 1994, strana 8, kterou připravil Miroslav Ottomanský. Viz příloha č. 10.

dopoledne. „*Ten ji často bral i mokrou. Sušili jsme ji fénem, aby si ji rychle mohl vzít.*“ (Páchová, 2020).

Fotografie, které se do této doby nestihly pořídít či vyvolat, nemohly vyjít v aktuálním vydání, a pokud byly stále aktuální, vycházely až v dalším vydání. Tak to byla třeba se sportovními fotografiemi. Sportovní zápasy a turnaje se obvykle konaly, tak jako dnes, zejména o víkendech navečer. Fotografie z těchto akcí tedy Páchová předávala až v pondělí a vycházely a v úterním vydání (Páchová, 2020).

Redaktoři se začali scházet na pravidelných redakčních schůzích, které probíhaly každý den ráno kolem deváté hodiny. „*(...) Každý den ráno jsme řešili, jak to bude ten daný den vypadat. Nebylo to tak, že by některý den byla nějaká hlavní schůze, kde bychom plánovali třeba týden dopředu. Každý měsíc pak probíhaly v Praze schůze šéfredaktorů, kde se hodnotila odvedená práce.*“ (Marvanová, 2019). Jednotliví redaktoři si svůj program řídili víceméně sami. Každý znal svůj resort nejlépe a šéfredaktoři dávali redaktorům volnou ruku.

Co se týče sportovního redaktora, toho se týkaly zejména pondělní schůze. Další dny už mezi sebou plánovali spíše ostatní redaktoři, kteří si domlouvali denní harmonogram tak, aby stihli vše, co je potřeba. Když bylo třeba, spolupracovali spolu a případně mohl zaskočit jeden za druhého. Sportovní redaktor se ale řídil podle jednotlivých soutěží (Ječný, 2019). Postavení sportovních redaktorů, které je v rámci regionálního deníku specifictější než u jiných redaktorů, je tedy viditelné již od počátku.

Sportovní redaktor měl vždy zaplnit jednu stranu, která se týkala sportu. Nejvíce práce měl o víkendu, kdy probíhalo nejvíce sportovních událostí. V neděli připravoval na pondělní vydání čerstvé výsledky zápasů, které se hrály o víkendu. Výsledky z víkendových soutěží pak vycházely až do středy. Záleželo na tom, jak byla daná soutěž divácky oblíbená. Tyto výsledky mu často poskytovali dopisovatelé a zpravodajové, které měl sportovní redaktor ve vyšších soutěžích (tamtéž).

Jeho práce tedy z větší části spočívala v přepisování článků či výsledků a do terénu na rozdíl od ostatních redaktorů příliš nechodil (tamtéž). Ostatní redaktoři oproti tomu byli v terénu celý den. Obcházeli akce a scházeli se s lidmi za účelem rozhovorů. V redakci se tedy vyskytovali jen ráno při redakčních poradách a následně po nasbírání potřebných informací. „*Byli jsme v redakci jen abychom to napsali a abychom dali ty věci dohromady.*“ (Marvanová, 2019).

Co se týče žánrů, byl Boleslavský deník od počátku poměrně pestrý. „Zprávy se většinou objevovaly na první stránce, přičemž dole chtěl mít Donát vždy nějaký výraznější materiál.“ (Ottomanský, 2019). Později se však začínaly více objevovat především zpravodajské texty. Dokládá to postřeh sportovního redaktora, který uvádí, že zpočátku psal čtyři dlouhé články, např. rozhovory. „V průběhu se to začalo měnit v tom, že se začaly objevovat aktuálnější informace, výsledky ze všech soutěží. Od nejvyšších až po nejnižší. Fotbalové, stolní tenis, šachové, prostě všechno.“ (Ječný, 2019).

Dokladem je i dokument *Používání žánrů je základem novinářského řemesla*⁴⁸ z 26. března 1996, který dostali redaktori jako návod k tomu, jak správně psát novinové články. Úvodem Alena Roubalová, první šéfredaktorka Libereckého dne⁴⁹, uvedla, že lokální deníky Severočeských novin jsou deklarovány především jako zpravodajské listy. Proto se text také z větší části soustředil zpravodajským žánrům. Těm se věnoval na čtyřech z šesti stran dokumentu. Publicistické žánry neopomněl, ale nevěnoval jim takovou pozornost.

Centralizace se týkala také účetnictví. „Když jsme přešli na deník, faktury se dělaly centrálně nejdříve v Českých Budějovicích, potom v Ústí nad Labem, a nakonec jsme přešli pod Prahu.“ (Dlouhá, 2020). To se ale týkalo jen faktur za inzeráty. Např. honoráře externistů měla dále na starosti hospodárka, tedy Iva Dlouhá. Na to, aby pomáhala ona nebo její kolegyně redaktorům, nebyl v tuto chvíli čas, protože inzerentů bylo opravdu velké množství. Inzerce pochopitelně již také nepsali na psacích strojích, ale přepisovali do počítačového programu a následně posílali do centrální redakce (tamtéž).

I v prvních letech fungování Boleslavského deníku tedy můžeme vidět, že o člancích z okresu rozhodují lidé, kteří se v daném regionu dobře vyznají, protože v něm žijí. Znají proto místní komunity a vědí o jejich potížích, případně je o nich samy informují. Redaktori mají své stále zdroje, které si přebírají už od dob fungování týdeníku a udržují s nimi přátelské vztahy. Centralizace se v tuto dobu týká jen celostátního obsahu, tisku, částečně inzerce a některých složek v účetnictví.

V těchto letech pořádalo vydavatelství pro své zaměstnance různé akce. Miloslav Ječný vzpomíná na Sportovní hry Vltava-Labe-Press. Z redaktorů byl vždy vytvořen tým krajské

⁴⁸ Viz příloha č. 3.

⁴⁹ Rovněž regionální mutace Severočeských novin.

reprezentace, který sestával z redaktorů, píšících v daném kraji. Každý rok pořádal akci jeden kraj, který zařídil ubytování v rekreačním zařízení. Většinou se hry konaly v létě a obnášely sporty, jako tenis či fotbal (Ječný, 2019).

Různé akce pořádala i redakce Boleslavského deníku pro své čtenáře. Marcela Marvanová zmiňuje např. Mladoboleslavskou hitparádu, soutěž Mladoboleslavský sportovec roku⁵⁰, či různé soutěže pro školy. V těchto případech se jednalo o propagační akce Boleslavského deníku. „Každý okres měl své vlastní akce podle toho, co si kde vymysleli. Museli jsme mít totiž nějakou propagaci, abychom měli náklad. Poté jsme z akce udělali článek a lidé si kvůli tomu koupili noviny, protože tam byli jmenovitě. Byl to takový věčný kolotoč.“ (Marvanová, 2019).

5.2. Rok 1997 a Boleslavan

Od pondělí 19. srpna 1996 vycházel Boleslavský deník pod hlavičkou sítě Deníků Bohemia. Marcela Marvanová, která v té době mladoboleslavskou redakci vedla, vzpomíná, jak probíhala změna grafiky. Červené podtržítka totiž bylo příliš rušivé, a tak se vedení rozhodlo pro jemnější, světle modrou barvu. Na vývoji nové grafiky měli podíl i sami novináři, kteří měli v létě přinést svůj návrh.

„Já jsem shodou okolností byla toto léto tři týdny v Anglii a prohlížela jsem místní tisk. Titulky nebyly nijak bulvární, ale byly psané velkým písmem. Dělala jsem si tam tedy výstřižky a poté jsem na poradě navrhla totéž.“ (tamtéž) Tato změna pro mladoboleslavský deník ale nepřinesla žádné změny v organizaci ani v práci novinářů. V roce 1997 se dostala do čela redakce Marcela Marvanová, která se stala šéfredaktorkou po smrti tehdejšího redaktora Ivana Košvance. Ten vystřídal Josefa Donáta, jenž ale v redakci zůstal jako redaktor.

Je tu však jiná změna, přicházející v tomto roce, která měla vliv na organizaci redakce a práci novinářů, i když jen nepatrný. Od května roku 1997 totiž vycházel jako bezplatná příloha Boleslavského deníku měsíčník Boleslavan. Jednalo se o časopis statutárního města Mladá Boleslav, připravovali ho ale redaktori Boleslavského deníku, přesněji Josef Donát a později Jiří Macek. Boleslavan zde vycházel na základě domluvy s vydavatelstvím Labe, s.r.o.

⁵⁰ Mladoboleslavský sportovec roku je každoročně vyhlašován dodnes.

a současně byl k dispozici zdarma na radnici. Financován byl na základě inzerce (Kvaizar, 1997).

Jednalo se přitom výhradně o tzv. radničního zpravodaje. Tehdejší starosta Mladé Boleslavi Petr Kvaizar definoval v prvním vydání jeho cíl takto: „(...) *shrnout každý měsíc potřebné informace a bude-li třeba, zveřejnit i texty obecně závazných vyhlášek. Lze jej tedy pokládat za oficiální zprávy města Mladá Boleslav.*“ (tamtéž).

Jako součást Boleslavského deníku vycházel Boleslavan do konce roku 2005. Poté se vedení města rozhodlo vytvářet obsah přímo v prostorách magistrátu a distribuovat ho svou vlastní cestou. „*O tématech se rozhodoval výhradně magistrát. I na magistrát tenkrát přijali počítačového technika, aby to tam fungovalo, jak má.*“ (Marvanová, 2019). Měsíčník Boleslavan nahradila tehdejší redakce přílohou eMBéčko, které začalo vycházet od ledna roku 2006. „*Bylo to opět asi 12 až 16 stránek a bylo to podobné Boleslavanu. To po čase, asi před pěti lety, skončilo, nemělo už dostatečný ekonomický dopad.*“ (Macek, 2019).

5.3. Změny v letech 1999–2000

S rokem 1999 přišla zásadní změna v podobě digitálních fotoaparátů. Vedení v tomto roce začalo tlačit jednak na rychlost a jednak na úsporu financí v ohledu žurnalistické fotografie. Vydavatelství se tehdy rozhodlo, že redaktoři začnou využívat digitální fotoaparáty, které zvýší rychlost zpracování, a zároveň s nimi budou moci chodit redaktoři sami. To znamená bez fotografa. „*Stále tam jezdilo vedení a stále nás do toho tlačili. Já jsem na základě toho i odešla. Tlačilo se to spíš už do takové komerce, že už budou jen redaktoři s tím, že budou mít v kase digitál.*“ (Páchová, 2020).

Po Zuzaně Páchové se tedy chtělo, aby fungovala jako obyčejný redaktor, nikoli jako fotograf. Následkem toho z redakce odešla a její místo nikdo jiný nenahradil. Od roku 1999 byl tedy Boleslavský deník bez fotografa a redaktoři začínali fotit sami. „*Pak přišla doba, kdy už jsme fotili sami, takže jsme vyfotili, běželi vyvolat fotografie do prodejny Foto-kino, za dvě hodiny jsme se tam vrátili pro fotky, vybrali jsme z nich ty vhodné a už nám zvonil kurýr (...).*“ (Macek, 2019).

Následně redaktoři začali užívat digitální fotoaparáty, které celý proces urychlily. Nebylo už nutné absolvovat dvouhodinový proces vyvolávání fotografií a následně je

odevzdávat kurýrovi. Fotografie se posílaly elektronicky jako hotové novinové strany⁵¹. Vydavatelství tak ušetřilo za mzdu profesionálního fotografa i kurýra. Došlo tedy ke sloučení funkce redaktora a fotografa, kdy redaktor musí disponovat oběma dovednostmi.

V květnu roku 1999 přešel tisk Boleslavského deníku z Ústí nad Labem do tiskárny v Praze-Uhřetěvsi. To bylo spjato také s obsahovou stranou celostátního zpravodajství. Místo zpráv ze severních Čech se objevuje pražské zpravodajství, které je mladoboleslavskému regionu v mnohém bližší. Z Ústí nad Labem do Prahy se přesunulo také účetnictví, týkající se Boleslavského deníku (Dlouhá, 2020).

Jak už bylo řečeno, roce 2000 NPV nově vlastnila společnost Verlagsgruppe Passau GmbH, a následně NPV slučila své české firmy pod společnost Vltava-Labe-Press, a.s. Spolu s novým majitelem se objevily změny v podobě různých doporučení novinářům. Společnost se rozhodla jít cestou komerce a snažila se tlačit redaktory k tomu, aby obsah svých článků bulvarizovali. „(...) časem se stalo, že nás Pražáci nutili do úderných titulků. Chtěli, abychom při bouračkách chodili za lidmi do nemocnice, a to je hyenismus. Na to jsem nemohla přistoupit.“ (Marvanová, 2019). Právě to vedlo k odchodu tehdejší šéfredaktorky Marcely Marvanové, na jejíž místo následně v lednu roku 2001 nastoupil Jiří Macek.

V této době se výrazně změnila také obsahová stránka okresního zpravodajství, kam byly častěji řazeny senzace a policejní zpravodajství. Podle Marcely Marvanové vedení chtělo, aby redaktoři tvořili senzační titulky, které ale mnohdy ani nesouvisely s obsahem článku. Vytrácel se tak lokální duch novin ve smyslu psaní o lidech, kteří daný region obývají.

Tato doporučení přicházela do redakce na základě reakcí na odevzdané noviny. „*Nebylo to řečeno nijak explicitně. Poslali jsme tam článek a oni nám řekli, abychom předělali titulek, protože prý takhle nikoho nezaujme. (...). Neřeklo se nikdy přímo, že by titulky měly být bulvární ani ne úderné. To bylo příliš komunistické.*“ (Marvanová, 2019).

Probíhalo to však spíše formou doporučení. Na schůzích šéfredaktorů se jednotlivé články rozebíraly a šéfredaktorům byly doporučovány určité změny k tomu, aby článkem lépe zaujali čtenáře, nicméně pokud se tím neřídili, žádné znevýhodnění z toho pro ně nevyplynulo. Neprobíhalo to ani tak, že by centrální redakce vracela jednotlivé texty zpět k přepracování,

⁵¹ Zpočátku se fotografie odesílaly zvlášť, a to dříve než strany novin.

případně je přepracovávala sama. „*Na to, co jsme udělali v redakci, už nikdo nesahal. To už bylo poslané a kompletně hotové.*“ (Marvanová, 2019).

5.4. Léta 2001–2015

Asi rok po odchodu Marcely Marvanové proběhlo první stěhování redakce Boleslavského deníku. Byl to následek snížení počtu redaktorů. Z původních osmi členů redakce se snížil počet na šest, v roce 2011 na pět, a před rokem 2015 už jen na čtyři. Z přízemí se tedy redakce přestěhovala zpět do tří místností v prvním patře, kde původně sídlila redakce týdeníku Mladoboleslavsko. Inzertní oddělení však zůstává v přízemí (tamtéž).

Práce redaktorů se v období po roce 2000 proměnila mimo jiné v zaměření jednotlivých redaktorů. Chyběly zde už segmenty jako kultura nebo politika. Naopak sféru svého zájmu měli redaktori rozdělenou na základě území. Každý z nich měl na starost daná města, případně obce v mladoboleslavském okrese. V tuto chvíli zde z tematického zaměření zůstává jen sport. Práci sportovního redaktora v období do roku 2008 ale bohužel zmapovat nemůžeme. „*To byl Josef Štajner, který potom zemřel, a pak ho vystřídal Jaroslav Bílek.*“ (Svačina, 2020).

V letech 2008–2011 pracovali v redakci dva sportovní redaktori. V roce 2011, kdy Josef Štajner zemřel, zůstalo sportovní zpravodajství jen v rukou Jaroslava Bílka (Bukáček, 2011). Ten pracoval už v tomto období, kdy byly v redakci dva sportovní redaktori, poměrně odděleně od zbytku redakce. Nicméně ještě ne natolik, jako v pozdějších letech. „*Když nás bylo pět plus dva, mívali jsme i celoredakční porady*⁵², *protože byl ze sportu přesah do celoredakčních stránek, když bylo něco zajímavého. Oni zase někdy třeba někam jeli a byli schopní něco nám vyfotit. Takže tam jsme se koordinovali. Ve dvou jsme to řešili po mailu.*“ (Bílek, 2020). Co se týče Josefa Štajnera, obvykle býval přítomen i na ranní poradách (Svačina, 2020).

Lámání novin se sportovní tematikou bylo od odchodu editora⁵³ v rukou sportovních redaktorů. Ti sami přicházeli s tématy článků, následně je psali a zalamovali do stran. Samozřejmě až po korektuře, kterou původně prováděl okresní korektor. Ve své práci měli značnou autonomii, okresní šéfredaktor do jejich práce příliš nezasahoval. „*Oni sice spadali*

⁵² Viz níže.

⁵³ Viz níže.

jako redaktori pode mě, nicméně ještě měli krajského sportovního šéfredaktora, se kterým to konzultovali a já jsem to jen odsouhlasila, nebo jsem si k tomu řekla své. Ale hlavní rozhodnutí o tom, co bude na sportovní straně, se nechávalo na nich.“ (Charousková, 2020).

Redakční porady se také postupně vyvíjely. Zatímco v době před rokem 2000 probíhaly porady každý den ráno, po roce 2000 přibyla také hlavní porada, a to jednou týdně. Předběžně se zde sestavovala témata na další týden podle plánu redaktorů, kteří už předběžně přicházeli s tím, co se na území, které měli na starost, bude dít. Na této poradě byla přítomna celá redakce včetně inzertních pracovníků. Iva Dlouhá vzpomíná, že z těchto porad pořizovala zápisy. *„Abychom věděli, co se v tom daném týdnu bude asi dělat. Jako takové připomenutí, abychom věděli, co se probíralo.“ (Dlouhá, 2020).*

Na týdenních poradách⁵⁴ se neprobírala pouze témata na následující týden, ale také organizační záležitosti, jako jsou nemoci, dovolené, klíče apod. Podle slov Pavla Svačiny ale také byznys. *„To znamená, že třeba někdo napíše nějaký hezký článek o organizaci a ona si za to koupí třeba tisíc novin, čímž nám samozřejmě zvedne prodej. To se dříve také dělalo, i když to není úplně novinářsky správně. Nebylo to třeba s politiky nebo nějakou kontroverzní firmou, ale třeba někdo pořádal nějaký koncert. To není nic proti ničemu, tak se udělalo to, že si koupil tisíc novin, abychom napsali, aby si lidé kupovali lístky. Nebo se prostě udělala soutěž.“ (Svačina, 2020).* Stále přitom probíhaly jednou měsíčně krajské porady, které se ale týkaly jen šéfredaktorů.

V těchto letech také odešel editor. Ten již nebyl třeba, protože redaktori se naučili lámat noviny sami (tamtéž). Rozkreslení jednotlivých stran bylo součástí každodenních ranních porad. Stránky se rozkreslily na tabuli, a každý tak věděl, co je jeho úkolem a jak dlouhý text musí napsat (Charousková, 2020). Poté následovala samostatná novinářská práce. To znamená buď práce v terénu, případně shánění informací z redakce. V tomto období stále platí, že redaktori chodí více do terénu. Z toho plyne také podobě zpětné vazby od čtenářů, kteří se s redaktory vídají a znají je. Charousková mluví o časté zpětné vazbě prostřednictvím osobního kontaktu, kdy čtenáři přišli redaktorům sdělit svůj názor přímo do redakce (tamtéž).

„Pak většinou byla druhá porada, kde už se říkalo, co se podařilo, kolik toho máme atd. Nějak se to ladilo.“ (Svačina, 2020). Pak následovalo zalamování do novin, které prováděl

⁵⁴ Dny, kdy se týdenní porady konaly, se proměňovaly. Nejdříve pondělí (Macek, 2019), poté čtvrtky ve 14:00 (Charousková, 2020).

šéfredaktor po přečtení jednotlivých článků. Po zrušení funkce okresního editora zde ale ještě působil korektor. Toto období si pamatuje i Jaroslav Bílek, který nastoupil v roce 2008. „(...) *Měli jsme korektora, kdy sem docházel pan Kvasnička. To je učitel odsud z Maji. Když nás tu bylo víc redaktorů, naplnili jsme stránky, on po škole přišel a zkouknul to (...).*“ (Bílek, 2020). Šárka Charousková, která v redakci pracovala od roku 2012, už si na korektora nevzpomíná. Články si v té době opravovali redaktori navzájem (Charousková, 2020).

Funkce editora se z okresních redakcí přesunula do centra. Kontroloval nicméně až hotové novinové stránky, které zasílali šéfredaktoři do centrální redakce. Editorů bylo několik, nicméně každý den měl službu jeden z nich. Do práce novinářů nijak nezasahovali. Jejich úkolem bylo zkontrolovat formální stránku novin, tedy zda v nich nechybí fotografie či titulek. „*To byl člověk, který byl na úplném konci novin, kterému jsme jen poslali pokyny, že jsou noviny z naší strany hotové. (...) rozhodně to nebyl člověk, který by na tom měl nějaký vliv a podíl.*“ (Charousková, 2020).

V lámání novin hraje stále větší roli inzerce. V této době neexistuje žádné maximální procento inzerce na stranu, jak tomu bylo v Září Mladoboleslavska, a prostor, který redaktori musí zaplnit se tak odvíjí od prostoru vyhrazeného pro inzerci. Znatelné to bylo především v pátečních vydáních, tedy ve dnech nejvyššího prodaného nákladu. „*Stávalo se, že třeba stránka osm, která byla vyčleněná pro čtenářské příspěvky, byla plná inzerce. Takže bohužel inzerce vždycky diktovala prostor.*“ (tamtéž).

Co se týče uzávěrky, značně se prodlužuje. Už při nástupu Pavla Svačiny v roce 2003 uzávěrka nijak neomezuje novináře v jejich práci. Svačina dokonce nevzpomíná na to, kdy měla oficiálně být uzávěrka, protože se nikdy nestalo, že by byli v tomto směru redaktori omezováni. Svou práci prý přitom obvykle ukončili kolem šesté hodiny večer (Svačina, 2020).

Šárka Charousková, která z Boleslavského deníku odešla v roce 2017, vzpomíná, že uzávěrka byla ještě později. „*Boleslavský deník měl oficiálně uzávěrku v 10 večer, nicméně věděli jsme, že jelikož jsme největší a nejprodávanější ve Středních Čechách, jdeme na rotačku jako poslední. To znamená, že do jedenácti hodin se ještě daly dělat úpravy a daly se případné aktuality ještě stále změnit.*“ (Charousková, 2020). Takové změny se čas od času týkaly především otvíráků.

Poměr publicistiky a zpravodajství byl v této době poměrně vyvážený. Každý den vycházel sloupek k aktuálnímu dění, v němž se redaktori den po dni střídali. Současně

vycházely komentáře k aktuálnímu regionálnímu dění, které psal Josef Donát. Redakce se v této době věnovala i investigativní činnosti. Vzhledem k dostatečnému počtu redaktorů zde k této práci byl dostatečný prostor. „*Pokud bylo nějaké exkluzivní téma, byla možnost toho jednoho člověka na to vyčlenit s tím, že tu ostatní běžnou rutinu udělá zbytek redakce.*“ (tamtéž).

V těchto letech dále pokračuje centralizace, tentokrát se však jedná kromě záležitostí, týkajících se hospodaření, také o redakční práce, a to v podobě centrálních témat. Pavel Svačina přiznává, že centrální redakce motivovala redaktory k atraktivnosti článků, což přetrvává již z předešlého období. Změna je ale v tom, že z centrální redakce přicházejí univerzální témata, která si následně okresní redaktori vypracovávají po svém. Jednalo se např. o seriály s hasiči nebo zdravotními sestrami (Svačina, 2020).

Redaktori v okresní redakci mají při své práci k dispozici také zpravodajskou agenturu ČTK a mediální archiv Newton. Redakce však tyto možnosti příliš nevyužívala. Podle slov Šárky Charouskové mediální archiv nebyl redaktory použit snad nikdy a z ČTK čerpali především o víkendu, když měl službu jeden redaktor. Nejednalo se však o hlavní zdroj informací (Charousková, 2020). Obvykle se totiž spoléhalo na to, že co se okresního zpravodajství týče, budou mít okresní redaktori informace dříve než tisková agentura. „*(...) vždyť Deník má v každém okrese redakci, která je sama o sobě informačním zdrojem. My bychom měli vědět všechno dříve než ČTK.*“ (Macek, 2019).

Také v tomto období byli důležitým zdrojem informací externisté. Ne vždy ale šéfredaktor věděl, zda od nich nějaký text obdrží, či ne. S některými z nich se však domlouvali dopředu, a to zejména s fotografy. Firemní fotografové sice fungovali, ale nikoli na okresní, ale na krajské úrovni. Domluvit se s ním tedy na focení okresních akcí byl velký problém a podle slov Šárky Charouskové se to podařilo přibližně jednou za rok (Charousková, 2020).

5.4.1. Internetizace

Webové stránky Deníků Bohemia byly spuštěny nejprve centrálně. Rok, kdy byly tyto stránky spuštěny se nám vypátrat nepodařilo⁵⁵, nicméně s ohledem na téma naší práce se nejedná o stěžejní informaci. Redaktorů se totiž chod webových stránek na počátku vůbec nedotýkal. „*Tam byly jednoduché webovky, které fungovaly nějakým systémem Anopress, který*

⁵⁵ Jisté je, že s příchodem Pavla Svačiny v roce 2003 už fungovaly.

nějak automaticky překlápěl některé ty články z tištěných novin na web. My jsme k němu neměli vůbec přístup.“ (Svačina, 2020).

Až následně, mezi lety 2007–2008, byl zaveden redakční systém⁵⁶, do něhož získali přístup nejen redaktori, kteří sem mohli své články přidávat sami, ale především webeditor (tamtéž). Pozice webeditora, který pracoval přímo v okresní redakci byla nicméně zrušena, a to před rokem 2012. Šárka Charousková, přicházející v roce 2012, uvádí, že zde okresní webeditor v době jejího působení nebyl (Charousková, 2020). Po zrušení této pozice přešla práce webeditora na redaktory.

Práce webeditora spočívala v přidávání článků na web a jeho moderování. Jednotlivé články dodané redaktory obvykle poupravil či aktualizoval a následně je přidal na web. Na starost měl i tzv. online rozhovory, kam pozval hosta a čtenáři mu prostřednictvím internetu pokládali otázky. Zpočátku redaktori tvořili také exkluzivní internetovou rubriku zvanou *Stalo se*, kde krátce informovali přibližně o deseti až patnácti událostech. Kromě této rubriky a online rozhovorů zde však čtenář našel to, co v tištěném vydání (Svačina, 2020).

Kromě toho byly kolem roku 2008 na webu přístupné diskuze čtenářů. Ti sem mohli psát své názory a připomínky. Často se tak ale dělo anonymně, a čtenáři tak často komunikovali bez jakýchkoli zábran. Proto byly následně tyto diskuze zrušeny a nahrazeny diskuzí pouze pro registrované uživatele. Čtenáři tak mohli, a stále mohou, i nadále diskutovat, tentokrát však pod svým jménem (Bílek, 2020).

Při spouštění redakčního systému se vedly debaty o tom, jak internetové stránky koncipovat. Vedení si přálo, aby na web byla přidávána naprostá většina článků, které vyšly v tištěném vydání. V redakci se ale diskutovalo o tom, zda články přidávat ve stejný den, kdy vyšly v tištěném vydání, či je přidat až později. Prali se zde dva argumenty, a to rychlost informací a nutnost zachovat prodaný náklad. *„Do jiných věcí jsme tu ale na okrese mluvit nemohli. Spíše chodily pokyny shora.“ (tamtéž).*

Články byly na web obvykle přidávány ve stejný den, kdy vyšly tiskem, ne všechny ale byly zveřejněny hned v ranních novinách. *„To znamená, že pokud jsme měli exkluzivní články,*

⁵⁶ Jednalo se o redakční systém Rebel, který měl být konkurencí pro ČTK. První médium, jemuž začalo vydavatelství poskytovat vlastní obsahy, byl portál Atlas.cz. Zprávy měly být, s výjimkou několika exkluzivních textů, klientům poskytovány den před jejich zveřejněním v tištěných titulech Deníků (Mášová 2008). Od tohoto záměru bylo následně upuštěno.

kteří jsme měli jen my a chtěli jsme je dát čtenářům, kteří si koupí papírové noviny, dávali se na web až se zpožděním.“ (Charousková, 2020).

V režii redaktorů byla tedy v tomto období tvorba celých novin. To znamená od vymýšlení témat⁵⁷ přes jejich zpracování, kontroly, zalomení do novin a překlopení na webové stránky. Centralizace se v této době týkala tisku, v některých případech témat, účetnictví v oblasti inzerce a editorů.

5.5. Změny od roku 2015 do současnosti

Jak už jsme zmínili výše, v roce 2015 se změnil majitel společnosti Vltava-Labe-Press a.s. Původní majitel Verlagsgruppe Passau ji prodal investiční skupině Penta Investments, jejíž činnost se nesoustředí primárně na vydávání tištěných médií, jako tomu bylo v případě předešlého majitele. Na práci redaktorů a organizaci redakce byl zde proto znatelný vliv nového majitele, který hledal cesty, jak chod jednotlivých redakcí zefektivnit a dosáhnout tak co nejvyššího zisku.

Tehdejší šéfredaktorka Šárka Charousková mluví o podstatných změnách, které se v těchto letech v redakci udály. *„Úplně se změnila struktura novin a z mého pohledu se to velice kvalitativně zhoršilo. Vedení, které přišlo, udělalo změny, které nebyly pro noviny dobré. To byl také důvod, proč jsme celá redakce odešli.“ (Charousková, 2020).* Okresním redakcím byla náhle odebrána větší část jejich autonomie a byla přenechávána centru.

Byla dokonána centralizace účetnictví, kdy vedení zrušilo pozici tzv. hospodářek, a účetnictví bylo tak prováděno centrálně. Redaktoři tím byli připraveni o pomocnou ruku, protože hospodářky jim byly v mnohém nápomocny. Fotografovaly nově narozené děti do rubriky *Právě jsme se narodili*, pomáhali s přepisováním článků, hledáním informací apod. Tato práce tedy přešla buď na redaktory samotné nebo na externisty.

Redaktoři se do této doby kompletně starali o produkci novin. Kromě tisku, který byl řešen centrálně. S novým vedením však přešly veškeré rozhodovací kompetence na centrální redakci. Tematickou selekcí počínaje. *„(...) témata nám editor buď schvaloval, nebo neschvaloval. (...) Editoři nám dávali k článkům zpětnou vazbu a stávalo se i to, že nám článek vraceli k přepracování.“ (tamtéž).* O skladbě i podobě článků tedy začali rozhodovat editoři.

⁵⁷ S výjimkou několika univerzálních témat, která byla stanovována centrálně.

Změnila se také podoba výsledných textů. Zatímco předtím se prolínaly zpravodajské a publicistické žánry, editoři nyní dbali na to, aby se psalo méně dlouhých článků a redaktoři se museli omezit na stručné informování na omezeném prostoru. Došlo také k absolutnímu útlumu investigativních článků a publicistiky. „(...) *tu jsme měli v podstatě zakázanou.*“ (tamtéž).

Redaktoři tedy psali méně textů, které byly následně doplněny o články z jiných regionů. To souviselo také s počtem redaktorů. Po odchodu původní redakce během roku 2017, působili v okresní redakci vždy nanejvýš dva redaktoři spolu se sportovním redaktorem. Docházelo přitom k jejich častému střídání. Po Šárce Charouskové zde působila jako šéfredaktorka Pavla Franzkiová, a to od dubna do října roku 2018. Po ní redakci převzal Karel Smažík, který ji však také vedl v řádu měsíců. Opětovné snížení počtu redaktorů vedlo k dalšímu stěhování redakce. Z prvního patra se tentokrát přesunula opět do přízemí⁵⁸.

Opět bylo zavedeno webeditorské patro, nicméně v tuto chvíli nikoli okresní, ale centrální. V každém kraji fungovalo několik webeditorů, kteří měli na starost několik lokálních vydání. Redaktor tedy napsal článek a umístil ho do redakčního systému, kde je k dispozici editorům, kteří je následně zalomili do strany, i webeditorům, kteří už s texty samostatně pracovali dále. Jiří Macek vysvětluje, že důvodem je výraznější profesionalizace webeditorské práce. Ta totiž obnáší i propojování textů, jež vznikají v okresních redakcích, s dalšími texty. „*Dnes už je práce webeditora mnohonásobně složitější, náročnější, těžší.*“ (Macek, 2019).

Vedení chtělo mít pod kontrolou rutinu redaktorů a snažilo se jí monitorovat. Šárka Charousková uvádí, že všichni redaktoři byli povinni dopředu vyplňovat formuláře o své činnosti. „*Začalo se fungovat systémem různých sdílených tabulek, do kterých měl přístup úplně každý. Každý den ráno redaktoři ztratili spoustu času tím, že museli vyplňovat, co ve kterou hodinu dělají a co ve kterou hodinu dělat budou.*“ (Charousková, 2020). Tyto formuláře byli redaktoři povinni dopředu vyplňovat jednak na celý týden a jednak na každý den a každou hodinu.

Dále se rozvíjela také centrálně stanovovaná témata, která redaktoři měli v popisu práce vypracovat. Ta vymýšleli editoři, kteří byli však danému okresu vzdáleni. Editoři se snažili

⁵⁸ Tentokrát se však jedná o jiný prostor než ten, který měla k dispozici předtím, přesněji jde o prostor, kde do této doby bylo inzertní oddělení. Nová redakce, kterou obývají současní redaktoři dodnes, skýtá jednu místnost pro redaktory, chodbu a jednu místnost pro inzerci.

hledat témata, která spojovala jednotlivé okresy. „*Samozřejmě najdete nějaké téma, které dokáže spojit Benešov, Mělník a Boleslav, ale v Mladé Boleslavi nikoho nezajímá, co se děje v Příbrami nebo v Rakovníku (...)*“ (tamtéž).

5.6. Současné pracovní rutiny novináře a organizace redakce

Současné fungování redakce Boleslavského deníku se příliš neliší od výše popsaného. Redakce nyní pracuje v následujícím složení: šéfredaktorka Zuzana Zelenková Kodrlová, redaktorka Michaela Barvová a sportovní redaktor Jaroslav Bílek. Zuzana Zelenková nastoupila jako redaktorka v lednu 2019. Pokud nebudeme počítat sportovního redaktora, který však pracuje odděleně od redakce, působila zde první tři měsíce jako jediná redaktorka.

Z toho plyne také charakter současných textů, které mají výslednou podobu krátkých zpravodajských článků. Na investigativní články v této době nezbyvá čas. Tříčlenná redakce si nemůže dovolit vyčlenit redaktora, který by se dlouhodobě zabýval jen jediným tématem. Od dubna letošního roku však centrální redakce rozhodla, že redaktoři budou opět pravidelně psát komentáře na téma aktuálního dění v okrese. Téma si redaktoři mohou zvolit sami.

Oproti předešlému období vidíme zásadní změny harmonogramu redakčních porad. Každý den ráno probíhají krajské porady, jichž se účastní pouze šéfredaktor. Účelem těchto porad je stanovit tematickou skladbu článků na daný den. „*Dáváme vždy jedno zásadní téma, které se daný den řeší. To se dává na otvírák. Pak se dává jedno menší téma, které na poradě často ani neřešíme. A editoři nám k tomu říkají své. Pokud se jim zdá, že by se něco například mohlo více rozvést, sdělí nám své představy. Občas se stane, že tam padají taková témata, která se poté stávají celokrajskými, protože na Skypu je i náš hlavní šéfredaktor.*“ (Zelenková Kodrlová, 2020).

Někdy se však o tematickém složení nediskutuje, protože šéfredaktor může přijít s tématem, které se zpracuje na krajské úrovni. Z celokrajských porad přicházejí také instrukce o tom, jaký mají mít dané články rozsah. Většinou se jedná o články v rozsahu 1000–1500 znaků včetně mezer, to znamená, že jde o články velmi krátkého rozsahu. Délka článků se odvíjí od množství inzerce na daný den (tamtéž). Vidíme tedy, že hlavní slovo v selekci témat i ve výsledné podobě nemají okresní redaktoři, ale především editoři, kteří po přečtení a upravení článků dávají redaktorům zpětnou vazbu k tomu, co se jim v daném článku povedlo či nepovedlo. V některých případech dochází také k tomu, že redaktorům vracejí články zpět k přepracování.

Porady okresní redakce probíhají jednou týdně. Jsou na ní však přítomny jen šéfredaktorka s redaktorkou. Sportovní redaktor funguje od okresní redakce zcela odděleně, proto se neúčastní ani jejích porad. Každodenní porady už v redakci neprobíhají. Redaktorky se v redakci potkávají, a mohou proto komunikovat průběžně. Centrální témata se nyní týkají především týdeníku, které jsou vydávány v každém okrese jako bezplatná příloha Deníků. Kromě toho, že jsou zde shromážděny nejdůležitější události za daný týden, vytvářejí redaktoři rubriku *Panorama*, v rámci níž zpracovávají centrálně zadávaná témata. V roce 2019 byla zpřístupněna i placená verze Deníků. Pro redaktory to znamená zpracovávání dalších centrálních témat pro tuto webovou stránku, přesněji se jedná o rubriku *Lidé od vedle* a *Newsletter*.

Zpravodajské agentury nyní okresní redakce k dispozici nemá. Šéfredaktorka tedy vyhledává informace každé ráno na zpravodajských webech či Facebooku. „*Mohlo by tam někde být něco o Mladé Boleslavi. Dělán si takto rešerši a hledám, zda není někde něco, co mi uniklo a potřebuji to pokrýt.*“ (tamtéž). Internetové stránky prohlíží redaktorky také během své víkendové služby. O víkendových službách už nyní nechodí do terénu, ale pracují z domu. Naopak v týdnu se snaží chodit do terénu co nejvíce, a to i přesto, že jsou v redakci pouze dvě, a práce je tak pro ně časově náročnější, než tomu bylo v uplynulém období. Co se zpětné vazby týče, je zde patrné odcizení redaktorů od čtenářů. Zpětná vazba v současné době probíhá v podobě e-mailové komunikace, nikoli na základě osobního kontaktu.

Jiné je také rozdělení práce mezi redaktory, které s výjimkou sportovního redaktora, nefunguje ani na tematické ani na prostorové bázi. „*Já zpracovávám reportáže, články, publicistiku a teď i komentáře. Takže tak nějak všechno. Kolegyně pokrývá akce, dělá kulturní přehledy a shání fotky a věci do Čtenáře reportéra.*“ (tamtéž). V kompetenci Michaely Barvové je také rozvrhnutí práce s externisty. Těm každý měsíc posílá e-mailem témata a akce, které by redakce potřebovala zpracovat. Externisté se vždy zapíší do sdílené tabulky, a ostatní externisté i redaktoři vědí, že dané téma bude zpracováno. Oproti předchozímu období je tedy práce externistů více organizována. „*Chci vždy vědět dopředu, zda budou něco psát a jestli, tak co.*“ (tamtéž).

Posunula se také uzávěrka pro tištěná vydání, a to na druhou hodinu odpoledne. Články na web však mohou redaktoři psát neustále. K prodloužení uzávěrky tištěných novin může dojít v případě, že se stane něco zásadního. Takové texty pak musí být odeslány nejpozději do sedmi hodin večer. „*Záleží také na tom, kdo edituje. Jeden editor neřeší, když mu pošleme článek*

o něco později a druhý s tím má velký problém a chce vše přesně ve dvě, aby to mohl večer v půl sedmé lámat.“ (tamtéž).

5.6.1. Rutiny sportovního redaktora

Výše zmíněné změny se však netýkají sportovního redaktora. Ten má stále svou autonomii ve všech ohledech a jeho nadřízeným je krajský sportovní šéfredaktor. Okresní redakci není nijak odpovědný a funguje nezávisle na ní. Co se selekce témat týče, komunikuje s krajskou a celostátní redakcí. *„Takže když mám něco nadokresního, konzultuji to nejprve s krajskou redakcí, zda si to nechce vzít, případně s celostátní. Když ne, dám si to na okresní stránky.“ (Bílek, 2020).*

On sám má na starosti každý den rubriku okresního sportu. Od selekce témat, přes jejich tvorbu, focení, korekturu, zlomení strany až po překlopení na webové stránky. Co se tedy týče sportovních redaktorů, vidíme, že centralizace není tak výrazná, jako je tomu u zbytku redakce. Na rozdíl od jiných témat se celý proces tvorby okresního sportovního zpravodajství odehrává přímo v okresní redakci, přičemž zde nefunguje korektor, editor ani webeditor⁵⁹, a to ani na okresní, ani na celostátní úrovni. Centrálně je zde zpracovávána jen inzerce. Sportovní redaktor obdrží s denním předstihem připravenou stránku v systému, kterou připravuje centrální redakce, přičemž redaktor ji zkompletuje svými články. Je zde napevno vsazena také inzerce (tamtéž).

Sportovní redaktor pracuje výhradně až v odpoledních hodinách. Je to dáno tím, že sportovní akce probíhají většinou až odpoledne či navečer. Jeho práce spočívá spíše v prepisování a telefonování než v práci v terénu. Na rozdíl od okresní redakce má k dispozici zpravodajské agentury. *„Nejprve na internetu zkouknu agentury, jestli se ve vyšších soutěžích nestaly nějaké přestupy nebo vyhazovy trenérů. Pak je to hodně o telefonování ohledně ohlasů trenérů nižších soutěží a takových věcech. Večer to píšeme a lámeme do novin a kolem desáté, kdy je uzávěrka, pomalu končíme.“ (tamtéž).* Zde vidíme, že ani uzávěrka tištěných novin se s okresní redakcí časově neshoduje.

Také podoba článků sportovního zpravodajství se v čase od roku 2008 do současnosti mění. Zatímco po roce 2008 byly zveřejňovány zejména popisy utkání a redaktori se zaměřovali

⁵⁹ V minulosti u okresního sportovního zpravodajství fungovali webeditoři na krajské úrovni. Jaroslav Bílek byl jedním z nich.

především na to, co se ve které minutě stalo. Dnes články informují především o názorech hráčů a trenérů na daný zápas či informace ze zákulisí (tamtéž).

Ve sportu, stejně jako dříve, funguje široká síť externistů. Jaroslav Bílek má své zpravodaje v jednotlivých klubech. Například okrajové sporty, na jejichž sledování nezbývá jedinému sportovnímu redaktoru v okrese čas, posílají informace o průběhu svých soutěží sami. Kromě toho mu nyní pomáhá také redaktor na půl úvazku. Stejně jako okresní redakce, také sportovní redaktor se většinou s externisty domlouvá předem. Veškerá domluva s nimi probíhá v pátek prostřednictvím telefonu či e-mailu (tamtéž).

6. Závěr

Námi zadané cíle se nám za pomoci zvolené metody podařilo splnit. Za pomoci polostrukturovaných rozhovorů s celkem jedenácti šéfredaktory, redaktory a v jednom případě i sekretářkou redakce, kteří zde v daném období působili, se nám podařilo popsat, jak se postupně měnily pracovní rutiny novinářů a organizace redakce Boleslavského deníku. Své zkoumání jsme doplnili také o vyhledávání v archivu Boleslavského deníku, kde jsme zároveň měli přístup k jeho předchůdci a měsíčníku Boleslavan, a také ve Státním okresním archivu Mladá Boleslav.

Zjistili jsme, že pracovní rutiny redaktorů Boleslavského deníku a organizace jeho redakce se v námi zkoumaném časovém období proměňovala zásadním způsobem, a to v závislosti na technologiích i proměnách vlastníků. Pro demonstraci jsme se krátce zabývali také pracovními rutinami a organizací redakce v předchůdci Boleslavského deníku, tedy týdeníku Zář Mladoboleslavska, který následně vycházel pod názvem Mladoboleslavsko. Především v době, kdy periodikum s týdenní periodicitou přecházelo na deník, vidíme stěžejní proměny, a to v závislosti na nových technologiích, které práci novinářů výrazně zrychlují, i na proměnách majitelů, kteří usilují o co největší výdělek.

Spolu s postupem času sledujeme výrazný posun k racionalizaci, centralizaci i delokalizaci, o nichž mluví Lenka Waschková Císařová, a to v závislosti na proměně majitelů a nástupem nových technologií. Poprvé se tyto trendy začínají objevovat už v roce 1993, kdy je centralizován tisk novin a je zavedena centrální redakce, kde vzniká celostátní zpravodajství, které je shodné pro všechny Severočeské noviny. Sledujeme i částečnou centralizaci hospodaření redakce. Kromě toho však zůstává veškerá autonomie redakci. Racionalizace se pak projevuje především v letech 1999–2000, kdy je zrušena pozice fotoreportérky⁶⁰ a dochází k bulvarizaci okresního obsahu. To jsou první zásahy nového majitele společnosti Vltava-Labe-Press, který ji odkoupil v roce 2000.

Rozmezí let 2001–2015 je období, kdy samozřejmě registrujeme určité proměny, nicméně jejich nástup byl pozvolný. Nejednalo se o rychlé a velké proměny, jako tomu bylo

⁶⁰ V tomto případě jde samozřejmě také o technologickou změnu, která vede ke zrychlení procesu získávání fotografií.

v minulých letech. Vidíme zde racionalizaci ve výrazném snižování počtu redaktorů, zrušení pozice okresního editora a nástupu prvních centrálně stanovovaných témat. Zároveň se měnil harmonogram redakce, uzávěrky i rozdělení práce redaktorů. Centralizace se týkala editorů, kteří měli na starost hned několik lokálních vydání. V této době však neměli podíl na obsahu novin. Redakce měla stále dostatečné množství členů na to, aby se jeden z nich mohl věnovat také investigativním článkům. V těchto letech zároveň začaly fungovat webové stránky, které však zpočátku na práci redaktorů neměly žádný vliv. Následně před rokem 2003 nastoupil do okresní redakce webeditor, který sem přidával články s okresní tematikou a řídil online rozhovory.

Po roce 2015 spolu s přechodem Boleslavského deníku pod současného majitele Penta Investments vidíme zásadní kroky směrem k racionalizaci. Vedení nastavilo centrální systém editorů, kteří sami zasahovali do práce okresních redaktorů, a to jak v oblasti selekce témat, tak i ve výsledné podobě článků. Editoři měli na starost také zalamování novin. Tato kompetence tedy přešla z lokální redakce na centrální. Do centra přešlo také kompletní hospodaření redakce, centrálně se opět zavedlo patro webeditorů a zvýšil se podíl univerzálních témat, která museli okresní redaktoři vypracovat. Velmi nízký počet redaktorů jim znemožňoval věnovat se investigativní práci, a publicistika byla vedením dokonce zakázána. Okresní články byly omezené na prostoru i množství a místo toho byly nahrazeny články z jiných regionů. Vytrácí se tím tedy regionalita, na níž byl do této doby Boleslavský deník postaven.

Dnešní fungování redakce se od systému, který byl nastaven po roce 2015, příliš neliší. Hlavní slovo v tematické selekci i výsledné podobě článků mají stále centrální editoři. Redaktoři nemají přístup ani k webovým stránkám, kam jejich texty umisťují centrální webeditoři. Úkolem okresních redaktorů je tedy jen napsat článek krátkého rozsahu, na němž se domluví s editorem či které určí centrální šéfredaktor. Změna od předchozího období spočívá v tom, že redaktoři už nejsou nuceni vyplňovat formuláře ohledně své činnosti na týden a den dopředu, a zároveň se do žánrové skladby novin opět navrácí publicistika ve formě komentářů k aktuálnímu okresnímu dění, které má na starost šéfredaktorka. Zajímavé však je, že se výrazně posouvá uzávěrka tištěných novin, a to už na druhou hodinu odpoledne. To je ještě dříve, než byla uzávěrka v úplném začátku fungování redakce Boleslavského deníku.

Žádné z výše uvedených změn se netýkaly rutin sportovního redaktora, jenž pracuje odděleně od zbytku redakce. Tomu autonomie v ohledu selekce témat i celého procesu tvorby z období v letech 2001–2015 zůstala dodnes. V jeho režii je i finální úprava novin, tedy kontrola

vlastních textů i textů po externistech a následné zalamování do strany i překlápění na webové stránky.

Vidíme tedy, že posun v rutinách i organizaci redakce je výrazný. Zejména v posledních letech jsou výraznými trendy racionalizace, centralizace a delokalizace. Otázka na to, z jakého důvodu se v roce 2017 kompletně vyměnila stálá redakce, která nás na úplném počátku přivedla k tomuto výzkumu, je tedy zodpovězena. Nový majitel vydavatelství totiž výrazně změnil dosavadní způsob fungování redakce a omezil rozhodovací možnosti okresní redakce.

Jaký bude další vývoj regionálního denního tisku na Mladoboleslavsku, můžeme jen hádat. Nicméně pokud se podíváme na momentální poměr okresní a krajské tematiky v Boleslavském deníku, můžeme očekávat, že dojde k přechodu okresního periodika na krajské. K tomu by mohlo dojít v případě, že se vedení rozhodně pokračovat cestou racionalizace, a ještě navýšit podíl krajské tematiky na úkor té okresní.

Už jen snaha současného vedení stanovovat univerzální témata, která jsou následně zpracovávána na okresní úrovni, vede k delokalizaci obsahu, protože v tematické skladbě nejsou dostatečně zohledněna specifika daného regionu. Vzhledem k zúžení okresní tematiky v Boleslavském deníku přebírají funkci okresního zpravodaje spíše online média. Takovým médiem je např. server iBoleslav.cz, který přináší zpravodajství pouze z okresu Mladé Boleslavi.

Stejně tak bychom mohli predikovat možné snížení periodicity a návrat zpět k týdeníkům. Napovídá to znovuzavedení Týdeníku, který v současné době vychází jako bezplatná příloha Boleslavského deníku⁶¹. V těchto přílohách vychází kromě souhrnu zpráv o tom, co se stalo v celém týdnu, také samostatné rubriky, na nichž redaktori pravidelně pracují.

Dalším současným trendem je to, že Vltava-Labe-Press přestává chápat tisk jako nejpodstatnější složku svého systému, jak popsala Šárka Charousková. „(...) v *dobách, kdy jsem tam byla já, byl print základ.*“ (Charousková, 2020). Jiří Macek, který v Deníku působil až do roku 2018, už ale mluví jinak: „*Říká se, že naše vydavatelství je židle se čtyřmi nohami. Deník, týdeník, Deník Extra*⁶² *do schránek a web.*“ (Macek, 2019). Byl spuštěn i server s placenými

⁶¹ Týdeníků vychází celkem 70, v každém okrese jeden.

⁶² Mimořádné vydání Boleslavského deníku, které je jednou měsíčně distribuováno zdarma do schránek.

obsahy, kam redaktoři také píší články do speciálních rubrik. Můžeme zde tedy vidět posun od denního tisku k týdeníkům a placenému online zpravodajství.

Seznam zkratk

KSČ – Komunistická strana Československa

NPV – Neue Presse Verglas-GmbH

ONV – okresní národní výbor

OV NF – okresní výbor Národní fronty

PR – public relations

RBVG – Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft mbH

ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Seznam pramenů

BUKÁČEK, Ondřej, 2011. *Poslední rozloučení se sportákem ve středu* [online]. Boleslavský deník [cit. 23.4.2020]. Dostupné z: https://boleslavsky.denik.cz/ostatni_region/stajner_pohreb20110515.html

DONÁT, Josef. Týdeník končí, deník začíná. *Mladoboleslavsko*. Mladá Boleslav: Vltava, společnost s r.o., 1993a, **3**(36), 1.

DONÁT, Josef. Chceme být novinami pro každého. *Boleslavský deník*. Ústí nad Labem: Labe, s.r.o., 1993b, **1**(1), 1.

DONÁT, Josef. Před dvaceti lety vznikl Boleslavský deník. *Boleslavan*. Mladá Boleslav: Magistrát města Ml. Boleslavi, 2013, **16**(9), 18.

HERČÍK, Karel. Na Mladoboleslavsku prvně deník. *Boleslavský deník*. Ústí nad Labem: Labe, s.r.o., 1993, **1**(1), 8.

KVAIZAR, Svatopluk. Proč má radnice své noviny? *Boleslavan*. Ústí nad Labem: město Ml. Boleslav, 1997, **1**(1), 3.

Redakce Mladoboleslavska. Naším zákazníkem je čtenář. *Mladoboleslavsko*. Mladá Boleslav: Vltava, společnost s r.o., 1992, **2**(1), 1.

Týden. *Deník otevře svůj redakční systém* [online]. Týden Boleslavský deník [cit. 6.5.2020]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/media/denik-otevre-svuj-redakcni-system_42124.html?showTab=nejnovejsi.

Zákon č. 427/1990 Sb. ze dne 25. 10. 1990, o převodech vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby.

Zákon č. 92/1991 Sb. ze dne 22. 3. 1991, o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby.

Zákon č. 46/2000 Sb. ze dne 14. 3. 2000 o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon).

Seznam literatury

ALDRIDGE, Meryl. Regional and local newspapers: just another retailer?. In: *Understanding the Local Media*. New York: Open University Press, 2007, s. 26-49. ISBN 978-0-33-522172-1.

BENDA, Josef. Vlastnictví periodického tisku v České republice. In: *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989–2006*. Praha: Karolinum, 2007, s. 57–215. ISBN 978-80-246-1387-1.

ČULÍK, Jan. Privatisation or Theft?. *Central Europe Review* [online]. 2 September 2008, [cit. 9.4.2020]. ISSN 1212-8732. Dostupné z: <https://www.pecina.cz/files/www.ce-review.org/00/29/culik29.html>.

FRANKLIN, Bob. Local journalism and local media: contested perceptions, rocket science and parallel universes. In: *Local Journalism and Local Media. Making the local news*. London: Routledge, 2006, s. xvii–xxii. ISBN 978-0-415-37954-0.

WILLIAMS, Granville. Profits before product?. In: *Local Journalism and Local Media. Making the local news*. London: Routledge, 2006, s.83–92. ISBN 978-0-415-37954-0.

HÁJEK, Miloslav. O novinách a časopisech. In: *Uvedení do typologie periodického tisku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979, s. 52–57. ISBN

HÁJEK, Miloslav. Z míst do podniků. In: *Uvedení do typologie periodického tisku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979, s. 52–57.

HARRISON, Shirley. Local government public relations and the local press. In: *Local Journalism and Local Media. Making the local news*. London: Routledge, 2006, s. 175–188. ISBN 978-0-415-37954-0.

HENDL, Jan. Metody získávání dat. In: *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2016, s. 165–210. ISBN 978-80-262-0982-9.

KAŠÍK, Milan a HOLINA, Vladimír. Společenské funkce a význam okresních novin. In: *Okresní noviny*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1988, s. 26–59.

OSVALDOVÁ, Barbora. Regionální noviny v České republice z hlediska mediálního zařazení a etiky. In: *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 51–61. ISBN 978-80210-4473-9.

ORSÁG, Petr. Investigativní žurnalistika a možnosti jejího uplatnění. In: *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 55–61. ISBN 978-80210-4473-9.

PÁČL, Pavel. Pár slov úvodem. In: *Hromadné sdělovací prostředky v regionu*. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity, 1997, s. 7–8. ISBN 80-7042-481-8.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. Základní techniky sběru dat. In: *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014, s. 151–248. ISBN 978-80-247-3568-9.

ŠMÍD, Milan. Vliv vlastnictví na jejich nezávislost a pluralitu.

TUŠER, Andrej. Regionálna a lokálna tlač. In: *Ako sa robia noviny*. 4., prepracované vydanie. Bratislava: Eurokódex, 2010, s. 47–56. ISBN 978-80-89447-23-7.

VOLEK, Jaromír. Regionální žurnalistika v posttransformační etapě. In: *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 35–50. ISBN 978-80210-4473-9.

VOLEK, Jaromír a URBÁNIKOVÁ, Marína. Post-transformační proměny českých novinářů. In: *Čeští novináři v komparativní perspektivě*. Praha:Academia, 2017, s. 21–42. ISBN978-80-200-2699-6.

VOLEK, Jaromír a URBÁNIKOVÁ, Marína. Kdo je a kdo není (český) novinář?. In: *Čeští novináři v komparativní perspektivě*. Praha:Academia, 2017, s. 43–78. ISBN978-80-200-2699-6.

WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka. Vybrané aspekty strukturální transformace českých lokálních a regionálních médií. In: *Regionální média v evropském kontextu*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 62–71. ISBN 978-80210-4473-9.

WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka. Strukturální transformace médií. In: *Český lokální a regionální tisk mezi lety 1989–2009*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 23–65. ISBN 978-80-210-6478-2.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní oblasti s dotazy	28
Tabulka 2 Předchůdce Boleslavského deníku	29
Tabulka 3 Okresní fotograf Boleslavského deníku	29
Tabulka 4 Korektura a editace týdeníku Mladoboleslavsko a Boleslavském deníku ..	29
Tabulka 5 Inzerce v Boleslavském deníku a jeho předchůdci	30

Seznam příloh

Příloha č. 1: Odstřížek fotografie s textem na druhé straně, pravděpodobně materiál od externisty ze Záře Mladoboleslavska

Příloha č. 2: Edičně upravená strana pro tisk z 28. února 1994, kterou připravil Miroslav Ottomanský

Příloha č. 3: Dokument *Používání žánrů je základem novinářského řemesla*

Příloha č. 4: Rozhovor s Jaroslavem Bílkem ze dne 30.4.2020

Příloha č. 5: Rozhovor se Šárkou Charouskovou ze dne 11.4.2020

Příloha č. 6: Rozhovor s Ivou Dlouhou ze dne 13.3.2020

Příloha č. 7: Rozhovor s Miloslavem Ječným ze dne 6.2.2019

Příloha č. 8: Rozhovor s Jiřím Mackem ze dne 6.2.2019

Příloha č. 9: Rozhovor s Marcelou Marvanovou ze dne 6.2.2019

Příloha č. 10: Rozhovor s Miroslavem Ottomanským ze dne 28.1.2019

Příloha č. 11: Rozhovor se Zuzanou Páčovou ze dne 11.4.2020

Příloha č. 12: Rozhovor s Milenou Píčovou ze dne 8.2.2019

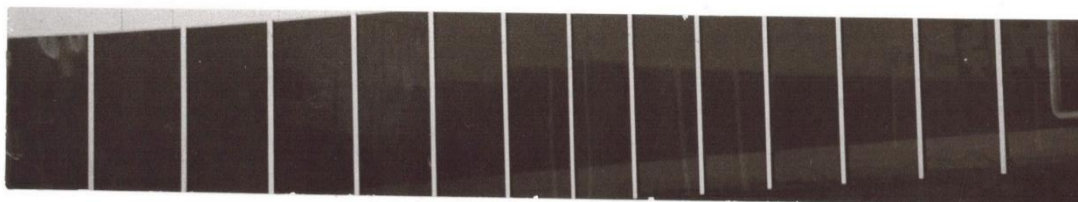
Příloha č. 13: Rozhovor s Pavlem Svačinou ze dne 19.4.2020

Příloha č. 14: Rozhovor se Zuzanou Zelenkovou Kodrlovou ze dne 25.3.2020

Přílohy

**Příloha č. 1: Odstrížek fotografie s textem na druhé straně,
pravděpodobně materiál od externisty ze Záře Mladoboleslavska**

Boleslavský hokejista prošel jen se svým nejdražším sestou.
jak ukazuje obrázek, dokonce zprávu dle ne vtipu ale
redakčně své práce prokázal. Všechno s mládencem

Priloha č. 2: Edičně upravená strana pro tisk z 28. února 1994, kterou připravil Miroslav Ottomanský

SN/8/MB/28.2

SN

von OTT 24.02.1994 11:6:29

STRANA 8

MLADOBOLSLAVSKO

28. ÚNORA 1994

Spalovna ECO-BLOCK GAIA má zahájit provoz na jaře 1995

Podržela je pojišťovna

Otázky pro Josefa Chláda, společníka fy Gaia:

Co předcházelo výstavbě?
První variantu jsme začali připravovat v roce 1990. V roce následujícím jsme začali "eserčoko" se třemi společníky, později dva odešli a naopak přibyl Ladislav Smutný. Základním problémem bylo sehnat pět milionů korun na projektovou dokumentaci. Pomohla nám Česká pojišťovna, a. s., kde nám vyšly větší důvěra a mírnějším 6 % úrokem. Dále nám pomohl dr. Jiří Zoufal, který nás dovedl k ministru Bendovi. Na ministerstvu životního prostředí nám vycházeli po legislativní stránce většinou s tím, že se nedostává do konfliktu, spíše spolupracujeme se státní správou - až na nějaké místní konfliktky.

Jakou spalovnou oblast bude spalovat?

První životnostní povolení o region Mladé Boleslavy. Nadregionálně může být o nemočnicích a infekčních odpadech. Zde v okrese je pětikrát více nebezpečných odpadů, než je kapacita spalovny.

Zavázali jste se nebo naselili jste se zavázat ke spalování nebezpečných odpadů ze zahraničí?

Neplánujeme to vůbec. Pokud půjdeme mimo okres, tak pouze do okresů sousedních.

Jaké jsou investiční náklady, doba uvedení do provozu, počet zaměstnanců a jiné důležité údaje?

Investiční náklady představují 570 milionů korun, doba návratnosti činí 6 let, spuštění do zkušebního provozu na jaře příštího roku, počet zaměstnanců 50 - 60. Cena za spálení 1 kg odpadu se podle současných kalkulací bude pohybovat mezi 5 - 26 Kč/kg. PČB spalovat nebudeme.

Jaké máte další plány?
Je toho mnoho, co by pomohlo v současné situaci společnosti. Třeba obalový materiál, který se přirozeně rozpadá - "bo recyklování pneu, s nímž nikdo neví rady.

Není to věc OHS

MUDr. Vojtěch Kolín, OHS Mladé Boleslavy: "OHS neposuzovala provoz spalovny, neboť posouzení je věcí ministerstva životního prostředí, resp. příslušného referátu ŽP OkÚ. Vyjadřovali jsme se pouze k hygieně pracovního prostředí."

Zajistit nejvyšší spolehlivost

Jiří Poděbradský nám zastal materiálu z Mělníku pro ekologičtější. Ve Schwabich Hall (SRN) je postavena moderní spalovna nemocničních odpadů, přesto však bylo v okolí této spalovny naměřeno až 26 ng dioxidů na 1 kg plynu (velmi nebezpečné pro pěstování zeleniny).

Prof. Dr. Johannes Gosstanzky, vedoucí Úřadu zdraví v Augsburgu: "Filtrování zplodin z komínů spaloven znamená jen přemístění částí vysoce škodlivých látek jinam. Otázkou filtrů je tak jedovatý, že Hahn-Meitnerův Institut v Berlíně navrhuje, aby tento pražský byt zataven do skla a

zabetonován ve vybraných domech, ani tak však není uložena ve věky bezpečně."

Ačkoli zplodiny ze spaloven odpadů jsou filtrovány a prání, jsou původcem nárůstu onemocnění horních i spodních cest dýchacích, zápalu plic, ototoxopózy, collagenózy, chronických zánětů nosních a dýchacích sliznic, vyvrácení sliznic, revmatických onemocnění, alergii, poruch imunitního systému, rakovin aj.

Nejvyšší přípustné zatížení dospělého jedince dioxidem na kilogram živé váhy je v SRN 1 pg, průměrný příjem v SRN je však 2 pg, doporučovaný limit v USA je 0,08 pg.

Foto: PARTA
V: 138.00 / Š: 89.00

Zařízení stavěné nepřítelů ležnou vichřice. Jako karty rozházela montovaný domek, který zrovna musela postavit parťá stavbyvedoucího Marceňka z Právnímých zavěš. Zlá. Foto: Zuzana PÁCHOVA

Na úrovni

Stanovisko k projektu ECO-BLOCK GAIA z hlediska vlivu na životní prostředí vypracoval Doc. Ing. Luděk Vodňák, ČSČ, z Vysoké školy chemicko-technologické. Zasadil se o přepracování původního projektu firmou GAIA a volbu nové technologie. Uvádí: "... nová technologie je na technické úrovni výstavby spaloven v ostatních evropských zemích, k otázce umístění stavby jsem se již vyjádřil ve svém předělaném projektu (blížost frekventovaných komunikací a osídlení, vylučení kvalitativně zemědělské půdy), přestože výstavba každého nového podniku znamená určitě zvýšení emisí škodlivých látek do ovzduší, termický rozklad je v současné době nevhodnější způsob likvidace odpadů, při dodržování technologického postupu by neměl provoz zásadním způsobem ovlivňovat životní prostředí okolních obcí."

Kvalitní projekty se rodí s kvalitním oponenturou

Jiří Poděbradský nám napsal: "Protože v blízkosti našeho města bude pracovat spalovna odpadů, zastalím dva listy z Mělníku pro ekologičtější technologii systému Thermoselect (Verbania - Itálie)..."

Zmíněná technologie nespojuje s technologií z Neptvářky, ale dle autora článku Aloise Macha: "... Thermoselect je první uzavřený proces k získávání energie a surovin. Zásadní nová technologie nemá hned na ryzích ušlino, má od počátku své příznivce, ale i odpůrce. A tak to má být. Kvalitní projekty i vládní rozhodnutí se musejí rodit s kvalitním a tvrdým oponenturou a opozicí. (U nás však je opozice likvidována spíše pomocí než způsobilá namisto věcné argumentace).

Je samozřejmě, že mnohem lepší je vznik odpadů (obnovitelské zbytkových) předchází. Naši představitelé si stěžují, že ekologické stojí vždy mnoho finančních prostředků, ale není to pravda. Spíše chybí ekologické myšlení a přístup k řešení těchto problémů. Tak například právě v odpadové politice je třeba uvážovat takto: "Existuje řada umělých

hmot, jako je PVC, polystyren, styropor, polyuretan aj., které jsou velice nebezpečné a nelze je bez poškození životního prostředí likvidovat. Proto je třeba jedny dále rozvíjet na úkor těch, které spotřebují velké množství surovin a energie a končí na skládkách.

Jenže tomu se brání poslanci vládní koalice, vláda a ministerstva. Vše se odehrává pod patronací premiéra a jeho kolektivu a ministerstva financí pod zastaralým krédem: Čím vyšší spotřeba (včetně surovin a energie), tím vyšší prosperita, zaměstnanost a přiblížení vstupu do Evropského společenství.

Největším kamenem úrazu současných spaloven je vznik dioxidů a furanů, jejichž filtrace a likvidace není dost účinná a má katastrofální stav na zdravotní stav postižených obyvatel, který je jednak z neznalosti bagatelizován, jednak záměrně utajován v zájmu různých lobbů a peněz."

Popel zatavený do skla

Ladislav Smutný, společník fy Gaia:

"V našem regionu je asi 100 000 tun nebezpečných odpadů. Spalovna však sdělila, první se dohodlo, že její kapacita bude 10 000 tun. Abychom však zvolili problematické části technologického zařízení, budeme instalovat dvě soupravy pece,

každou o výkonu 5 - 10 000 tun. To má význam pro nerušený chod spalovny.

Pro vitifikaci (uložení kváry a popela do skla) budeme záměrně přivádět nerecyklovatelné sklo. Výsledný materiál hodláme používat na základy skládek apod."

Nebudou-li splněny garance, nepovolí RZP OkÚ spuštění do trvalého provozu

Ing. Miroslav Česka, ref. ŽP OkÚ:

"Stavba se neposuzovala podle zákona č. 244 (Posouzení vlivu na životní prostředí), protože žádost o územní rozhodnutí byla podána ještě před účinností tohoto zákona. Ve vyjádření RZP jsou zohledněna požadovaná kritéria podle zmíněného zákona a nadále RZP požaduje předložit některé doklady opravňující k provozu dané spalovny. Pokud jde právě o

provoz, mělo by se určit, čemu bude podnik sloužit, resp. co všechno bude řešit (region, širší území). Jestliže technologie nebude splňovat garance dodavatelské firmy, nepovolí RZP její spuštění do trvalého provozu. Jedná se o jednu z preferovaných technologií ze západního světa, která svojí garancí předtím nebo se vyrovná zákonu o ochraně ovzduší v SRN. Postrádáme však konceptnost tohoto zařízení."

Starosti občanských iniciativ

Občanské iniciativy okolních obcí požadují o přezkoumání územního rozhodnutí na výstavbu spalovny. Uvádějí mj., že došlo k porušení zákona 1792 Sb., k "objektu" z č. 24492 Sb. o vlivu na životní prostředí. "Územní řízení bylo zahájeno 25. června, územní rozhodnutí bylo vydáno 27. června, 1. července nabylo účinnosti z č. 24492 Sb., který je prováděcím zákonem z č. 1792 Sb. Občanské iniciativy, jakož i oponenti doc. Vodňák, měli za to, že byly porušeny obvyklé procedury a u tak důležitých stavby mělo dojít k posouzení vlivu na životní prostředí. Kládli se prý k výstavbě spalovny vyjádřili občané Spřiny. Zastupují občanské iniciativy obce Chrst - mandle Netušilovi - vytýkají investorem i správním orgánům, že požadí nikdo o občany již nechce jednat.

Foto: NAKRES-1
V: 138.00 / Š: 80.00

Uvítají volnou kapacitu

Ze zprávy České inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Praha, firmě GAIA k dotazu na kapacitu spaloven odpadů na území Prahy a středních Čech. "V souvislosti s novou legislativou vydala ČIŽP stávajícím spalovnám emisní limity a termíny, ve kterých je musí splnit. Ve svých důsledcích vydání emisních limitů znamená v mnoha případech zastavení provozu uvedených zařízení nejpozději k termínu uvedení spalovny ECO - BLOCK GAIA do provozu - dle harmonogramu leden 1995. Morálně a fyzicky zastaralé spalovny nejsou ani při vysokých investicích do systémů čištění spalin schopny dodržet zákonem požadované emisní limity. Tato situace vede v současné době k dalšímu snižování kapacit likvidace odpadů v regionu Prahy a středních Čech.

Spalovna dodávaná firmou Kettenbauer, která má být provozována spol. s r. o. GAIA, svým garantovanými emisními parametry s rezervou splňuje požadavky stávající legislativy. ČIŽP OI Praha uvítá, pokud volná kapacita této jednotky bude nabídnuta k využití i externím producentům odpadů mimo okres Mělník, neboť stávající kapacity jsou nedostačující."

Stranu připravil: Miroslav OTTOMANSKÝ

Garance emisní daně výrobem technologie

Emisní limity - v tabulce jsou uvedeny maximální přípustné hodnoty v mg/m³.

Limity jsou dle z. č. 309/91 Sb. Výrobce garantuje hodnoty dané německou normou - BImSchV:17:

Tuhlé látky	limit 30, garance 10
CO	100 50
Celkový	20 10
SO ₂	300 20
NO _x	500 30
HCl	30 10
HF	2 1
Kovy Hg, Ti, Cd	0,2 -
kovy As, Ni, Cr, Co	2,0 -
kovy Pb, Cu, Mn	5,0 -
dioksyny, dibenzofurany - garance těžkých kovů výrobcem	ng/m ³ 0,1
Cd, Ti	0,1
Hg	1,0
Sb, As, Ph, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V, Sn	0,1

Příloha č. 3: Dokument Používání žánrů je základem novinářského řemesla

Používání žánrů je základem novinářského řemesla

Smišnému jablko - hruškovému kompotu se podobají některé materiály uveřejňované v denících Severočeských novin. Ze je bez sentimentu označit za žánrové paskvily. Jejich autoři především z neznalosti věci nerespektují základní pravidlo, totiž že každá informace, již chce redaktor pro uveřejnění v novinách zpracovat, potřebuje ke svému ztvárnění metodiku, v odborné literatuře označovanou jako žánry. Jistými slovy se jedná o absolutizaci formy, tedy o pomyslné snovy, podle nichž se informace skládají, aby byl výsledkem čistý tvar oproštěný od všeho balastu. Zvláště při výstavbě právy a jejích druhů platí jednoznačná pravidla. U publicistiky je metodika volnější, nicméně i ta podléhá teorii.

Severočeské noviny a všechny jejich lokální deníky jsou leklarovány jako regionální, především zpravodajské listy, ež mapují dění v jednotlivých lokalitách (okresech), v regionech (severní Čechy - jejich východní a západní část), České republice a světě. Mají ale záběr nejen teritoriální, ale i tématický (civilní zpravodajství, hospodářství, kultura, sport).

Ve standardním zpravodajství (informatice) převládají informační žánry, pro prezentaci názoru a pro materiály většího obsahu, zpravidla publicistiku, se užívají publicistické žánry. Žánry umělecké publicistiky užíváme v denících zřídka. Při práci našich redaktorů nelze jednoznačně odpovědět na otázku, zda je to dobře, nebo špatně.

Následující řádky jsou pokusem o zkratkovitě pojednání o žánrech nejčastěji používaných v SN. Názvosloví je čerpáno e skript Informační žánry (Toms, Osvaldová - FŽ UK, 1984) a všeobecně dostupné publikace Příručka pro novináře (M.F. Mallette, Syndikát novinářů ČR, LN, World Press Freedom Committee, 1991). Ukázky jsou buď ze servisu ČTK (u vládní agentury se dá očekávat, že její zaměstnanci zprávu umí vyobit), případně zcela vymyšlené.

Zpráva a její druhy

O zdrojích informací, jejich ověřování a výběru obsáhle pojednává Příručka. V Tomsových skriptech je z nynějšího ohledu chybně uvedena metodika o čele zprávy. Dnešní teorie uvádí, že dominantní v čele zprávy musí být odpověď na otázku co, případně kdo (čtenář totiž musí hned v úvodu právy dozvědět jádro výpovědi). Pak následují odpovědi na otázky ,kdy, kde, jak, proč'. Chybná je o i pasáž o zprávě

komentované - její používání je chybné, protože nepřísluší novináři komentovat fakta odrážející realitu. K tomu slouží komentář, poznámka, glosa. Je na čtenáři, aby si ze správně poskládaných informací udělal názor na věc. K tomu nepotřebuje novináře. Všechny druhy zpráv uvozujeme domicilem (kde se událost stala) a značkou autora, příp. agentury (v SN bez ČTK, je uvedeno v tiráži).

Zpráva může být denní (lokální), rozšířená, skládaná, dialogizovaná. Je opatřena vlastním titulkem odpovídající velikosti a odpovídající výpovědi.

a) Denní zpráva; příklady

Tzv. denička, lokálka je pustým výřezem faktů, jež redaktor získal.

OKRADL ZAMĚSTNAVATELE

PRAHA (ČTK) - Cigarety v hodnotě přesahující tři milióny korun odcizil své firmě a následně rozprodal během několika měsíců loňského roku dvaadvacetiletý muž - zaměstnanec firmy F.A.T. Cigarety prodával s padesátiprocentní slevou. Vyšetřovatel ho obvinil z trestného činu zpronevěry.

ZHÁŘ ZASE ÚRADOVAL

LIBEREC (ops) - Další úmyslný požár vozidel Avia a Liaz založil zatím neznámý pachatel v objektu firmy SEOS v Liberci 4. Po žháři, který způsobil škodu ve výši 250 000 korun, se pátrá.

VELKÉ KARLOVICE (Reuter) - Smlouvu o založení společného podniku na výrobu lehkých užitkových automobilů Beta podepsali v sobotu zástupci automobilky a.s.Tatra Kopřivnice a a.s.Škoda Plzeň. Společná firma vznikne 30.dubna, bude působit v prostorách a.s.Tatra Příbor, která je jednou z devíti dceřiných společností Tatro Kopřivnice, a ponese název s.r.o.Škoda Tatra.

b) Zpráva rozšířená; příklady

Rozšířená zpráva je výsledkem bohatší rešerše, výstupem ze zpracování dokumentu k tématu (1), může vzniknout z rozhovoru na dané téma s někým, kdo se může k tématice vyjádřit (2), nebo základem může být i vlastní autorské pozorování (3). Rozšířená zpráva je autorskou (redaktorskou, agenturní) záležitostí opírající se o uveřejněné zdroje. Je uvozena odpovídajícím titulkem, v němž by měla být obsažena výpověď. U materiálů většího rozsahu je možné, že čtenář si přečte jen titlek, tak aby nepřišel o podstatu.

Strana 2)**(1) PŘIPOJILI SE I PEDIATŘI**

DEVĚT SKAL (ČTK) - Výkonná rada Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost (SDLDD) podpořila dnes v prohlášení protestní akce zdravotníků plánované na příští týden, i když odmítla stávkou. (= jádro výpovědi)

Pokud nebudou urychleně splněny naléhavé požadavky českých zdravotníků, včetně provozovatelů dětských privátních praxí, nebudou pediatři schopni udržet nynější úroveň zdravotní péče o děti, uvádí se v prohlášení. Současný přístup vlády k řešení problémů ve zdravotnictví nejen, že nezaručuje zlepšení současné situace, ale ani její udržení, zdůrazňuje prohlášení. Slovo stávka však "odmítáme", řekl v rozhovoru pro ČTK předseda sdružení Milan Kudyn (= uvedení zdroje). Stávkou vyjadřují zaměstnanci nespokojenost se zaměstnavateli, což jsou i privátní lékaři, vysvětlil. Stávkovali bychom sami proti sobě.

(2) STRÁSKÝ PŘIJEL S DOPROVODEM TRABANTA

HRADEC KRÁLOVÉ (ČTK) - S neobvyklou suitou přijel dnes před královéhradecké divadlo, kde natáčela Česká televize svou Debatu, ministr zdravotnictví a volební jednička ODS ve východních Čechách Jan Stráský, jehož stříbrnou limuzínu doprovodil samolepkami nápadně oblepený trabant. (= jádro výpovědi)

Stráský řekl, (= uvedení zdroje) že trabantu, který ministerské vozidlo navigoval už od kraje města, se zpočátku velmi divil. Jak se však ukázalo, jeho majitel, zřejmě přítel ministra voziče, je až na místo dovedl výborně, i když trochu pomalu.

(3) NA PROSTĚJOVSKU ZÁPOLÍ S VELKOU VODOU

PROSTĚJOV (nar) - Hasiči dnes opět vyjeli čerpat vodu ze sklepů rodinných domků v obci Olšany na Prostějovsku, které již v pátek a v sobotu zaplavoval blátivý příval proudící z polí.

Voda se při oblevě uvolnila z tajícího sněhu na polích a proud ženoucí se po silnicích v obcích je natolik silný, že jej kanalizace nestačí zachytit. Voda dnes podobně jako v minulých dnech zatopila několik domů pod úrovní silnice. Operační důstojník z hasičského sboru v Prostějově dnes ČTK řekl, že s kalovými čerpadly odjel obyvatelům Olšan pomoci se zdoláváním přírodního živlu vůz s tříčlennou osádkou. Přimo v obci čerpají vodu a brání jejímu pronikání do domů i dobrovolní hasiči. Při ochlazení v noci ze soboty na dnešek voda opadla. Až do dnešního dopoledne byl proud tekoucí z polí díky nízkým denním teplotám mírný, že hasiče nikdo o pomoc

při čerpání vody nepožádal. Voda zaplavovala v pátek a v sobotu i domky v obci Vrbátky na Prostějovsku. Jejím obyvatelům a lidem v obci Olšany, kde voda zatopila sklepy i dnes, pomáhalo v sobotu odčerpávat vodu osm hasičů z Prostějova i několik mužů z dobrovolných požárních sborů.

c) Zpráva skládaná; příklady

Skládanou zprávou může být svodka událostí z tématické oblasti (1) nebo více zpráv na dané téma (2). Je vhodná pro policejní zpravodajství, kdy úřady jsou na informace skupě, nebo pro skládačky sledující úroveň například služeb v dané lokalitě. Jsou opatřeny zpravidla souhrnným titulem.

(1) LAPKOVÉ VÍKEND NEDRŽELI

LITOMĚŘICE (fik) - O pistoli, doklady a 50.000 korun v hotovosti přišel pětaticetiletý Milan H.z Prahy 4, který na deset minut nechal své vozidlo bez dozoru u své chalupy v Roudnici na Litoměřicku. Vyloupení auta neznámým lapkou tak přišlo majitele automobilu značky Citroën celkem na 80 000 korun.

JABLONEC N.N. (jbc) - Vloupání do modlitebny Pravo-slavně církve v Zásadě na Jablonecku oznámil v pátek ráno na linku 158 starší muž. Dosud neznámý pachatel odcizil některé církevní předměty, liturgický kalich z bílého kovu, malé evangelium a stříbrné tříramenné svícny. Celková škoda dosáhla 60 000 korun.

(2) ŠEVCŮ JAKO ŠAFRÁNU

ČESKÁ LÍPA (dol) - Pouze dva opravci obuvi provozují nyní svou živnost na území okresního města Česká Lípa. Podle jejich názoru mají díky neustále se prodávající nekvalitní obuvi zákazníků hodně, takže se někdy stává, že jsou prací doslova zavaleni. Největší starosti jim však dělají zdražující se suroviny, které potřebují například na opravu podrážek či podpatků. Druhou stinnou stránkou je pak zdražování elektřiny, která je pro podnikatele mnohem dražší. Jak jsme se dále dozvěděli, je zde možné si mimo poškozených bot nechat opravit i kabelky a kožené aktovky.

DĚČÍN (jkk) - Ševci dnes utíkají z obcí a menších měst do větších míst. Tato tendence je patrná v severní i jižní části děčínského okresu. I pohled do místních zlatých stránek je poněkud tristní, neboť pod heslem "obuv - opravy" potenciálním zákazníkům nabízí své služby pouze pět privátních subjektů. Skutečná síť opravců obuvi je ale pochopitelně hustší, vzhledem k tomu, že mnohé z těchto firem disponuje celou řadou sběren, a to nejen na území okresu. Příkladem toho je jiříkovská firma Opravy obuvi Vodička. Navíc mnohé z provozoven fungují bez telefonu.

Strana 3)**Zpráva dialogizovaná**

Obsahuje zpravidla přímou řeč, jak ji autorovi poskytl zdroj informací. Doslovný záznam dialogu je oživením žánru a přispívá k hodnověrnosti zprávy.

ROČNÍ VÝTĚŽEK Z JÍZDNÉHO ČINÍ 11, 6 MILIÓNU

ZLÍN (ČTK) - Od příštího roku se opět zvýší základní jízdné dvacetiminutové jízdenky v městské hromadné dopravě ve Zlíně ze čtyř na šest korun. Přestupná čtyřicetiminutová jízdenka bude stát osm korun místo šesti.

"Cena měsíční jízdenky se zvýší v průměru o 12 procent. Nové ceny přinesou zvýšení ročních tržeb o 11,6 miliónu korun," uvedl pro Zlínský deník ředitel Dopravní společnosti Zlín-Otrokovice Antonín Macháček. Ceny pololetních nebo celoročních časových jízdenek se nezmění. Za přestupnou jízdenku pro čtyři jízdy zaplatí cestující 28 korun. "Platnost nových cen schválených nedávnou valnou hromadou se předpokládá do konce roku 1998," dodal ředitel Macháček.

POLSKÉ BANKY ZVÝŠILY ZISK O 50 PROCENT

VARŠAVA (ČTK) - Padesátka největších polských bank zaznamenala za loňský rok nárůst zisků o 50 procent, podobný růst objemu poskytnutých úvěrů a 33procentní zvýšení svého kapitálu.

"První místo z hlediska zisku si udržel státem vlastněný ústav Bank Handlowy, který loni zvýšil čistý zisk o 78 procent na 7 miliónu zlotých (161 miliónů USD). Státní spořitelna Powszechna Kasa Oszczędności (PKO) zvýšila zisk na trojnásobných 313,6 miliónu zlotých a skončila na druhé místě. Třetí byla Bank Śląski s 257 milióny zlotých," uvedl ředitel polského Ústavu pro bankovní informace Lešek Pawlak. Z hlediska výše kapitálu byla největší polskou bankou loni státem kontrolovaná Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ) se jměním 1,6 miliardy zlotých. Za ní byla Bank Handlowy s 1,49 miliardy zlotých. "Z pohledu celkové bilanční sumy byla loni největší PKO, která disponovala celkovými aktivy 27,88 miliardy zlotých. Druhá byla Polska Kasa Opieki (Pekao) s 19,48 miliardy zlotých," dodal Pawlak.

Další ryze informační žánry

Tomsova skripta mezi informační žánry dále řadí Referát, Komuniké, Protestní prohlášení, Protest, Nóta, Usnesení, Rezoluce, Poselství, Výzva, Provolání. Tyto žánry se ve zpravodajství regionálních deníků používají v omezené míře, jsou nahrazovány modernějším Otevřeným dopisem. Výše jmenované útvary patřily spíše do arzenálu stranické žurnalistiky, jež se nyní téměř nepoužívá.

Informativní článek

Článek je věcně a vysvětlením určité aktuální či společensky závažné otázky. Základní fakta zpracovává širěji, v souvislostech a vyvozuje závěry. Nynější pojetí žurnalistiky ale takové materiály uvozuje spíše označením Polemika, Analýza. Jde o rozsáhlý, informačně nasycený materiál, jež hledá k jádru výpovědi další souvislosti, vrací se do minulosti a ústí v obecný závěr. Není uvozen domicilem, podle rozsahu bývají zařazeny mezititulky, citace atd.

BODY ZE ZDRAVOTNICTVÍ POSTŘUNĚ ZMIZÍ

Bodové hodnocení ve zdravotnictví se během tří nebo čtyř let výrazně zredukuje a v delší perspektivě patrně úplně zruší. Podle ministra zdravotnictví Jana Stráského by se tak mělo od dnešních dvou měn ve zdravotnictví - koruny a bodu - přejít k jedné, a to ke koruně.

Prvním krokem, který chce ministerstvo zdravotnictví udělat při přechodu od bodového hodnocení na systém hodnocení podle průměrných výkonů, je zavedení tzv. kapitační platby primárních lékařů, kteří budou odměňováni paušálně za to, že mají své pacienty a že se o ně starají, řekl Stráský. Dodal, že u těchto lékařů systém bodového hodnocení úplně skončí.

V současnosti dostávají podle Stráského nemocnice na body, tzn. na nekorunové vyjádření už jen asi 40 procent financí, které do zdravotnictví jdou, zbývajících šedesát procent je vypláceno v korunách podle různých průměrů, podle skutečných cen, podle "lůžkodne" a podobně.

Tento ústup bude pokračovat, oněch čtyřicet procent se bude neustále snižovat a korunové ohodnocení bude narůstat, řekl Stráský. Důvodem je podle něj to, že od roku 1991 byly získány statistické údaje, na jejichž základě lze sestavit "seznamy výkonů" a určit jejich průměrné ohodnocení. (Kráčeno, všechny odstavce nutno zpracovat).

Strana 4)

KATOLICKÁ CIRKEV SČÍTALA NA MŠÍCH

Rímskokatolická církev nyní v českých zemích provádí průzkum návštevnosti bohoslužeb. Kněží takto sčítali věřící při mších pro informování České biskupské konference již v březnu 1994. Tehdy při páté postní neděli byla celková účast 477.239 lidí, tedy 4,53 procenta z celkového počtu obyvatel České republiky.

Údaje o dnešním statistickém průzkumu budou pražskému arcibiskupství známy nejdříve v polovině dubna. Při posuzování takových výsledků je nutno brát v úvahu skutečnost, že ne všichni, kdo se považují za věřící, bohoslužby také navštíví, a že v oblastech s nedostatkem kněží se mše neslouží každou neděli, uvedl již dříve mluvčí biskupů Miloslav Fiala.

Zjištění, že každou neděli je v českých, moravských a slezských katolických kostelích na půl miliónu lidí, není podle dřívějšího vyjádření českého primase a pražského arcibiskupa Miloslava Vlka hlavním ukazatelem života církve.

Podobná šetření mají sloužit k informaci biskupů jednotlivých diecézí, ale i k pastoračním, personálním a ekonomickým úvahám. Výsledkem různých analýz, které si čestí biskupové nechávají dělat a jejichž součástí je i sčítání účastí věřících na mších, může být i přeskupení duchovní správy. (Kráceno, všechny odstavce nutno rozpracovat)

PAVAROTTIHO MANŽELSTVÍ UKONČÍ JEDEN SEN

Šechno začalo v únoru vroucím polibkem v azurových vodách ostrova Barbados. Tam je vyslídil jeden z italských fotoreportérů - záběr 60letého Luciana Pavarottiho a jeho 27leté sekretářky Nicoletty Mantovaniové se dostal na první stránky bulvárních listů a stal se v Itálii tématem číslo jedna, napsala zpravodajka DPA Jutta Lauterbachová.

59letá manželka Adua Pavarottiová krátce nato svého pozůtkářského manžela veřejně vyzvala: "Rozmysli si to, Luciano". Ale hvězda mezi tenory se solidním objemem kolem pasu už byla zajatcem svých citů: "Já a Nicoletta jsme velice šťastní. Skrývat to nebo popírat by byl zločin".

O čtyři měsíce později manželé Pavarottiovi zpečetili svůj rozchod. Itálie tak přišla o jeden sen. Protože příslušník stoletého rodinného klanu byl považován za lidového pěvce par excellence a za vývsní štít Itálie, a to nejen vzhledem k

hlasových schopnostem, nýbrž také ve věcech morálky. V zemi, která je stejně katolická jako renesančně smyslná, se nějaký ten poměr bokem nebere tak moc vážně. Ale rozvod, ten se k velkému maestrovi a jeho mýtu nějak nehodí.

Podle dosavadních zpráv se manželský pár na rozvodu po 36 letech manželství dohodl v dobrém. Majetek, jehož hodnota je odhadována na 500 miliard lir (přibližně devět miliard korun) má být rozdělen na polovinu. Pavarottimu má připadnout 50 procent práv z gramofonových nahrávek, rodinná vila v rodné Modeně a dále pozemky, domy a apartmá v New Yorku a v Monte Carlu. Adua, která je považována za mozek manželova impéria, má dostat zbytek rozsáhlých nemovitostí a podílet se rovněž 50 procenty na výnosu z prodaných Pavarottioho desek.

"Kdyby zůstal bydlet s námi, tak by podzim jeho života probíhal klidněji," míní Adua Pavarottiová. "Možná je to jeho věk, který ho vede k tomuto rozhodnutí, kterým dostává sebe i celou rodinu do dosti trapné situace". Za všechny tři Pavarottioho dcery, které se tak vlastně poprvé staly předmětem veřejného zájmu, se k případu vyjádřila nejstarší Lorenza (33 let): "Dnes už nežijeme v 50. letech, nýbrž v době platnosti zákona o rozvodu," prohlásila s trpkým podtónem v hlase majitelky butiků. V Itálii je rozvod možný teprve od roku 1970.

Milostný poměr, kterému, jak se zdá, už nestojí nic v cestě a má být korunován společným dítětem, by mohl být pro 150kilového Luciana Pavarottiho novou vzpruhou na jeho pěvecké dráze. Protože 33 let po svém velkém průlomu v londýnské Covent Garden se podle tvrzení řady významných hudebních kritiků stal z hrdinného tenora umělec masové zábavy: první pop-hvězda opery. Mnozí jsou toho názoru, že už vysoké C nevyzpívá, a že při zpěvu ječí.

Pavarotti, který své soupeře překonával stejně Verdiho áriemi jako odrhovačkou "O sole mio", je ovšem úplně jiného názoru. Jeho otec prý ještě v 84 letech zpívá čistě a jasně, prohlásil v předvečer svých šedesátin 12. října 1995. Že je stále ten stejný Pavarotti, chce dokázat po boku svých kolegů Plácida Dominga a Josého Carrerese během blížícího se společného světového turné. (Kráceno)

Strana 5)

Komentář, poznámka, glosa, sloupek

Nadstavbou nad všemi druhy zprávy, již lze vytvořit až po zvládnutí metodiky tvorby zprávy, jsou žánry jménem Komentář, Poznámka, Glosa a Sloupek. Všechny vycházejí z dokonalé informovanosti autora o zpracovávané problematice a je zde prostor pro autorský pohled na věc a vyústění myšlenek autora ve zobecňující pointu.

Komentář; příklad

Při tvorbě Komentáře (největší rozsah z výše jmenovaných) autor událost komentuje a musí k tomu mít dostatečný arzenál jasně formulovaných argumentů, aby čtenáře (v ideálním případě) získal na svou stranu nebo jej alespoň přinutil k zamýšlení. Při psaní komentáře je třeba vážit slova, neužívat kategoričtějších soudů a nevydávat vlastní myšlenky za soudy obecné. V komentáři obsažené vlastní vývody by měly být vždy zřetelně uvozeny (Po mém soudu, Jak jsem se dozvěděl v jedné restauraci atd.). Komentátor by si měl být vědom toho, že věci polemické nelze vydávat za obecné pravdy. Totéž platí pro Poznámky i Glosy.

PŠTROSÍ VOJENSKÁ POLITIKA

Po vystoupení náměstkyně ministra obrany Hany Demlové (KDU - ČSL), jež se mimo jiné týkalo nárůstu případů šikanování na vojně, nelze na počínání vojska nenalepit známku pokrytectví. Z prohlášení náměstkyně může být zřejmé, že když se o šikanování veřejně hovoří, něco se proti němu podní. *Opak je pravdou.* (= úvod do problematiky)

ivědávno se vyšší důstojník severočeské vojenské policie uvolil seznámit novináře s dosti závažným případem šikanování. Spočívalo v tom, že mazáci bili své mladší spolubojovníky opasky do sedací části těla tak, že jim způsobili nevidané podlitiny. Vše bylo vyšetřeno, vyfotografováno a zdokumentováno. Po zveřejnění článků v novinách se důstojník vojenské policie stal terčem nemilosrdné kritiky nejvyšších vojenských kruhů. Jak je již v našich krajích zvykem, byl mu vydán zákaz podávat jakékoliv informace. Nejen v případě rozbitých vojenských zadnicí si člověk musí položit otázku, co tím velení armády vlastně sleduje. Možná je přesvědčeno, že zveřejňováním negativních zpráv padá na celou armádu špatné světlo.

Páni generálové v čele s ministrem Holáněm si však neuvědomují, že když podobné případy nebudou pod veřejnou kontrolou, budou šikanující vojáci, tak jako v uvedené kauze, potrestáni místo několika lety vězení jen čtrnáctidenní vojenskou basou. (= argumenty)

Tím utvrdí všechny své následovatele v tom, že se na své nejvyšší velení mohou vždy sto procentě spolehnout. (= pointa)

Poznámka; příklad

Poznámka je kratší než komentář a postihuje zpravidla jednu událost, informaci, nikoli celou problematiku. Komentuje jeden zajímavý jev. I zde argumenty vyústí v pointu.

NERADOSTNÁ VIZE

Viceprezident Asociace nestátních dopravních služeb Petr Kunc včera zopakoval, že ministerstvo zdravotnictví požadavky soukromých dopravců na zvýšení sazby za ujetý kilometr sice uznalo za oprávněné, ale zatím neprovedlo úpravy, které dopravci očekávali k 1.dubnu. (= úvod do problematiky)

Asociace proto odstoupila od jednání s ministerstvem a jízdou po Praze veřejnost upozorňovala na to, že není daleko doba, kdy sanity přestanou být 'majákem pro lidi v tísní'. S bodovým systémem financování jsou nespokojeni nejen soukromí, ale i státní dopravci a společně požadují stanovení "pevného kilometrovného" podle provozních nákladů. Jinak odmítnou převážet pacienty a stanou se konkurencí taxislužbám. To bude pikantní a tragikomické zároveň. V našich zeměpisných šířích se pak začnou odehrávat historky, jimž jsme se zatím smáli například jen v italském povídkovém filmu *Drsně o zdraví*. Nezapomenutelné skeče se přece odehrávaly až v Itálii.

Situace, v níž si tuzemský řidič sanity bude s poraněným českým člověkem smlouvat cenu za převoz, už pro nás tak veselá nebude. (= pointa)

Glosa; příklad

Glosa glosuje, má tedy pomoci 'ostrého pera' a dobře formulovaných myšlenek zlehčovat nějakou událost, informaci. Je závislá na pointě, která má být zpravidla žertovná. Pozor na trpký čtenářův úsměv nad trapností glosy. Glosa je sázena celá kursívou.

Strana 6)**ČERT ČTVRTÝM JEŽÍŠEM**

Čtvrtým představitelem titulní role Ježíše v pražské inscenaci muzikálu *Jesus Christ Superstar* bude zpěvák brněnské skupiny *Bacily* devětatřicetiletý Michael Čert. Čert bude tuto roli alternovat s Kamilem Strihavkou a Martinem Skalou. Dan Bárta, který rovněž Ježíše hrával, se objeví pouze jako Jidáš. (= úvod do tématu)

"Jsem věřící katolík: To, že budu hrát tuto roli, je pro mne velká čest a zodpovědnost před lidmi i před Bohem. Ten mne vyslyšel, neboť se léta modlím, abych ho mohl oslovit," řekl Čert a dodal, že dokonce uvažoval o změně jména. Aby ne, když první plakáty s novým obsazením muzikálu vyvolaly ostré reakce v táboře českých ortodoxních katolíků. Ti dosud skutečnost, že je biblický příběh zpracován v rockovou show, přijímali s pochopením.

Čert v roli Ježíše však byl poslední kapkou v oceánu tolerance. Dost na tom, že se Ježíš stihl už stát Jidášem. (= pointa)

Sloupek; příklad

Ne každý redaktor je Karlem Čapkem, jehož sloupky patří ke klasice. Naše 'sloupky' jsou zpravidla krátkým, na nešvar poukazujícím útvarům, na který se nehodí zpravodajské žánry. Sloupek je sázen kursivou a poukazuje na drobnou jednoduše.

TAKÝ?

Byvalo to úplně jednoduché. Pečivo bylo makové, tvarohové, povidlové. Když jsem včera zašel do pekařství, zjistil jsem, že se časy změnilly. Nabídka byla sice poměrně bohatá, ale její pestrost spočívala ve výrazech mně zcela neznámých. Plundrové pečivo, vázané, tlačené... Technologie výroby je jistě zajímavá věc, ale pro hladového mláďače vcelku nepodstatná. Koupil jsem od každého něco a doma jsem se u kafe pustil do bádání. Dneska mám jasno. Plundrové pečivo je tvarohové, tlačené je s povidly nebo s oříšky... vlastně ne, s oříšky je tažené. No, a teď jsem to úplně popletl. Abych začal znovu. Ještě, že mi je vcelku jedno, jak se co jmenuje. Alespoň to mám s překvapením.

Beseda, interviu, minirozhovor, otázka pro, anketa

Dialogizované žánry mezi dvěma i více účastníky patří ke standardní výbavě novin. Rozdíl je v délce a obsaženosti vzniklého materiálu. Otázky sázíme tučně, odpovědi obyčejně. Kdo s kým hovoří musí být uvedeno v úvodu rozhovoru, u besedy označujeme odpovídající vždy na začátku odpovědi. Tato pasáž je bez ukázek - přesahovalo by rámec celého materiálu

Beseda

Rozhovor na dané téma mezi redaktorem (redaktory) a s více než jedním účastníkem, kdy jednotliví řečníci zastupují jednu stranu problému (příklady: zimní údržba silnic - SÚS, radnice, zainteresované smluvní firmy vers. redakce; neotevřený obchod - majitel, provozovatel, nájemník vers. redakce atd).

Interviu

Rozhovor mezi redaktorem a zpovídaným (umělci, politici, vědci atd. - zpovídaná osobnost musí být dostatečně známá a zajímavá, zejména u vědců a politiků je třeba úvodní seznámka se zpovídaným zpracovaná tak, aby čtenář dostal chuť si povídaní přečíst).

Minirozhovor

Zpravidla rozhovor menšího formátu do pět otázek s krátkými odpověďmi (na aktuální téma, v němž čtenář zná dostatek souvislostí a minirozhovor je dokreslením situace).

Otázka pro

Jedna otázka, jedna odpověď - často čtenářsky zajímavější, než dialogizovaná zpráva, protože se jde přímo k věci.

Anketa

Jedna stejná otázka pro více lidí. Zpravidla doplněná portrétní fotografií (hlavou), tyto ankety čtenářsky i komerčně zajímavé (noviny se známým si koupí celé příbuzenstvo).

Pro vnitřní potřebu SN zpracovala Alena ROUBALOVÁ

Příloha č. 4: Rozhovor s Jaroslavem Bílkem ze dne 3.4.2020

Odkdy jste v redakci Boleslavského deníku?

Nastoupil jsem v dubnu 2008 a jsem tu doteď. Jsem tu od začátku na 100 procent jako sportovní redaktor. Asi do roku 2012 jsme tu byli ve dvou, když kolega zemřel, zůstal jsem tu na sport sám. Jen pro zajímavost, když jsem nastupoval, byli jsme dva sportáři, redaktoři byli ve čtyřech, k tomu byl pátý šéfredaktor a ještě jsme měli webeditora, který se staral o web, a korektora. Teď po dvanácti letech z důvodu úsporných opatření, protože co si budeme nalhávat, náklad jde dolů, se to kosí. Bylo nás tu tedy pět plus dva, teď jsme dva plus jedna. Obsah novin, které my jako redaktoři tvoříme, je přitom stále stejný, počet článků, které je třeba udělat, se nezměnil.

Jak vypadá váš běžný pracovní den?

Do oběda spím a začínám pracovat až odpoledne. Spousta sportovních akcí totiž probíhá až odpoledne nebo večer, hlavně hokejová nebo fotbalová utkání, takže kdybych fungoval od rána, jsem na nohách celý den. Nejprve na internetu zkouknu agentury, jestli se ve vyšších soutěžích nestaly nějaké přestupy nebo vyhazovy trenérů. Pak je to hodně o telefonování ohledně ohlasů trenérů nižších soutěží a takových věcech. Večer to píšeme a lámeme do novin a kolem desáté, kdy je uzávěrka, pomalu končíme.

To znamená, že máte k dispozici zpravodajské agentury?

Máme k dispozici ČTKu, kterou nám Deník platí, byly i doby, kdy jsme si ji neplatili, ale je lepší ji mít, protože jsou přeci jen schopni pochyty celostátní témata, která se občas dotýkají našeho okresu. Takže projíždíme ČTKu, plus projíždíme Facebook a weby sportovců, které tu máme, abychom zjistili, zda se nestalo něco, co jsme nezachytili. Teď například fotbalisti Bakova měnili logo, tak to jsme zachytili pomocí Facebooku a psali jsme o tom.

Mluvíte v množném čísle. S kým to tedy děláte, když jste jediný sportovní redaktor?

Samozřejmě to projíždím já, ale kooperuji i s kolegy z krajské a celostátní redakce, protože přeci jen když se stane něco v Mladé Boleslavi ve fotbalovém klubu, zajímá to i celostátní redakci. Takže když mám něco nadokresního, konzultuji to nejprve s krajskou redakcí, zda si to nechce vzít, případně s celostátní. Když ne, dám si to na okresní stránky.

Takže spolupracujeme s kolegy i z vedlejších okresů třeba z Nymburka a Mělníku, protože některá témata jsou společná, takže se to dá využít pro oba okresy.

Co se děje s článkem poté, co ho napíšete?

Když napíšu článek, nejdříve si ho zlomím do novin, protože to je pro mě to hlavní, co mě časově tlačí. Nejprve se tedy snažím mít naplněné noviny s tím, že poté články překlápím do naší interní agentury, kde si to může vzít ještě někdo další, koho by to zajímalo. A samozřejmě to rovnou překlápíme i na web.

To znamená, že noviny si lomíte sám?

Ano. Mám na starosti každý den jednu stranu okresního sportu, která je většinou prázdná, nebo tam je nějaká inzerce. To znamená, že si musím sám vymyslet článek, nabrat si ho, obtelefonovat, sám si ho zlomím do novin, většinou si to musím i sám vyfotit a vlastně se o ty články starám kompletně já na té okresní úrovni.

Jakou roli hraje v lámání novin inzerce?

Stránku v systému včetně inzerce mi připraví většinou s jednodenním předstihem v Praze. Já už ji pak dolámu články. Inzerce je tedy daná od nich a je ve stránce napevno. Její rozsah ani umístění už já na okrese neovlivním.

Jak je to s editory či korektory?

To se dost mění, byly doby, kdy jsme měli korektora, kdy sem docházel pak Kvasnička. To je učitel odsud z Maji. Když nás tu bylo víc redaktorů, naplnili jsme stránky, on po škole přišel a zkouknul to, z nějakých úsporných důvodů už nemáme ani korektory, takže za články jsme kompletně zodpovědní my. Jsou období, kdy máme nějaké editorské patro, ale teď je období, kdy ho zrovna nemáme. Chvíli jsem byl také editor já, kdy jsem měl na starost Boleslav a ještě nějaké další dva okresy, ale to záleží na dané době, teď aktuálně jsem za svůj článek od začátku do konce zodpovědný já.

Když se podíváte na náplň vaší práce od vašeho nástupu až doted', změnila se nějak?

Víceméně je to stále to samé. Akce se rok od roku opakují. Fotbalové a hokejové zápasy jsou stále stejné, i když samozřejmě bývají období, kdy bývá kladen důraz na něco jiného. Když jsem nastupoval, tedy po roce 2008, hodně jsme psali popisy utkání, kdy jsme psali, co se ve

které minutě stalo. To v dnešní době už lidi moc nezajímá, protože doba se zrychluje a lidé přeci jen nemají už prostor tolik číst. Takže je spíše zajímaví hodně rozhovory a hodně ohlasy hráčů a trenérů na to, jak oni samotní daný zápas viděli, protože koho ten zápas zajímá, ten na něm byl a ví, co se ve které minutě stalo. Takže lidi více zajímá, jak to viděli hráči, proč to brankář pustil, co mu na to řekl trenér, co se dělo v kabině, a takové věci. Spíše takové perličky.

Máte k ruce nějaké dopisovatele?

Máme síť externistů, kteří nám dopisují a některé kluby z okrajových sportů, na které sám časově nestačím, sami chtějí být v novinách. Třeba volejbalisti nebo basketbalisti, stolní tenisti jsou naučení, že posílají sami. Také máme nějakou síť externistů, které si vyloženě platíme, já mám k sobě teď ještě jednoho redaktora na půl úvazku asi rok, takže jsme jakoby jeden a půl.

Když si vzpomínáte na webeditora, víte, dokdy tu asi byl?

Webeditor, který byl vyloženě jen pro Mladou Boleslav, byl zrušen asi v roce 2010 – 2011. To jsme napsali článek, on si ho z našeho programu, kde se dělalo zalomení novin, vzal a už se o něj co se agentury a webu týče, staral on. Když odešel, zůstalo to na nás.

Ten webeditor seděl s vámi v redakci?

Ano, přímo tady. Pak bylo ještě asi před třemi lety období, kdy byli webeditoři krajští. My jsme články poslali do agentury a o web se pak starali oni. Ale to trvalo přibližně rok. Spíše je to od té doby na nás, že se o ten článek od začátku do konce staráme sami.

To znamená, že dáváte články i na web?

Ano. Když to třeba vezmu tak, že se mi v sobotu od osmi hodin hraje na Sahaře fotbal, okresní přebor, já tam sjedu, udělám fotky, udělám si rozhovory, přijedu, napíšu si článek, obvolám si další zápasy, abych měl kompletně celé to kolo, sám si to zlomím do novin, sám si ořežu fotku, noviny sám vyexpeduji a nikdo už je pak nevidí, odpovídám za ně já. Pak ten článek vezmu, musím ho hodit do agentury, a ještě ho překlopit na web. Plus tam přidám fotogalerii z těch fotek, které mám. Takže tady v okrese je kompletně všechno na nás.

Co se týče externistů, vedete spolu nějaké porady?

Víceméně to řešíme v pátek po telefonu. Já jsem měl donedávna na starost tři externisty s tím, že dva jsem měl vyloženě na fotbal, protože když je sezóna a hrají se všechny okresní a

krajské soutěže, kdy od nejnižší soutěže do první ligy pokrýváme všechno my – v jednom by se to nedalo. Měl jsem jednoho člověka, který mi zajišťoval okresní soutěže, tomu jsem v pátek zatelefonoval, zeptal jsem se ho, na které zápasy se chystá, abych měl přehled. Plus jsem měl jednoho člověka na krajské soutěže, tomu jsem v pátek zavolaal, kam se chystá, a věděl jsem, kam každý z nich jde. Ale měli v podstatě volnou ruku, ve finále si vybírali zápasy, které chtěli. V krajských soutěžích jsme se snažili, aby objel za tu půl sezónu všechna ta městečka nebo vesnice, kde se to hraje, aby v novinách byli všichni spravedlivě podělení. Všechno se to ale řeší v pátek po telefonu nebo po mailu.

Takž když to vezmete podle sebe, spíše jezdíte na zápasy, nebo spíše telefonujete?

Spíš volám, protože v jednom člověku by se to samozřejmě nedalo všechno obsáhnout. Máme nějaké věci, kde je důležité být, a to je první liga fotbalu a extraliga hokeje, protože je to nejvyšší soutěž, lidi to nejvíce zajímá, takže to má největší prostor v novinách. Když nám tu hraje Plzeň, naberu to Plzeňákům, když Boleslav hraje v Plzni, oni mi to vrátí a napíší to za mě. Takže tam máme víceméně povinnost. Co se týče menších okresních fotbalů, soutěže volejbal, basketbal, házená, když je čas, snažím se tam vyrazit. Ale je to většinou o telefonování, protože v jednom a půl člověku, když to budu tak počítat, se ten boleslavský okres, který z těch všech okresů ve Středních Čechách, je řekněme nejsportovnější, protože díky Škodovce je tu nejvíce peněz, tudíž jde do sportu největší sponzoring a kluby tu mají více financí než v ostatních okresech, i kdybychom byli ve čtyřech, je tu pro nás stále plno práce. Takže je to hodně o telefonu a mailu.

Vy se v současné době neúčastníte redakčních porad. Když jste tu byli ve dvou, chodili jste na porady?

Když nás bylo pět plus dva, mívali jsme i celoredakční porady, protože byl ze sportu přesah do celoredakčních stránek, když bylo něco zajímavého. Oni zase někdy třeba někam jeli a byli schopní něco nám vyfotit. Takže tam jsme se koordinovali. Ve dvou jsme to řešili po mailu. Redakci sport zase tolik nezajímá, takže není tolik důležité se potkávat. Všechno jde řešit i po telefonu a po mailu. Ale jak kdo. Někteří mí kolegové bývají normálně v redakci, protože se jim nepracuje dobře na homeoffice, já zase spíše využívám homeoffice a v redakci se moc neobjevuji.

Fungovaly tu za vás ještě hospodářky?

Fungovaly. Skončily asi dva tři roky zpátky.

Jak je to s reakcemi čtenářů?

Reakce chodí často. Dobré bylo, když jsme ještě měli na webu diskuze. Chodí pochvalné a záporné reakce. Samozřejmě by čtenáři chtěli mít v novinách co nejvíce sportu, nebo i celkově informací o Boleslavi. Samozřejmě, že když si jde čtenář koupit Boleslavský deník, počítá, že tam bude co nejvíce lokálních práv. Někdy se stane, že je tam půlstránková inzerce, povinný materiál a ze sportu zůstane jenom špaleta s dvěma krátkými články, tak tedy na jednu stranu chápou, že čtenář za těch 20 korun si tam chce počíst něco o Mladoboleslavsku, na druhou stranu jsou někdy dny, kdy to nevyjde. Takže jsou to spíše reakce na to, že by toho lokálního obsahu chtěli více. A pak samozřejmě, když přijdu na fotbal, za těch 13 let se už se všemi známe, občas na mě něco povykují, ale to je většinou v přátelském duchu.

Jak to bylo s diskuzemi na webu?

My jsme web spouštěli někdy na přelomu 2008–2009. Když jsem nastupoval, zrovna se to rozjíždělo. V době mého příchodu byly už spuštěné, ale nebylo to zase tak dlouho, co jely. Spouštěly se asi v roce 2006 nebo 2007. Když jsem přišel, zrovna se řešilo, co s tím. Diskuze tam byly od začátku, byly volně otevřené. Teď jsou tam také, ale jen pro registrované uživatele, což ve finále vůbec nikdo nevyužívá. Na jednu stranu je to škoda, protože když běžela diskuze, lidé se na ten článek vraceli a článek měl mnohonásobně více rozkliknutí, protože někdo napsal vzkaz, třeba nám vynadal, čekal na odpověď a vracel se zpátky. Plus do toho začal diskutovat někdo další. Články tedy měly šestinásobně větší čtenost, protože se ti lidé vraceli. Teď, když jsou diskuze jen pro registrované uživatele, tak defacto neběží, protože nikdo se nemá chuť registrovat pod vlastním jménem a pod vlastním jménem někomu nadávat. Ale dříve to jelo a bylo to někdy celkem drsné, vím, že někteří kolegové z toho měli skoro až deprese, když jim tam někdo vynadal. Já jsem se nad tím většinou spíš pobavil, protože jsem většinou stejně věděl, kdo to asi píše. Myslím, že by bylo dobré, kdyby diskuze dále běžely, nebo kdyby byly propojené s Facebookem, jako to mají některé webovky. Je škoda, že tu zpětnou vazbu teď nemáme. Někdy ta zpětná vazba byla totiž i konstruktivní. Ne že by nám někdo vyloženě jen nadával, ale někdy se objevily i věci, které byly dobré a věděli jsme, na čem máme zapracovat.

Proč se ty diskuze zrušily?

Aby si lidé nenadávali mezi sebou a aby nenadávali nám. Přeci jen si člověk coby anonym dovolí více a někteří lidé byli i vulgární. Bylo tedy potřeba to moderovat a zase nebyl prostor pro to, aby někdo hlídal a diskuze promazával.

Říkal jste, že se v době vašeho nástupu řešil web. Měla redakce nějaký vliv na to, kam se budou webovky dále ubírat?

Web byl řízený centrálně, my jsme řešili vyloženě lokální obsah. Měli jsme dlouhé diskuze o tom, jestli dávat na web dříve, než vyjdou v novinách, nebo ne. Já jsem byl proti tomu, protože jsem neviděl důvod, proč by si člověk šel v pondělí koupit noviny, když články budou už v neděli na webu. Na druhé straně byla zpravodajská rychlost a povinnost mít informace co nejdříve. Do jiných věcí jsme tu ale na okrese mluvit nemohli. Spíše chodily pokyny shora. Dále jsme debatovali o tom, co všechno přijde na web. Jestli tam budeme dávat i krátké články, nebo ne. Jednu dobu byla zřízena rubrika krátce, takže ty články se dávaly takhle bokem. Jednu dobu se zase vůbec nedávaly. Teď je obrovské téma paywall. Ale do toho nemluvíme, to si řídí majitel.

Kromě krátkých článků, dávali jste na web všechny, nebo jste mezi nimi vybírali?

Pokyn byl překlápet celý obsah. Ještě, než přišel paywall, dělali jsme třeba to, že jsme na web dali třeba jen třetinu článku, hlavně u rozhovorů, s tím, že zbytek vyjde zítra v novinách. Teď toto řeší paywall.

Příloha č. 5: Rozhovor se Šárkou Charouskovou ze dne 11.4.2020

Kdy jste působila v redakci Boleslavského deníku?

Od roku 2012 do poloviny roku 2017. Z toho šest let jsem byla šéfredaktorkou.

Jak vypadal váš běžný pracovní den?

Pracovní den jsme začínali kolem deváté hodiny poradou, kde jsme si rozdělili témata a pak už to bylo různé. V podstatě začátek byl stále stejný, začínalo se poradou. Měli jsme v redakci tabuli, kde jsme si rozepsali, co kdo daný den bude dělat a potom už podle toho, co bylo zrovna za úkoly. Samozřejmě pevná součást byla kontrola novin v době, kdy jsem tam byla já, jsme noviny dělali kompletně. To znamená včetně toho, že jsem je dávali do redakčního programu a upravovali jsme fotky, takže kompletně ten Deník vznikl u nás.

Jak vypadal týdenní harmonogram redakce?

Porady byly jednak každý den ráno v devět hodin, kdy jsme začínali aktuálním vydáním, a pak jsme měli velkou poradu každý týden ve čtvrtek ve dvě hodiny. To byla porada, na které jsme se sešli úplně všichni. To znamená nejen redakce, ale i inzerce, podpora prodeje atd. To byla velká, hlavní porada, a na té jsme si také stanovovali témata na příští týden. Každý měl daný plán, který měl přinést, podle toho, co ho příští týden čeká, a podle toho jsme předběžně sestavili vydání na celý další týden.

Byly nějaké porady i s centrální nebo krajskou redakcí?

Krajské porady byly, ale těch se účastnil jen šéfredaktoři.

Účastnili se porad i sportovní redaktoři?

Na ty týdenní ano. Na ty každodenní ne, protože sport si jel tak trochu po své vlastní ose.

To znamená, že stránky si sportovní redaktoři lámali sami?

Přesně tak. Oni sice spadali jako redaktoři pode mě, nicméně ještě měli krajského sportovního šéfredaktora, se kterým to konzultovali a já jsem to jen odsouhlasila, nebo jsem si k tomu řekla své. Ale hlavní rozhodnutí o tom, o bude na sportovní straně, se nechávalo na nich.

A ostatní strany jste lámala vy jako šéfredaktor?

Ano.

Změnil se nějak harmonogram redakce v době, když jste byla redaktorkou a kdy jste nastoupila jako šéfredaktorka?

V podstatě to fungovalo stejně.

Jak to bylo s editory a webeditory?

Na začátku, když jsme tam byli prvních pár let, nic jako webeditora jsme neměli. Web jsme dělali sami kompletně. Všechny naše texty i fotky jsme dávali na web my. Potom v průběhu času, asi poslední rok či dva, začali fungovat webeditoři. To znamená, že se články ukládaly do nějakého systému. Víceméně jsme za dobu mého působení jsme my dělali úplně všechno včetně webu. A editoři samozřejmě byli. Byli centrální editoři v Praze. Vždycky byl jeden. Dohromady jich bylo několik, ale každý den měl službu jeden. To byl člověk, který byl na úplném konci novin, kterému jsme jen poslali pokyny, že jsou noviny z naší strany hotové. Jejich úkolem bylo v té době jen noviny zkouknout, aby tam nechyběly titulky a fotky, rozhodně to nebyl člověk, který by na tom měl nějaký vliv a podíl. Dnes už to funguje jinak.

To znamená, že jste se neradili s editorem o tom, co a jak psát?

To vůbec ne.

A fungoval v redakci nějaký korektor?

Za nás už tam korektor bohužel nebyl. Takže korektury jsme si dělali navzájem, protože jsme tam byli v tu dobu dva, kteří jsme vystudovali kromě žurnalistiky i bohemistiku, takže jsme si ty texty četli navzájem, protože nemůžete samozřejmě dobře dělat korektury svého textu, byť to tak samozřejmě často mělo být. A to jsme měli v Boleslavském deníku velkou výhodu.

Jak probíhalo lámání novin v závislosti na inzerci?

Žádné procentuální ohraničení inzerce či článků nebylo jasně dané. Řídili jsme se opravdu tou inzercí. To znamená, že byly dny, především pátek, kdy je největší náklad a vycházel televizní program, byly stránky, kde bylo inzerce více. Stávalo se, že třeba stránka osm, která byla vyčleněná pro čtenářské příspěvky, byla plná inzerce. Takže bohužel inzerce vždycky diktovala prostor.

To znamená, že když se nevešel kvůli inzerci článek, musel se přesunout?

Ano. Buď jsme ho dali na další den, pokud byl ještě aktuální, nebo jsme ho dali jen na web.

Podle čeho jste vybírali články na web?

Dávali jsme tak 99% článků. Nicméně v dobách, kdy jsem tam byla já, byl print základ. To znamená, že pokud jsme měli exkluzivní články, které jsme měli jen my a chtěli jsme je dát čtenářům, kteří si koupí papírové noviny, dávali se na web až se zpožděním. Nebylo to jako dnes, kdy to musíte mít na webu co nejdříve.

V kolik hodin byla uzávěrka?

Boleslavský deník měl oficiálně uzávěrku v 10 večer, nicméně věděli jsme, že jelikož jsme největší a nejprodávanější ve Středních Čechách, jdeme na rotačku jako poslední. To znamená, že do jedenácti hodin se ještě daly dělat úpravy a daly se případné aktuality ještě stále změnit. Třeba otvírák jsme občas i měnili, pokud byla nějaká podstatná událost, která se stala až takhle pozdě. Ale po jedenácté hodině přes to už nejel vlak.

Jak to bylo s fotografem?

Za nás se na to moc nehrálo. Počítalo se s tím, že 90% fotek si redaktoři zajistí sami. Ale měli jsme několik externích fotografů, které jsme platili buď od jedné fotky, nebo jsme měli dva tři fotografy, kteří v té době ještě měli paušál. To znamená, že když byla nějaká důležitá akce, o které jsme věděli, že budeme potřebovat opravdu dobré fotky a třeba velké fotky na titulku, tak jsme měli fotografa, s nímž jsme se operativně domluvili. Nikdy to ale nebyli zaměstnanci Deníku. Byli to externí fotografové.

Takže z Deníku tam žádný fotograf nejezdil?

Bylo asi několik krajských fotografů, ale jak jsou noviny rozdělené na regionální a krajskou část, tak většinou byli využíváni na tu krajskou část a když jsme ho chtěli do lokálu, by to velký problém. To se povedlo třeba jednou za rok.

Psali jste pravidelně publicistiku, např. komentáře?

Ano, psali. Byly to krásné časy. Každý den jsme měli sloupky. Pravidelně jsme se střídali. Měli jsme dny v týdnu a věděli jsme, že každý den jeden z nás napíše sloupek. Plus jsme v začátcích mívali i komentáře aktuálního dění regionálního, které pro nás psal pan Donát.

Když se po roce 2015 změnil majitel zaznamenala jste v chodu redakce nějaké změny?

Podstatné.

V čem konkrétně?

Úplně se změnila struktura novin a z mého pohledu se to velice kvalitativně zhoršilo. Vedení, které přišlo, udělalo změny, které nebyly pro noviny dobré. To byl také důvod, proč jsme celá redakce odešli. Z té původní redakce tam v tuto chvíli zbyl jen sportovní redaktor.

Co se tedy konkrétně změnilo?

Změnil se celkově celý systém. Nastavil se nějaký systém editorů, který není úplně šťastný, protože editoři mají na starosti několik lokálů. Často jsou to ale lidé, kteří vůbec neznají daný region a z mého pohledu největší změna k horšímu je v to, že to, na čem Deník dvacet let stál, to znamená, že jeho devizou je regionalita, tedy to, že znáte region a máte tam zpravodaje, od toho se upustilo. Jede se centrálním systémem, přebírají se články z jiných regionů, a když dneska otevřete Deník, z Boleslavi je toho tam minimum. A z Boleslavi originálního, to znamená investigativního, tam nenajdete nic. Takže to, že se přestalo dbát na to, aby to skutečně bylo lokální. Protože regionální žurnalistika bylo to, co Deník prodávalo, a ta bohužel z mého pohledu už tam dnes vůbec není.

To znamená, že vám vedení diktovalo i to, o čem a jak máte psát?

Samozřejmě. Jednak tohle a jednak tím, že se změnilo vedení a přišli tam lidé, kteří ty regiony neznají, tak se to snaží hnát přes centrální témata, která mohou regiony spojovat. Nicméně to není cesta regionálního deníku z mého pohledu. Samozřejmě najdete nějaké téma, které dokáže spojit Benešov, Mělník a Boleslav, ale v Mladé Boleslavi nikoho nezajímá, co se děje v Příbrami nebo v Rakovníku, když to řeknu natvrdo. Ale ono to tak prostě je. Takže se snaží jít cestou: šetřit co nejvíc a srazit náklady, to znamená propustit lidi, a ve dvou lidech to dělat prostě nejde.

Vy jste jako redakce dělali nějakou investigativu?

Snažili jsme se o to. A vzhledem, k tomu, že v dobách, kdy jsem začínala, nás bylo ještě dost, tak se to i dalo, protože člověk měl čas a prostor. Pokud bylo nějaké exkluzivní téma, byla možnost toho jednoho člověka na to vyčlenit s tím, že tu ostatní běžnou rutinu udělá zbytek redakce. Dneska chápu, že když je tam ten člověk sám, tak to absolutně nemůže obsáhnout.

Jak to fungovalo s externisty?

Měli jsme síť externích redaktorů a měli jsme nějakou částku vyčleněnou na honoráře, takže to fungovalo poměrně dobře. Měli jsme i řadu externistů, kteří pro nás pracovali bez nároku na honorář. To myslím, že funguje ve sportu dodneška. Protože sport byl postavený hlavně na externistech, protože sportovní redaktor tam byl už za mě jen jeden. Ale i redakce jako taková měla řadu externích spolupracovníků. Někteří z nich byli ti fotografové, pak jsme měli lidi, kteří byli schopni fotit i psát a pak jsme měli lidi, kteří přispívali jen texty. Bylo jich poměrně hodně.

Věděla jste předem, o čem budu externisté psát?

To bylo tak půl napůl. S polovinou z nich jsem byla domluvená, protože nám pokrývali některé akce v menších obcích, nebo když jsme věděli, že ti lidé o to téma mají zájem, tak jsme byli dopředu domluvení a počítali jsme s tím jejich materiálem. A pak jsme samozřejmě dostávali i materiály od lidí, aniž bychom věděli, že nám něco pošlou. A byli jsme rádi, protože ty noviny byly díky tomu pestré.

Co se týče vyhledávání informací, spíše jste seděli v redakci a telefonovali, nebo jste za nimi chodili?

Snažili jsme se jít tou cestou, abychom byli mezi lidmi. Z mého pohledu se noviny nedají dělat od stolu z redakce pomocí telefonu.

Byl od začátku do konce vašeho působení nějaký posun využívání nových médií ve vaší práci?

Určitě veliký. Když jsem nastupovala, web se teprve rozjížděl, byl v plenkách. Potom už se dělaly velké fotogalerie a pak se začaly dělat videa. Snažili jsme se dělat i krátké videoreportáže a dávat je na web.

Jak to bylo se zpětnou vazbou?

To je výhoda i nevýhoda regionálních deníků. Ta zpětná vazba byla velmi rychlá a nebylo to jen o tom, že vám člověk napíše nebo zavolá, ale často se stávalo, že nám přišli svůj názor říci přímo do redakce. To je půvab regionální novinařiny, protože tohle se vám asi nestane ve velkém deníku, že by vám někdo přišel vynadat za to, že na fotce vypadá blbě. Ale měli jsme i jiné ohlasy, třeba nám lidi chodili děkovat, že jsme jim pomohli, že jsme o nich napsali, že se ta jejich situace nějak vyvinula. Takže byla tam i hezká zpětná vazba, že nám třeba někdo

přinesl řízky. Na jednu stranu to tedy bylo milé, na druhou stranu to bylo nebezpečné, protože všichni věděli, kde sedíme, a když se jim nelíbilo, co jsme o nich napsali, přišli nám to říci. Nicméně myslím si, že v regionální žurnalistice je tohle jeden z půvabů, protože rovnou vidíte, že jste někomu pomohli nebo naopak nepomohli.

Měli jste k dispozici zpravodajské agentury?

Měli jsme ČTKu.

A čerpali jste z ní?

Ono to mělo být tak, že regionální témata jsme měli mít dříve než ČTKa. Ale jo, čerpali jsme z ní o víkendech, když měl službu jen jeden redaktor, tak to bylo milé, když jsme měli kam sáhnout. Nicméně určitě to nebyl náš hlavní zdroj. Měli jsme i Newton, ale myslím, že ten jsme nevyužili téměř vůbec.

Měnil se v průběhu vašeho působení nějak charakter článků, které jste psali?

Ono se to začalo proměňovat právě s nástupem nového vedení, až s novým majitelem. V době, kdy vlastnili Vltava-Labe-Press Němci, tak to bylo tak, že nezasahovali do skladby novin. Oni šli jen po tom, abychom skutečně zůstali regionální. Tam ta skladba byla víceméně stejná. Ale po roce 2015 tam došlo k totálnímu útlumu publicistiky, tu jsme měli v podstatě zakázanou. A změnila se skladba i v tom, že se psalo méně článků. Méně velkých článků. Kraťasy se samozřejmě dělaly dál, ale ty noviny přestaly být tak pestré.

Jak to tedy fungovalo v redakci těsně před tím, než jste odešla?

Fungovalo to tak, že editoři schvalovali témata, která jim redakce navrhla. Začalo se fungovat systémem různých sdílených tabulek, do kterých měl přístup úplně každý. Každý den ráno redaktori ztratili spoustu času tím, že museli vyplňovat, co ve kterou hodinu dělají a co ve kterou hodinu dělat budou. A v novinářině samozřejmě nikdy nevíte, co budete dělat ve dvě odpoledne. Nicméně museli jsme mít vyplněnou tabulku až do večera. Takže to fungovalo z mého pohledu čím dál méně efektivně. Museli jsme vyplňovat tabulku na celý týden, pak každý den na každou hodinu. A témata nám editor buď schvaloval, nebo neschvaloval. Což je poměrně náročné a nesmyslné, protože vám přeci editor nemůže schválit téma stejné v Boleslavi jako v Příbrami. Editoři nám dávali k článkům zpětnou vazbu a stávalo se i to, že nám článek vraceli k přepracování.

Fungovalo v redakci rozdělení redaktorů na základě zaměření?

Už se to téměř stíralo, ale měli jsme rozdělení nějakým způsobem region. Každý měl tedy na starosti nějaké město s tím, že redaktor, který měl dané město na starosti, pokrýval víceméně všechno dění v tom městě nebo vesnici. Nicméně díky tomu, že tam byl Martin Weiss, tak jsme měli specialistu na kulturu. To byla víceméně jeho doména. A já jsem dělala regionální politiku. Měla jsem na starost Mladou Boleslav, takže jsem na starosti už žádné další město neměla. Plus další kolegyně měla specializaci ke všemu ostatnímu, krimi a nehody.

Kolik tedy bylo v redakci redaktorů?

Když jsem začínala, byli jsme ve čtyřech. Poslední dva roky už jsme byli ve třech plus sportovní redaktor.

Příloha č. 6: Rozhovor s Ivou Dlouhou ze dne 30.3.2020

V jakých letech jste působila v redakci Boleslavského deníku?

Nastoupila jsem do Záře Mladobolesavska v květnu 1989 a do důchodu jsem odešla v září roku 2006. To znamená 17 let.

Jakou jste tam měla funkci?

Byla jsem sekretářka/hospodářka.

Jaká byla náplň vaší práce?

Dělala jsem vlastně všechno. V Záři jsem dělala inzerci, faktury, prostě všechno. Články jsem nepsala. Co se týče pomoci redaktorům, chodila jsem pro náměty na KSČ, i když jako nestraník, takže mi museli udělat výjimku. Tenkrát jsme patřili pod KSČ, takže většinou nám dávali náměty, ale jinak do toho nemluvili. Dávali nám jen náměty, co se v okrese děje, protože to se tam dříve shromažďovalo. A redaktoři se potom rozjeli po okrese za těmito náměty, které jsem já přinesla.

Jak to bylo s týdeníky Záře Mladobolesavska a Mladoboleslavsko?

Záře Mladoboleslavsko se přeměnilo na Mladoboleslavsko. Potom jsem ze dne na den přešli na Boleslavský deník.

Jak probíhala přeměna Záře na Mladoboleslavsko?

Šlo jenom o název. Redakce zůstala celá a změnil se jen název. Jinak si nepamatuji, že bychom něco měnili. Patřili jsme pořád pod okresní úřad, který nás platil. Šlo vyloženě jen o změnu názvu.

A změna z Mladobolesavska na Boleslavský deník?

Byly tam nějaké přípravy na deník, ale poměrně dost krátké. Tohle všechno zařizovali redaktoři. Přišel tam nový šéfredaktor, a ten to všechno zařizoval. Mě se žádné změny netýkaly. Jen to, že jsem přestala dělat faktury. Když jsme přešli na deník, faktury se dělaly centrálně nejdříve v Českých Budějovicích, potom v Ústí nad Labem, a nakonec jsme přešli pod Prahu.

Pamatujete si na rok 1997, kdy začal vycházet Boleslavan?

Pamatuju. Dělal to pan Donát. Zezačátku to byla příloha Boleslavského deníku, takže ty články vznikaly přímo v redakci. Potom pan Donát přešel na okresní úřad. A celé ty noviny pak přešly na okresní úřad.

Když jste odcházela, byla jste poslední hospodářka?

Nebyla. Byla tam ještě Šárka Adámková, a ta je tam doteď. I když teď dělají většinou jen inzerci.

Kdy vy jste přestala dělat faktury?

Faktury a účetnictví jako takové jsem přestala dělat, když jsme přešli pod Deník. Spolu s tou přeměnou. Takže už od roku 1993 se faktury dělaly centrálně. To byly faktury za inzeráty.

Takže v Deníku jste měli volněji, když jste nemuseli dělat účetnictví?

To jsme neměli. Dokonce jsme museli přijmout ještě jednu posilu na inzerci. Inzerci jsme braly obě a měly jsme opravdu co dělat. Inzerce v deníku bylo pochopitelně mnohem více než v týdeníku.

Pomáhali jste v Deníku nějakým způsobem redaktorům?

Ne, pokud jsem tam byla já, tak ani ne, protože inzerce bylo hodně. Až potom to začalo pomaličku končit. Já jsem dělala inzerci, honoráře za články, které nám posílali lidé zvenčí a všechno, co bylo potřeba. Všechno, co se týkalo hospodaření redakce.

Jak to bylo s dopisovateli? Chodili za vámi, nebo přímo za redaktory?

Přišli nejdříve za námi a my jsme je vždy poslali za tím redaktorem, za kterým přišli. Tak to bylo v týdenících i v deníku. V týdeníku jsme vlastně i nějaké články přepisovala, ale to bylo opravdu jen, když byl čas. To bylo minimálně. Nebylo pravidlem, že bych je přepisovala pořád.

Chodila i k vám zpětná vazba od čtenářů, například dopisy?

Ani ne. Když něco přišlo, bylo to většinou na jméno nebo byl nějaký odkaz, k čemu to je, takže se to okamžitě předávalo.

Byla jste nějak zapojena do harmonogramu redakce?

Ano, každé pondělí ráno jsme měli poradu.

V čem se týkala porada vás coby hospodářky?

Ohledně mé práce se tu nic neřešilo, protože jsme měli svou práci a nás nikdo řešit nemusel, že bychom toho měli málo. Celá redakce byla na poradě. Rozdělily se tam úkoly a většinou jsem z té porady dělala zápisy.

K čemu se pak používaly zápisy?

Abychom věděli, co se v tom daném týdnu bude asi dělat. Jako takové připomenutí, abychom věděli, co se probíralo.

Vzpomněla byste si, v jakém programu jste pracovala?

To už nevím, ten program na inzerci byl vymyšlený lidmi z naší společnosti. Byl to speciální program přímo pro potřeby redakcí Deníků.

V čem přesně spočívala vaše práce?

Napsala jsem inzerát a poslala ho do programu. Tvorba stránek se mě netýkala. Ze začátku jsme to, co nám řekli, přepisovali na stroji a bylo to podle počtu písmen. Měli jsme udělané tiskopisy a věděli jsme, že jeden řádek přepsaný na stroji jsou dva řádky v novinách. S tím jsme museli počítat, abychom věděli, kolik se nám toho vejde na stránku. To se dělalo společně s plošnou inzercí, když se to dělalo za týdeníku. Tam na to byl čas. V Deníku už ne. Tam už jsme to posílali a tam nám to nasázeli do stránky.

Co se dělo s těmi inzeráty, když jsme je napsali na psacím stroji?

Museli jsme se zakreslit na stránku. To se dělalo s plošnou inzercí. A potom to sázeli v tiskárně. Noviny lámali redaktoři. Muselo se to dát nějak dohromady a muselo se to doplnit plošnou inzercí. Většinou to vycházelo akorát. Když jsme měli málo inzerce, museli jsme doplnit článek, nebo když jsme měli článků moc, museli jsme s nimi přejít na další týden. Na stránce totiž mohlo být jen určité procento inzerce, takže se to muselo prokládat i články. Nebylo to vůbec jednoduché a byly jsme na to dvě.

Příloha č. 7: Rozhovor s Miloslavem Ječným ze dne 6.2.2019

Od kdy do kdy jste byl redaktorem Boleslavského deníku?

Nastoupil jsem v roce 1994 a odešel jsem v roce 2000.

A byl jste tedy sportovní redaktor?

Ano. Po celou dobu jsem dělal sportovního redaktora. Přede mnou tuto práci vykonával Pavel Hartman. V tuto dobu odcházel a já jsem končil s pokusem o podnikání, takže jsem se přes Miroslava Ottomanského dozvěděl o tom, že toto místo je volné.

Jak vypadal váš běžný pracovní den?

Hlavním úkolem bylo zaplnit jednu stránku informacemi ze sportu. Ta práce se postupně vyvíjela. Když jsem nastoupil, sportovní zpravodajství byly tři čtyři velké povídací články, to znamená rozhovory a podobně, které tu stránku zaplnily. V průběhu se to začalo měnit v tom, že se začaly objevovat aktuálnější informace, výsledky ze všech soutěží. Od nejvyšších až po nejnižší. Fotbalové, stolní tenis, šachové, prostě všechno. Byly to všechny výsledky, které redakce, respektive já, jako sportovní redaktor, dostávala od organizátorů těchto soutěží. Nejnáročnější byla vždy neděle, protože v neděli se musela udělat strana s výsledky ze soboty a neděle. To znamená, že v pondělním vydání se objevovaly aktuální informace z víkendového sportu. To byl nejčastěji fotbal, který je pro lidi nejzajímavější. V úterý byly další soutěže, jako šachy, stolní tenis a všechno možné. Ve středu opožděné informace. Ve čtvrtek a pátek vycházely spíše rozhovory a pozvánky na další víkend. Takže na rozdíl od kolegů jsem to měl horší v tom, že se vše odehrávalo v sobotu a v neděli, a tak jsem měl často sedmidenní pracovní týden. Od pondělka do pátku jsem byl v redakci, v sobotu a v neděli jsem obíhal zápasy plus ještě vytvářel pondělní stránku.

Takže ještě v úterý vycházely výsledky z víkendu?

Ještě i ve středu. To byly ty nejnižší soutěže a to, co zajímá jen úzký okruh čtenářů.

Jak vypadal harmonogram redakce?

Nějaká ta společná schůze byla v pondělí po ránu. Další dny jsme se nějakým společným povídáním o tom, co bude, nezatěžovali.

Co jste probírali na pondělní schůzi?

Většinou se to týkalo spíš ostatních redaktorů, protože šéfredaktor a ostatní redaktoři se domlouvali na tom, s kým kdy udělají rozhovory a takový ten tematický plán. To pro ně není problém, protože tito redaktoři jsou k dispozici po celý den, kdežto sportovní zpravodajství běží podle jednotlivých soutěží.

Fungovala nějaká zpětná vazba u sportu?

Určitě fungovala. Jednak od lidí, kteří mi tyto informace dodávaly, jednak určitě v případě, kdy se v textu objevila nějaká chyba. V tom případě přišla od konkrétních lidí, kterých se to týkalo. Někdy se i stalo, že jsem zveřejnil informaci, která se nezakládala na pravdě. Ale to bylo málokdy. Pak se na stránkách Deníku rozpoutala debata, kdy strana, která se cítila poškozená, reagovala svou verzí, na to pak ta původní strana svou. To bylo zajímavé. Nebylo to ale tak často, jako se to dnes stává například v bulvárních médiích, kde si vyměňují názory po delší dobu. A samozřejmě, když jsem přijel na sportovní utkání, tak od funkcionářů, nebo od jiných lidí, kteří mi informace poskytovali, jsem se někdy zpětně dozvěděl některé informace a jejich reakce.

Ta vazba chodila dopisem, nebo už fungoval web?

Web v té době neexistoval. Fungovala buď telefonem, nebo osobně.

Jak to bylo se sportovními fotografiemi?

Fotografie se v té době fotily normální cestou. Od toho tu byla velice kvalitní fotografka Zuzana Páchová. Právě to bylo i předmětem pondělní porady, že se rozhodovalo, co se bude fotit. To bylo hlavně v prvních letech. Musela nafotit, vyvolat, dala k dispozici fotografii, která se pak musela oříznout na určitý rozměr, a na té stránce, kterou jsme sestavovali v počítači, se musel vyblokovat prostor, aby se tam fotografie vešla. Pak přijel kolem poledne kurýr, kterému se v obálce daly fotografie. On je v těch prvních letech vezl do tiskárny do Ústí, kde je zpracovaly a vsadily do stránky. Úplně v počátku to bylo tak, že když byly stránky hotové, nahrály se na disketu a od odjížděl i s disketou. Pak byl pokrok v tom, že se texty posílali mailem. To byla sranda, protože někdy nebylo spojení a byly určité termíny, do kterých to muselo být odevzdané. To samé bylo s fotografiemi, kdy kurýr už seděl v redakci a fotografka byla ještě v temné komoře a vyvolávala fotky. Teprve ke konci mého působení, asi poslední rok, či dva, jsme dostali digitální fotoaparát. Ty fotografie se pak stáhly do počítače a mohly se do stránky vsadit přímo v redakci. Konkrétně pro mě to bylo nepříliš přínosné, protože sport je

pohybová činnost a nafotit digitálem sport byl problém. Jakmile byl tedy někdo v pohybu, fotografie byla rozmazaná. Když jsem šel tedy fotit, snažil jsem se fotit situace v klidu.

Takže jste fotili i sami? Nebylo to jen na fotografce?

Když jsem šel na nějakou akci, fotil jsem i já, nebo se při poradě rozhodlo, že půjde fotografa se mnou. A pak samozřejmě byly situace, že někdo dodal fotku jako externista. Něco vyfotil, vyvolal fotku a dodal ji už hotovou. Co si vzpomínám, na některé akce chodil Bohumil Rosenkranz, výborný fotograf. Když tedy Páchová nestíhala, šel něco nafotit on. Dostával za to zapláceno.

Fotil jste sám už od začátku, nebo až s postupem času?

Ne. Protože na fotografování tam byla Páchová. To se vždy rozhodlo, na které akce půjde a ze kterých akcí přinese fotografie. Vernisáže, městské zastupitelstvo, magistrát, sportovní akce a podobně.

Takže to přišlo až později?

Až teprve ke konci mého působení se začalo fotit na digitál. Když šel například nějaký redaktor na nějakou akci, nebo povídání, udělala fotografii.

Takže to přišlo až s digitálním fotoaparátem?

Ano, až poté, co jsme dostali digitální fotoaparáty. Ještě, než byly digitály, občas chodili fotit i redaktoři a fotili nějaké své snímky, dávaly se vyvolat právě k Rosenkranzovi, protože to bylo blízko, a daly se vyvolat expresně, aby byly hned. Kupovaly se co nejkratší filmy s dvanácti obrázky a z těch dvanácti se použila jedna. S dneškem je to tedy nesrovnatelné.

Vzpomenete si, v jaké roce se strany začaly posílat mailem?

To si nevzpomenu, ale určitě to bylo brzy poté, co jsem nastoupil.

Byl jste tam jediný sportovní redaktor, nebo vás bylo více?

Jediný, takže jsem měl všechno na starost sám.

A měl jste nějaké dopisovatele?

Ano, bez nich by to nešlo. Od fotbalistů jsem dostával souhrnné informace, protože fotbalisté to měli tak, že když skončil zápas, museli ho nahlásit OV ČSTV (okresní výbory Československého svazu tělesné výchovy a sportu), tam se daly všechny výsledky dohromady

a pak je poskytl mě jako přehled výsledků a tabulky. Já jsem měl v jednotlivých oddílech, tedy ve vyšších soutěžích, zpravodaje. Ti mi posílali konkrétní informace k zápasu.

To byli trenéři?

Byli to buď trenéři, nebo funkcionáři. Jednoduše řečeno někdo, s kým jsem byl domluvený.

Jak vám tito zpravodajové poskytovali informace?

Technicky byly dvě cesty. Buď mluvili na telefon se záznamníkem, který jsem měl, a já jsem poté ze záznamníku přepisoval namluvenou řeč. Druhá cesta byla taková, že to napsali na papír a poslali faxem. V té době neexistovalo, že by lidé měli doma mail, napsali článek a poslali mi ho. To znamená, že značná část mé práce znamenala přepisování.

Posílali vám pouze informace, nebo celé články?

Přímo celé články. Nebo pokud to byly informace, které nebyly tolik vysoce aktuální, napsali je na stroji, nebo na počítači, vytiskli je a přinesli mě. Já jsem je poté zase musel přepsat do počítače.

Takže většina vaší práce se odehrávala v redakci, nebo venku?

Spíš v redakci. Kdybych to měl vzít poměrově, čtyři pětiny času jsem strávil v redakci a pětinu mimo ni. Někdy možná ještě více v redakci. Protože o víkendu se odehrávala většina sportovních akcí. Já jsem si vždy vytipoval něco, co bylo zajímavé, třeba jeden zápas v sobotu a jeden v neděli. V tu neděli ale už tolik ne, protože jsem od rána musel být v redakci a dávat dohromady stránku. Když byly akce uprostřed týdne, to se týkalo třeba hokeje v zimě, býval jsem ve večerních hodinách na nějaké akci. Ale většinu času jsem trávil za počítačem.

Zažil jste nějaké stěhování redakce, když jste byl redaktorem?

Jen v rámci místností. Redakce byla úplně vzadu v přízemí. Okna byla do ulice 5. května. Dnes je tam informační centrum. Postupně se to stěhovalo z místnosti do místnosti a mám dojem, že pak přibyla ještě jedna místnost pro inzerci, že se rozšířila.

V květnu roku 1997 se začal vydávat Boleslavan. Vzpomenete si na něj?

Boleslavan v počátcích kompletně připravoval Josef Donát. Byla to jeho idea. Jestli se nepletu, byl to informační plátek magistrátu, který měl informovat o akcích. V úplném počátku byl tedy jeho iniciátorem pan Donát a přiznám se, že nevím, zda to bylo ještě v okamžiku, kdy

byl šéfredaktorem, nebo jestli si to našel jako „zábavu“ v okamžiku, kdy byl z místa šéfredaktora vystrnaděn.

To znamená, že když skočil s prací šéfredaktora, fungoval jako redaktor?

Ano. Nahradil ho Ivan Košvanec.

Vzdal se tohoto místa sám?

Bylo to rozhodnutí Ústí. Přiznám se, že do toho jsem příliš neviděl, ale v podstatě to byla otázka osobních vazeb a podobně. Pan Donát byl nebyl ten, který by odněkud odcházel.

Boleslavan tedy patřil pod Boleslavský deník, nebo pod magistrát?

Pokud se nepletu, vydavatelem byl magistrát, ale ta hlavní myšlenka byla Donáta. Ten ho v počátcích celý připravoval a vycházel jako příloha Boleslavského deníku. Pak, když se rozšířil, Donát skončil v redakci a byl na magistrátu redaktorem Boleslavanu. Když skončil Košvanec, myslím, že místo něj pak přišel Pavel Svačina. Ten byl nějakou dobu také v redakci v tom období, kdy jsem tam byl i já.

Psalí do Boleslavanu i jiní redaktoři Deníku?

Myslím, že ano. Ale byly to vždy informace, které měly vazbu vyloženě jen na Mladou Boleslav. Byly to informace o různých akcích, které v Boleslavi byly. Když se daná informace nevešla do Deníku, vyšla v Boleslavanu. Nebo to byly informace obsáhlejší, než se vydávaly v Deníku. Hlavně tam byl rozsáhlý přehled kulturních akcí, protože Donát měl potřebné kontakty, takže měl informace od institucí, které tyto akce pořádaly. Dostával od nich přehled akcí plánovaných na příští měsíc. Velice rozsáhlou část Boleslavanu tedy tvořily informace o kulturních akcích a pozvánky na ně. V Deníku vycházelo něco podobného, ale ne na celý měsíc, spíše krátkodobě. Byl tam třeba program divadla, kina a pozvánky na různé kulturní akce. V Boleslavanu to bylo rozsáhlejší a na delší časové období.

Porady pro Boleslavan tedy probíhaly tedy spíše s magistrátem než s redakcí, že?

Celý Boleslavan šel mimo redakci. Sice byl tištěn spolu s Deníkem v Ústí nad Labem, ale celá jeho výroba byla mimo redakci.

Vzpomenete si, kdy přijížděl kurýr?

Mám pocit, že to bylo kolem poledne, protože od nás jel ještě někam dál. Tuším, že na Mělník. To jsme byli všichni ve stresu, když jsme čekali na fotografii od Zuzany a nevěděli

jsme, jakou fotku vytvořila. I když spíše se to týkalo ostatních redaktorů, protože to byly situace, kdy se uprostřed týdne něco konalo, ona tam šla fotit a musela dodat aktuální foto.

Jaký byl vztah mezi regionálními a celostátními zprávami?

My jsme tvořili okresní stránky, a pokud byla nějaká akce, která měla nadokresní význam, pak tyto zprávy šly na krajské stránky, které byly pro všechny okresy. Pokud to byla opravdu nějaká super akce či informace, šla na celostátní stránky, to znamená, že šla do všech mutací Deníku. Takže informace měly tři úrovně důležitosti. Okresní, krajské a celorepublikové.

Stávalo se často, že by okresní informace překročila hranici působnosti?

Nestávalo. Alespoň v době, kdy jsem tam byl já. Jediné celostátní informace byly informace týkající se firmy Škoda Auto. Ta v té době přecházela pod Volkswagen. To se projevilo třeba i v oblasti sportu, protože přestaly téct peníze do sportu, takže hokejová Boleslav spadla o soutěž níž, a hrála třetí ligu, fotbalová Boleslav spadla ze druhé ligy až na divizi. Prostě proto, že nebyly finance. Z toho plyne i to, že informace z oblasti sportu byly maximálně krajské. V tu dobu se totiž nehrála žádná nejvyšší soutěž a informace o zápase se netýkaly celých Čech. Občas takové informace byly z Benátek nad Jizerou, kde se hrála volejbalová vyšší soutěž. Jednou to bylo také, když v kopané tým, který se jmenoval Slavíci Bakov byl mistrem republiky. Víím, že třeba v Příbrami byl sportáček, který dával dohromady informace, které měly význam pro celý kraj. Ty jeho zprávy šly samozřejmě na stránky okresní a ve zmenšené podobě i stránky krajské, protože to byly důležité informace pro celý kraj.

To znamená, že nepsal jen pro Příbram?

Dělal i svou Příbram, ale kromě toho připravoval články také na krajské stránky.

Všiml jste si v době svého působení nějakých změn v rámci práce v redakci?

Po celou dobu, co jsem tam byl zde působil sportovní redaktor, kulturní redaktor, redaktor jako takový, v té době to byl Miroslav Ottomanský, který přinášel informace z různých akcí, pak tam byl technický redaktor, který dotvářel vzhled stránek. Takže texty dával do stránek a různě je upravoval. Něco, jako editor. A pak samozřejmě šéfredaktor.

Máte na mysli Milenu Píchovou?

Na této pozici se lidé často střídali. Jednu dobu tam byla Helena Fantová, ta poté odešla do Prahy. I na postu redaktorů se často lidé střídali.

Pořádaly se nějaké akce v rámci Deníku?

Pořádaly se sportovní hry Vltava-Labe-Pres. Ti, kteří projevili zájem, přijeli na nějaké místo, kde bylo ubytování a podobně. Tam probíhaly různé sportovní aktivity. Většinou to bylo v létě. Já jsem tam byl dvakrát třikrát. Jednou to dělal Plzeňský kraj, podruhé někdo jiný. Většinou v nějakém rekreačním zařízení. Jednou se pokusili udělat tyto hry i v zimě, což bylo náročnější. V té době nebylo příliš hezké počasí, to bylo v Albrechticích. To si pamatuji, protože jsme měli problém se tam dostat. Ale ty letní hry byly hezké. Hrál se tam tenis, fotbal, volejbal a tak dále.

Toho se účastnili sportovní redaktoři?

Zúčastnili se týmy jednotlivých krajů. Ten, kdo byl ochotný a schopný se hýbat. Nejen tedy sportovní redaktoři, ale redaktoři, kteří projevili zájem. Ti se pak stali členy krajské reprezentace.

Příloha č. 8: Rozhovor s Jiřím Mackem ze dne 6.2.2019

Ve kterých letech jste pracoval v Boleslavském deníku?

V novinách pracuji už od roku 1992. Začínal jsem v týdeníku Pojizerské listy. Od roku 1994 jsem byl redaktorem v týdeníku BoNy – Boleslavské noviny a v regionálním Deníku jsem od roku 1995, to znamená 25 let. Z toho jsem byl asi 10 let okresním šéfredaktorem a asi 10 let krajským šéfredaktorem. Nyní jsem stále ve stejném vydavatelství (VLM), nicméně moje pozice se změnila. Pracuji v oddělení komerční redakce. Na starosti tu máme jak komerční přílohy, tak takzvané PR články. Oproti klasické redakci je to jiná práce, ale velice zajímavá.

Pojizerské listy vycházely tady, v Mladé Boleslavi?

To byl týdeník, který měl sídlo v Turnově a pokrýval okolí Turnova, od Semilska přes Jičínsko až na Mladoboleslavsko. Právě v Pojizerských listech jsem odstartoval novinářskou dráhu, po dvou letech jsem přešel do týdeníku BoNy – Boleslavské noviny. A pak už přišel deník. V té době konkrétně Boleslavský deník.

Když tedy počítáme Zář a Mladoboleslavsko, Pojizerské listy jsou už druhý týdeník, který na Mladoboleslavsku vycházel?

Ano. Zář Mladoboleslavska se tehdy přeměnila na Boleslavský deník. Vydavatelství tenkrát skupovalo týdeníky, mezi nimi i Zář a z ní se stal Boleslavský deník. Zář byla „doma“ na Mladoboleslavsku a v Pojizerských listech byl region Mladoboleslavsko trochu bokem, ale patřil do Pojizeří, proto tam bylo Boleslavsko zastoupeno. Pak v Boleslavi začal Vladimír Slobodzian vydávat týdeník BoNy - Boleslavské noviny. To byl klasický týdeník a tam jsme psali pouze o Boleslavsku. U Vládi Slobodziana, stejně ale jako i u vydavatele Pojizerských listů Luboše Klikara, jsem se toho hodně naučil. Jenže pak jsem na ulici v Železné ulici potkal tehdejšího šéfredaktora Boleslavského deníku Ivana Košvance a on mi nabídl místo redaktora. Objevil jsem se v redakci vedle pro mě tehdejších novinářských hvězd – Ivana Košvance, Josefa Donáta, Miloslava Ječného, Mirka Ottomanského, Helči Fantové.

Jak vypadal váš běžný pracovní den v Deníku?

V průběhu let se to samozřejmě mění podle toho, jak je člověk zkušený. V podstatě to ale probíhá stejně, stále děláte stejnou práci. Hledáte témata, kontaktujete lidi, povídáte si s nimi, jezdíte za lidmi, na akce. A píšete a píšete. A k tomu fotíte. Začínalo se vždy kolem osmé hodiny, kdy se v redakci sešli redaktoři na poradě, kde se řeklo, co, kdo, kdy a kde bude dělat

a poté lidé mizí do terénu. Chodí, píší, plní prázdné stránky a když je hotovo, tak se jde domů. Tak to teoreticky mělo být, ale to je naivita. Mnohdy se začíná dříve, protože já jsem byl rád v redakci třeba už po šesté, jelikož byl klid a než ostatní přišli, napsal jsem spoustu článků. A večer jsou spousty akcí. V podstatě redaktor je v práci pořád. Pokud je to tedy redaktor, který tuhle práci dostal do krve a má ji rád. Nebo spíše ji miluje. Když jsem nastoupil do Deníku, v redakci nás bylo snad osm. Z dnešního pohledu neskutečný počet lidí. To se časem, pochopitelně, měnilo. Ano, do menšího počtu.

Čím si myslíte, že je to dané?

Nic víc než ekonomika. Každý majitel musí spočítat příjmy a výdaje, a když se přijde na to, že není potřeba sedm lidí v redakci, ale šest, není důvod tam mít o člověka navíc. A tak to jde stále dokola. Mění se technika, která redaktorům pomáhá, internet hodně pomohl – ale také na druhou stranu uškodil, protože dříve jsme si každou informaci museli osobně vytelefonovat nebo ověřit na místě. Teď stačí pár kliknutí. Spousta činností se centralizovala. Prostě přesně tak, jak si to doba žádá. Přiznávám, že mně ten osobní každodenní kontakt s lidmi nabíjel, byla to pro mě droga. Jen o víkendové službě jsem objel třeba deset akcí – já vím, zní to neskutečně, ale vezměte si, kolik lidí jsem potkal, kolik rozhovorů jsem nabral, kolik fotografií nafotil.

Jaká je tedy změna v nynější práci redaktora oproti době předtím?

Základ je to, že v okresním deníku lidé znají svůj okres. Znají své sousedy a nejsou jedni z těch, kteří někam přijedou a už se tam znovu nevrátí. Když vyjdou na ulici, buď je člověk pochválí, nebo jim vynadá. Takové jsou varianty. Čím více chodíte mezi lidmi, tím je toto „riziko“ větší. Na druhou stranu je okresní novinařina krásná v tom, že ty lidi znáte a oni vám ty informace mohou servírovat. Jsou to právě ty pátky, soboty a neděle, kdy jste na akcích. Teď, když je méně redaktorů, se to více odehrává v redakci. Není tolik času vyběhnout ven, což je škoda. I tak se ale redaktori v našich regionálních Denících dostávají mezi lidi.

Jaký to má vliv na zaměření novináře?

Když nás bylo v redakci více, každý měl na starosti určitý region, určitá témata, která sledoval. Já měl třeba na starosti radnice v Mladé Boleslavi, Mnichově Hradišti, Benátkách nad Jizerou, Bakově nad Jizerou, Bělé pod Bezdězem, Dolním Bousově, Dobrovici a řadu vesnic, a tam jsem pravidelně jednou za čas jezdil za starostou a popovídali jsme si. Také jsem měl na starosti třeba zdravotnictví. Trochu víc jsem tomu rozuměl, a tak když se něco dělo ve

zdravotnictví, psal jsem o tom já. A tak to bylo ve všech odvětvích. Na druhou stranu jsme byli i univerzální, protože když byl třeba kulturní redaktor nemocný, šel jsem dělat rozhovor já. Okresní novinář tedy musel zvládat práci všeho druhu, není to žádná takzvaná „velká“ novinářina, ale každodenní tvrdá práce – i když se to nezdá. Vždycky jsme si říkali a vedl jsem k tomu pak i své kolegy redaktory, když jsem byl v pozici šéfredaktora, že okresní novinář musí psát to, o čem si budou ženské povídat v konzumu a chlapi u piva v hospodě. Ta poučka není z mé hlavy, ale přesně tohle by v těchto novinách mělo být. A to bylo stejné před lety stejně jako dnes.

Ty porady probíhaly pravidelně každý den?

Velká celoredakční porada byla pravidelně jednou týdně. V pondělí jsme se sešli celá redakce a řekli si, co jsme udělali, co prošvihli, co se nám za minulý týden povedlo a co nás čeká. Načrtli jsme si týdenní plán, řekli jsme si, co přibližně bude každý den v týdnu hlavní téma, jaké akce se konají, kdo je pokryje, popovídali jsme si o tom, jaký byl víkend, a za hodinku jsme šli každý svou cestou. To jsme se scházeli kompletně celá redakce i s hospodářkou, inzertní poradkyní, prostě všichni. Jedna velká parta, která táhla za jeden provaz. Všechny radosti i průšvihy jsme prožívali společně. Další dny vždy ráno jsme se v redakci sešli už jen redaktoři, nakreslili jsme si stránky, které jsme měli zaplnit a rozdělili si detailně práci. Někdo musel napsat hlavní článek, udělat fotografii, každý jsme měli na papíře vyznačené, co musíme udělat. Každý z nás to napsal a v redakčním systému to pak vložil přímo do novinové stránky, a to včetně fotografií, které jsme nafotili a upravili. Opravdu jsme museli umět práce všeho druhu.

Jak to tedy bylo s fotografií v začátcích?

V Pojizerských listech jsem začínal tak, že jsem mnohé psával na psacím stroji. Text na papíru ve formátu A4 jsem předal slečně, která ho přepsala do počítače. Tuším, že tehdy se psalo v programu T 602, dala to na disketu a odnesla do tiskárny. V redakci byl fotograf Pavel Charousek, který vše fotil, sám si vyvolával fotky. Když jsem pak začal pracovat v Deníku, byla tu fotografka Zuzana Páchová, my jsme nefotili, jen ona. Vyfotila, vyvolala si fotky, usušila si je a v poledne přijel kurýr z Ústí nad Labem. Vzal fotografie a odvezl je do ústecké tiskárny. Pak přišla doba, kdy už jsme fotili sami, takže jsme vyfotili, běželi vyvolat fotografie do prodejny Foto-kino, za dvě hodiny jsme se tam vrátili pro fotky, vybrali jsme z nich ty vhodné a už nám zvonil kurýr, to bylo kolem jedné hodiny odpoledne. Co se fotilo odpoledne, to už se druhý den do novin nedostalo.

Takže uzávěrka na fotografie byla v poledne?

Kurýr zvonil u dveří v jednu, ale před tím ten kolotoč s vyvoláním zabral tak dvě hodiny. A to jsme se modlili, aby se fotky povedly. Naštěstí se to snad povedlo vždycky! V současné době patříme pod středočeskou divizi, což je deset okresů kolem Prahy, ze začátku jsme patřili pod divizi Severní Čechy, tiskárna byla v Ústí nad Labem a to je kus cesty autem. Kurýr jel přes Mělník, Českou Lípou, Mladou Boleslav a tak dále, takže to musel stihnout.

A co uzávěrka novin?

Celková uzávěrka byla kolem čtvrté, páté hodiny. To už musely být články vložené do stránky a poslané. Byl to redakční systém, který se jmenoval Cicero a potom se, asi v roce 2005, nebo 2006, přešlo na systém RedWeb. To už bylo modernější.

V kolik hodin je uzávěrka teď?

Záleží na tom, v kolik hodin jde jaký okres na rotačku, kdy se tiskne. Když se v Mladé Boleslavi stane něco zásadního třeba ve 22 hodin, mělo by se to ještě aktuálně do novin vejít. Nevím teď přesně, v kolik jde Boleslav na rotačku, ale je to přibližně o půlnoci. Hodně se tohle využívá při sportu, kdy se různé důležité akce a zápasy konají pozdě večer. A to víte, číst si výsledky chcete hned ráno, ne až za dva dny. To by vám sportovní fanoušci hodně vyhubovali.

Jak fungují editoři v současné době?

Když jsem ještě byl v regionu, to znamená před půl rokem, byly tu dva typy editorů. Jeden je týdeníkový, druhý deníkový, všichni pochopitelně pro celý kraj. Deníkoví editoři tu jsou dva a rozdělovali si práci. Redaktoři umisťují články a fotografie do firemní agentury. Tam si editor článek přečte, zkontroluje, případně s redaktorem konzultuje, zda má něco doplnit, případně opravit. Všichni z celé republiky sem dávají své články a editor podle plánu ví, jaký Deník bude mít jaký otvírák, v kolik hodin by měl být článek napsaný a editor ho pak zalomí. Co se týče týdeníkových editorů, ti mají zase plán na týdeníky a postupně připravují stránky týdeníku.

Takže články procházejí nějakou jazykovou kontrolou?

Určitě procházejí kontrolou. Jednak by si to měl zkontrolovat autor, což je složitější, protože po sobě chyby nevidíte. Poté je čte ještě editor. Co se týká nějakých důležitých článků na celostátních stránkách, v pražské centrále jsou korektorky, které vše čtou. Deník je totiž takzvaně třísložkový. Jedna část vzniká v okrese, druhá složka je krajská a třetí je celostátní.

Jak název napovídá, tak okresní část se věnuje dění v místě vydávání deníku, krajská pojímá dění v celém kraji a také v Praze. A celostátní se věnuje dění v celé zemi a ve světě. Tyto složky se navzájem prolínají, protože zajímavý okresní článek se většinou dostane minimálně na krajskou stránku, mnohdy ale i na celostátní.

Takže je možné, že by někdo z Boleslavského deníku napsal celostátní článek?

Je to možné ve chvíli, když dané téma přesahuje rámec regionu. Je to podle důležitosti a zajímavosti události.

Proč v Deníku začaly vycházet i týdeníky?

Týdeníky vycházejí v celé republice, takže v 70 okresech. Ve středních Čechách vycházejí v úterý. Mnozí čtenáři preferují týdenní souhrn zpráv, tak jim bylo umožněno, aby si to své našli v týdeníku.

V týdeníku jsou tedy jen ty články, které za daný týden vyšly v Deníku?

Jsou tam i články, které už vyšly v Deníku v uplynulém týdnu, ale smyslem je, aby bylo co nejvíce originality, tedy nejen kopírovat toho, co už vyšlo v Deníku. Týdeník je součástí Deníku.

Kdo vytváří týdeníky?

Vytváří ho stejný tým, který vytváří deník.

Kdy začal fungovat web?

Asi deset let zpátky. Byla to tehdy pro nás všechny velká „revoluce“.

A jak to fungovalo s přidáváním článků na web?

V každé redakci byl webeditor, mluvím tedy za střední Čechy. Napsal jsem články do novin a webeditor je umístil na web. Takže to, co bylo v Deníku, bylo i na webu. A na webu bylo samozřejmě víc fotografií. Když jsme například jeli fotit ples, v novinách vyšla jedna fotka a na webu třeba 50. Postupem času jsme přišli na to, že práce webeditora, jehož práce byla taková, že jen „vezme“ článek a hodí ho na web, je zbytečná. Že to může dělat každý redaktor. Tu práci jsme tedy předělali tak, že každý redaktor se stal i webeditorem. Já jsem napsal článek, nafotil, dal jsem ho do novin, umístil jsem ho na stránku. Poté jsem ho dal na web a uložil jsem třeba dalších 30 až 50 fotek. A to byla celá práce. Jenže doba pokročila a nyní už opět je v

každém kraji několik webeditorů, kteří články umisťují a různě propojují s těmi centrálními. Dnes už je práce webeditora mnohonásobně složitější, náročnější, těžší.

A jak je to s uživateli webu?

Vím, že boleslavský web měl jednu dobu 25 tisíc unikátních uživatelů. To znamená 25 tisíc lidí z regionu, který má 120 tisíc obyvatel, minimálně jednou za měsíc na tento web přišlo. A mívali jsme page view zhruba dva miliony. Tam se počítá každý proklik na stránce. Ta současná čísla budou podobná.

Stojí výš web, nebo tištěné Deníky?

Obojí je důležité. Říká se, že naše vydavatelství je židle se čtyřmi nohami. Deník, týdeník, Deník Extra do schránek a web. Extra je mimořádné vydání Deníku jednou měsíčně bez placení, které míří do schránky. Je to ukázka naší práce, abychom čtenáře přesvědčili, aby si Deník začali kupovat. To jsou tedy všechny čtyři nohy vydavatelství. Pokud se nějaká pokazí, pak se to kymácí. Musí fungovat všechno dobře.

Podle čeho se dnes vybírá, zda půjde článek do novin, nebo na web?

I dnes platí to, že to, co je v novinách, je většinou i na webu. Web se teď více propracovává a pohltní toho víc. Tištěný deník je omezený místem. Pokud tedy napíšu rozhovor delší, na web se vejde celý, kdežto do novin jen část. V novinách se to pak dá udělat formou odkazu, např. více na www.boleslavsky.denik.cz, nebo fotogalerie na www.boleslavsky.denik.cz.

Pamatujete si na rok 1997, kdy začal vycházet Boleslavan?

Boleslavan byl náš produkt. My jsme ho vytvářeli a město Mladá Boleslav si tam platilo nějakou inzerci. Byla to bezplatná příloha Deníku jednou za měsíc. Po nějakém čase se radnice rozhodla, mimochodem před volbami, že si ho bude dělat sama a bude ho dávat do každé schránky. My jsme místo Boleslavanu začali vydávat EmBěčko. Bylo to opět asi 12 až 16 stránek a bylo to podobné Boleslavanu. To po čase, asi před pěti lety, skončilo, nemělo už dostatečný ekonomický dopad.

Jak je možné, že se radnice rozhodne, že vám sebere přílohu?

Radnice byla zadavatel a vedení město tak rozhodlo, to je obchodní vztah, nic mimořádného, řekl bych. Prostě se rozhodli jít vlastní cestou distribuce i obsahové náplně.

Jak to v redakci fungovalo po odchodu Šárky Charouskové?

Jen sesumírui: Prvním šéfredaktorem Boleslavského deníku za mého působení byl Ivan Košvanec, po jeho tragické smrti převzala jeho roli Marcela Marvanová. Po čase jsem začal šéfovat redakci já, když jsem odešel na pozici krajského šéfredaktora, tak to tu vedl Pavel Svačina. Po jeho odchodu to byla Šárka Charousková a následně Pavla Franzkiová.

Fungovali jste spíše z redakce, nebo jste za informacemi spíše jezdili?

Tohle jsem už popisoval v některé z předešlých odpovědí. Záleželo to ale na každém redaktorovi. Já jsem rád chodil ven mezi lidi. Každý týden jsem byl na dvou třech radnicích u starostů. Když jsem měl víkendovou službu, objel jsem třeba deset akcí. Začínal jsem klidně i ráno v šest na rybářské soutěži a končil o půlnoci na taneční zábavě či plesu. Měl jsem neskutečnou porci informací a kontaktů. Kdežto ten, kdo objel dvě akce, v úterý nevěděl, co má psát. Dřív navíc nebyl internet, takže jsme museli telefonovat a chodit za informacemi. Dnes je to spíše o googlování, a pak to podle toho mnohdy vypadá. Ten osobní kontakt tam je mnohdy cítit. Myšlenka je ta, že když o někom píšete na základě toho, že se s ním bavíte, tak dotyčný tuší, že článek v zítřejším vydání vyjde a půjde si ho koupit. Navíc to pak řekne i svým známým, kteří si půjdou deník také koupit. Když o člověku ale napíšu na základě toho, co najdu na internetu, nemusí o tom vůbec vědět, a noviny si nekoupí. Navíc tím sbíráte i kontakty na lidi, kteří vám mohou dodávat další témata na články nebo vás může doporučit. Regionální tisk se od počítače dobře dělat nedá.

Jak to bylo s dopisovateli?

Bylo jich hodně. Dříve psali hlavně starší lidé, především z různých spolků. Ti lidé to dělali rádi. Dnes se psát ale nikomu už moc nechce. Před deseti patnácti lety to fungovalo daleko víc. Pokud s lidmi spolupracujete, i dnes se samozřejmě najdou lidé, kteří napíší sami. Často už je to ale s myšlenkou na poplatek, za honorář. Už to není tak, že by sami napsali, co se v jejich vesnici koná, spíše je to na požádání.

Jak probíhá komunikace s magistrátem a ostatními institucemi?

Stručně řečeno mám od někoho zprávu, a je to pro mě základ toho, co se děje – policie, hasiči, zdravotníci, spolky, instituce. Ti posílají tiskové zprávy, tedy prezentují svoji činnost. A na redaktorovi je, aby zprávu vyhodnotil a buď „zahodil“, nebo využil. Pro mě ale vždy byly moc zajímavým nosičem informací plakátovací plochy. To vám byla taková zásobárna nápadů! Jak jsem jezdil po okrese, všude jsem zastavoval, až jsem si připadal tím posedlý. A opisoval,

co se kde děje a nikdy jsem nezapomněl opsat kontakt na poradatele. A jak jsem jezdil, snažil jsem se mít otevřené oči. Nikdy jsem si nemyslel, že jedu dělat článek pro „finále mistrovství světa“, ale článek, který bude zajímat souseda, čtenáře. Převrácené dopravní značky, spadlé stromy, houkající sanitka, díra v silnici, hezky opravená budova... Pořád dokola. Jak říkám, novinařina není práce, to je úchylka. Ale krásná.

Je tam nějaká spolupráce s ČTK?

Spolupráci jsme měli, jak je to nyní, to nevím, ale jistě nějaká existuje.

A v regionální redakci také?

Ano, mohli jsme brát zprávy z ČTK. To nyní není. Ale vždyť Deník má v každém okrese redakci, která je sama o sobě informačním zdrojem. My bychom měli vědět všechno dříve než ČTK.

Jaké změny přinesl nový majitel?

Z hlediska redakce na Mladoboleslavsku žádné. Dříve to byli Němci, tedy rodina Diekmanů, a vždycky se mně všichni ptali, jak do toho Němci mluví. Já jsem paní Diekmanovou viděl, když jednou přijela na návštěvu. Jako zdvořilost rodina objížděla redakce a ptala se, jak se redaktoři mají. A pak jsem majitele viděl, když nás pozvali do Pasova, kde měli sídlo. Pozvali nás na vánoční večírek. Dali nám něco k jídlu a prožili jsme tam příjemný večer. Nepamatuji se, že by někdo jen náznakem ukázal, o kom smím psát, o kom ne. No a potom, když to koupila Penta, což jsou čtyři roky, tak ani tady se mi nestalo, že bych měl nějaký zákaz psát o čemkoliv, a to ani nenápadným náznakem zdvihnutí prstu.

S novým majitelem souvisí i počet redaktorů?

Tohle nemohu komentovat, protože neřídím firmu, jsem zaměstnanec, který má určité úkoly. Ale každý majitel důsledně prověřuje efektivitu práce firmy a podle toho se pak odvíjí jeho kroky.

Dostávali jste nějaká doporučení o tom, jak psát?

Jako redaktor od šéfredaktora ano. A jako šéfredaktor jsem doporučení redaktorům dával, pochopitelně, také. Absolvovali jsme mnoho a mnoho školení, kde jsme si s kolegy z dalších redakcí z celého kraje i z celé republiky vyměňovali nápady. Pravidelně, když se nakupili nováčkové, tak se pozvali do Prahy a tam jsme jim celý den povídali o tom, jak by

měli psát. Jak by se měl zeptat, když jde udělat reportáž. Články redaktorů jsme vzali a jednotliví redaktori je pak s nimi individuálně procházeli a bavili se o nich. Pamatuji se na mnohá školení, která vedla známá novinářka Lída Rakušanová, to byly krásné a poučné okamžiky pro redaktory, ale i pro mě, který jsem byl už relativně zkušený novinář. Každý si v tom mohl najít mnoho poučného. Pokud chtěl najít.

A co se týče zpětné vazby tak byla spíše na webu nebo přišel i dopis?

Na webu je to jednodušší. Prostě napíšete komentář a hotovo. Tam je reakce čtenáře jednoduchá, prostě vám napíše, že jste vůl a hotovo. Když se čtenářům článek líbí, většinou nepíší nic, takže se ozývali spíše nespokojení čtenáři. Ale i opravdových dopisů také pár bylo. Zrovna nedávno mi přišel ohlas jednoho staršího čtenáře ze Slovenska, který četl jednu přílohu a můj úvodník a neskutečně mě pochválil. Jak já se cítil krásně! Ta novinářská ješitnost vylétla ke hvězdám. Ale jen na chvíli, protože takové příjemné okamžiky samozřejmě „přemlátí“ realita všedního dne. Tedy realita prázdných novinových stránek, které je třeba zaplnit.

A podle čeho se vybíraly témata?

Těch témat nebylo zase tolik, abychom nevěděli, co vybrat. Každý týden musíte udělat deset hlavních materiálů. Moc dobře jsme věděli a víme, která témata táhnou, zaujmou. Nicméně i obyčejnou zprávu lze „prodat“ čtenáři velice dobře. Jen musíte umět zprávu podat tak, aby zaujala. V tom byl a je doslova génus Pavel Svačina. Ten dokázal udělat takzvaně i z prdu kuličku. Jo, někdy to bylo přehnané, ale jeho styl byl nezaměnitelný. A věřím, že i ten můj je tak trochu osobitý, že moje rozhovory a reportáže, což jsou žánry, které mi jsou nejbližší, zaujaly čtenáře.

Co se týče vás jako šéfredaktora, dával jste redaktorům přesná témata?

Okresní šéfredaktor je stejný dělník jako každý jiný redaktor. Akorát když se něco nepodaří, je za vše zodpovědný. O tématech jsem musel vědět dopředu, s redaktory jsem byl neustále v kontaktu, takže jsme článek, téma řešili průběžně.

Co vás na novinářině nejvíce baví?

Vždycky to byl kontakt s lidmi. Naslouchání jejich životních příběhů. Za to čtvrtstoletí jsem napsal desetitisíce článků, stovky rozhovorů, nafotil tisíce a tisíce fotek. Poznal jsem spousty známých osobností a mraky „obyčejných“ lidí. Ke každému jsem přistupoval a přistupuji s pokorou. I toho, kdo mě kritizoval a já si myslel, že neprávem, jsem neodsuzoval,

ale z každého názoru jsem se snažil poučit. Vždyť i ten největší kritik je můj čtenář. Ten, který v podstatě tvoří moji výplatu, protože si kupí deník. A tohle myšlení mám i nyní. Ona to v podstatě už není pro mě součástí života jako nějaká novinářina. Pro mě je to život, neoddělitelná část, která ze mě udělala novináře 24 hodin denně. Vždyť já i když jdu takzvaně soukromě do divadla, tak jsem stejně novinář a sleduju o čem by se dalo napsat. Jak jsem už řekl, je to úchylka a takhle divný jsem už 25 let. Od první chvíle, kdy jsem vstoupil v Turnově do redakce Pojizerských listů.

Vy jste toužil být novinářem odmalička?

Kdepak, já chtěl být profesionální fotbalista. Ale dotáhl jsme to jen do krajského přeboru, když mi prasknul meniskus v kolenu, tak to byl konec jednoho snu. Pak jsem absolvoval hodně triatlonů a duatlonů, ale ani tady jsem se mistrem světa nestal. Vyučil jsme se elektrikářem a roky opravoval lokomotivy, aniž bych elektrice rozuměl. Šílené vzpomínky. Tak jsem utekl a stahoval závory, přehazoval výhybky a taky uklízel v úklidové firmě. A pořád jsem někde někam dopisoval a hledal životní náplň, která by mě bavila. A najednou jsem byl v oněch Pojizerských listech. Nováček, ucho, zelenáč. Najednou jsem cítil, že tohle je ono, tohle je něco, co jsem do svých třiceti let hledal. A ten pocit byl každým dnem silnější a silnější. Fakt za těch 25 let nebyl ani jeden jediný okamžik, kdy jsem chtěl jít dělat něco jiného. Novinářina mě prostě sežrala úplně celého. Nelituju...

Příloha č. 9: Rozhovor s Marcelou Marvanovou ze dne 6.2.2019

Od kdy do kdy jste byla v redakci Boleslavského deníku?

Od roku 1984. Do důchodu jsem pak šla v roce 2000.

Takže jste nastupovala ještě do Záře Mladoboleslavska?

Ano, do týdeníku. Tam jsem nastoupila jako normální redaktor, takže jsem psala články.

Kdo byl v té době šéfredaktorem?

V době, kdy jsem nastupovala, byl šéfredaktorem pan Oldřich Kubala, shodou okolností přišel sem do Boleslavi někdy v roce 1969. On dříve psal v Mladé Frontě se svou manželkou, jenže to byla ta špatná léta, že ano. Normalizace. Takže on odtamtud chtěl zmizet. Přišel sem a jeho manželka také, ale ona přešla do Škodovky do Ventilů. To byl ten závodní časopis. Takže jsem nastoupila tedy pod vedením Oldy Kubaly, a to jsme tam byly dvě redaktorky, sekretářka a ještě pod nás patřil rozhlas po drátě rodiny Stránských.

Jak probíhal přechod týdeníku na deník?

To bylo velmi hektické. Týdeník se prodal velké společnosti Vltava Labe Pres, takže jsme přešli pod Ústí. A protože to bylo složitější vzhledem k tomu, že Střední Čechy, kam patřily Rakovník, Mělník, Kutná Hora atd., byly vzdálené od severu, kde jsme byli my, tak se to přeměnilo a přešli jsme pod Prahu.

Ten samotný přechod se řešil ze dne na den. Přišlo se s tím že s tím, že budeme deník. Ale jak to budeme praktikovat, na tom psacím stroji? To jsme neměli šanci. S nimi to fungovalo asi měsíc. Mezitím jsme přijali nové lidi a museli jsme pořídit počítače. Takže jsme jeli do Budějovic, kde jich právě vyřazovali asi deset a my jsme pět z nich dostali. No a teď byl problém s tím, že každý jsme to viděli z rychlíku nebo na obrázku. A teď honem, honem, tohle musíme zmáknout. Pražáci nám poslali technika. Přijel, že nás to naučí. Seděl u toho jednoho počítače, který tedy oni přivezli. My jsme stáli v kroužku a on říkal, jak se co udělá a kdy máme co zmáknout. Během dvou hodin už byl pryč a nevěděli jsme, která bije. Naštěstí jsem měla syna vědátora, který nebyl úplně hloupý a tohle věděl, takže jsem zhruba týden po večerech strávila v redakci a on tam do mě hustil, co a jak. To byl ten úplný začátek.

Byly nějaké změny ještě předtím, než vznikl Boleslavský deník?

Když končil týdeník, odešel Olda Kubala, protože měl už důchodový věk, a přišel pan Donát, který dělal šéfredaktora i v deníku. A vlastně ještě i kousek týdeníku.

Jak to bylo s fotkami v týdeníku?

Zuzana Páchová tam v té době ještě nebyla. To až v deníku. V týdeníku jsme fotili my jako redaktoři. Fotili jsme černobíle a fotku jako takovou jsme odnesli do tiskárny na náměstí Míru, kde byla tiskárna. Tam jsme je odnesli a oni to vytiskli a udělali štoček. A texty jsme nosili napsané na papíru, oni to zase přeřukali a šlo to na rotačku.

A v deníku se to nějak změnilo?

V deníku to právě už fungovalo přes počítač.

Takže se to nahrávalo na nějaký disk?

Ne, přes síť. My jsme to napsali, udělali jsme kompletní noviny, ten náš vnitřek, a Praha nebo Ústí dělalo obal. A ten obal, který oni dělali, platil i pro Kutnou Horu a ostatní. Každá lokální redakce si dělala ten vnitřek. A dělali jsme to opravdu všechno přes počítač. Pak to ještě bylo trochu složitější ze začátku, když jsme neměli digitály, digitální fotky. Ale to se řešilo za pochodu den ze dne. Takže potom se to už všechno dělalo takhle a Zuzka fotila i na ten digitál, ale hrozně nerada. A já jako šéfredaktorka jsem ji musela propustit. Pro ni nebylo uplatnění, ona neuměla psát popisky. Byla výborný fotograf, ale pro Deník to ztrácelo význam. Prostě takový klasický umělecký fotograf.

Vy jste říkala že jste fotila také, to bylo ještě v Záři nebo v Deníku?

Pro Zář, ale pak i pro Deník. To jsme potom fotili všichni. Bylo to mnohem jednodušší, když jdu na nějakou akci, vzít si ten digitál a sevknout pár fotek než s sebou táhnout fotografa.

A do té doby, než jste měli digitál, jste fotili sami, anebo musela Zuzana Páchová s vámi?

Musela s námi.

Takže se to změnilo od té doby, kdy jste dostali digitály?

Ano.

Fungovalo v Září nějaké rozdělení na okruhy?

Ano. Olda Kubalů měl politiku, kolegyně Ivanka Sýkorová měla zemědělství, a já jsem měla kulturu a průmysl. A to dělení zůstalo až do deníku. Potom se to trochu změnilo. Šéfredaktor pan Donát si vzal politiku, já jsem měla dále kulturu a průmysl, Ivanka Sýkorová odešla, ale přišel sportáček, Mírek Ottomanský a celkově se to pak rozšířilo. Přibyli další lidi, protože se to nestíhalo. I když to nebylo úplně jako ve velkých redakcích. Pracoval ten, kdo byl zrovna volný. Samozřejmě psali všichni hlavně to, co jim bylo přiděleno, ale z časových důvodů jsme se střídali a vypomáhali si. I za sportáčka jsme takhle jezdili, i když měl spoustu dopisovatelů. Nedalo se to všechno obsáhnout.

Takže v Deníku bylo více práce než v Září?

Určitě, protože když máte na práci celý týden, je to rozdíl, než když na to máte pár hodin. Týdeník byl jedno velké „leháro“. V deníku jsme se všichni smýkali. Ale lidí bylo dost. Více jich nebylo třeba.

A měli jste témata, která se týkala jen Mladé Boleslavi nebo i širšího okolí?

Okresu. To bylo opravdu specifické jen pro ten okres a v podstatě to, co dělala Zář, tak to jako by přešlo do toho vnitřku Deníku.

Takže to byly ty čtyři strany, které jste dělali?

My jsme jich dělali více. Asi šest.

Listovala jsem v úplně nejstarších vydáních Deníku a našla jsme tam rubriku Panorama, byla to součást Deníku, nebo to byla příloha? Má stejné číslování jako Deník.

No já si opravdu teď přesně nevzpomínám ale vím, že jsme tam měli také jednu stranu, kam se dávaly zajímavosti i z těch sousedních regionů. Z Kutné Hory atd. To bylo takové, aby se vědělo, co se vlastně děje v těch redakcích, které spadaly pod ten Středočeský kraj.

Měli jste nějaké dopisovatele?

Ano, určitě. Dopisovatelů jsme měli opravdu dost, protože jak jinak by se to člověk dozvěděl. Spousta takových lidí bylo třeba ve sportu, ale vůbec i ze školství a ze všech oborů. Snad kromě průmyslu.

Jak spolupráce s nimi probíhala?

Většinou přišli do redakce anebo rovnou nosili příspěvky. Oni byli všichni vycvičení a bylo to jenom přebrání těch lidí, kteří spolupracovali s týdeníkem. Byli naučení chodit do redakce. Zprv jsme si popovídali a zadruhé jsme jim řekli, co by nás asi tak zajímalo. Takže tohle fungovalo opravdu dobře. Anebo po telefonu. Na jednu stranu to byla sranda, protože někdo takhle zavolal a řekl, že tenhle dělá to a to nebo se tam stalo to a to, ale prásknul s telefonem. Nevěděli jsme, kdo to vlastně volal. Věděli jsme, že je to třeba v Březině a že to tam někdo s nějakým jménem dělá. Takže někdo od nás přijel do Březiny, zastavil tam u krámu a zeptal se, že by tam měl být nějaký ten a ten. Byla to docela sranda, ale fajn je, že ti lidé vycházeli vstříc a nebyly komplikace.

Jakým jiným způsobem jste získávali informace?

Měli jsme kontakt s magistrátem, divadlem a se všemi takovými institucemi. Dostávali jsme tam třeba programy a výhledové plány o tom, co se děje a co se bude dít. Tohle se nám do té redakce scházelo. Nebo jsme se potkali a přímo nám to přímo řekli, případně nám zavolali.

A spíše jste seděla v redakci a přepisovala jste něco, nebo jste chodila za informacemi?

Všichni jsme chodili.

Takže jste byla více venku než v té redakci?

Byli jsme v redakci jen abychom to napsali a abychom dali ty věci dohromady.

Jak vypadal váš běžný den jako redaktorky?

Ráno od osmi a konec bůh ví kdy.

Sešli jste se ráno v redakci, abyste si rozdělili témata?

Tam jsme se dohodli, co je pro ten daný den nejdůležitější. Každý přišel s něčím. Každý věděl, co se v jeho oboru ten den bude dít. Pak jsme se rozprchli a pak jsme se znovu sešli. Hlavně jsme se pokaždé museli sejít tak, abychom to stihli sepsat, poskládat a do pěti hodin poslat kompletní stránky.

Už od úplného začátku byla uzávěrka v pět hodin?

Ano. Od začátku fungování deníku. S tím, že pro redaktory to bylo o něco dříve. Nemohla jsem jim říci, že uzávěrka je v pět hodin, kdy se musí odevzdat celé hotové stránky po kompletní korekci. To nešlo. Články jsem proto po nich chtěla dříve.

Ale pan Ottomanský říkal, že kurýr jezdil už v poledne.

To ano. To bylo ještě v době, kdy jsme neměli digitály. A jednalo se jen o fotografie, aby je v Praze stihli zpracovat. A my jsme pro ně na stránce vyblokovali místo.

Ta uzávěrka se nějak měnila v době vašeho působení?

Ne, vždy byla v pět hodin. Pokud byla nějaká velká akce, která byla později, třeba volby, Praha nám vytřídila prostor na krajských stránkách, a pak jsme se museli vejít přesně na řádek. To se potom mohlo odeslat o něco později. Ono to chvíli trvá, než se články do stránky usadí. Některé články se musí předělávat, protože jsou příliš dlouhé a nepasují. Nebo se naopak přidávají věty. Prostě musí všechno sedět.

Stránky zpracovávali redaktoři, nebo editorka, tedy Milena Píchová?

Milena Píchová byla redaktorka. Editorku v té době dělala Jana, která nikam nechodila. Teď si nevzpomínám na jméno. Jen seděla u počítače a dávala dohromady stránky. Milena Píchová chodila po akcích. Jana nebyla vedená vyloženě jako editor, ale jako technický redaktor.

Jak to bylo s korekturou?

To dělal technický redaktor. Současně se stránkami. Když pak byly stránky hotové, přečetla jsem všechny články já. Protože čeština byla velice slabá stránka.

Jak se změnil váš denní režim, když jste se stala šéfredaktorkou?

V podstatě vůbec.

Zasahovala jste nějak do výběru témat?

Ten systém byla stále stejný. Ani šéfredaktor nemůže vědět všechno. Nemohla jsem vědět, co má naplánovaného sportůvek, nebo jiní redaktoři. Každý si k tomu řekl své a řídili jsme se podle vzájemné dohody. Operativně.

Tyto schůze probíhaly každý den?

Ano, každý den ráno jsme řešili, jak to bude ten daný den vypadat. Nebylo to tak, že by některý den byla nějaká hlavní schůze, kde bychom plánovali třeba týden dopředu. Každý měsíc pak probíhaly v Praze schůze šéfredaktorů, kde se hodnotila odvedená práce.

A v Září byly také takové schůze?

V Září se během týdne jednoduše něco vyvrtilo, takže se články dodávaly do poslední chvíle. Schůze jako takové nebyly, v redakci jsme přeci jen byli tři. Na tématech jsme se domlouvali, ale za pochodu. Podle významu konkrétních akcí.

Podle čeho jste se vy sama rozhodovala, co do novin dát a co naopak ne?

To je jednoduché, protože jsme věděli, co se koná, v jakém kulturním zařízení. Pokud byly dvě akce souběžně, rozdělili jsme se. Podle toho, jak byla akce důležitá, se jí dával určitý prostor. Z některých akcí byla jen fotografie s popiskem. Dokonce jsme jednou otiskovali takový zajímavý cyklus s Václavem Hermanem, kterého jsem přivedla do redakce. Rozhodl se se svým kamarádem, že půjdou ze Žerčic, kde bydleli, pešky až do Francie. Posílal nám každý týden materiály. Takže vycházely reportáže z celé této cesty. Bylo to hlavně o tom, že čtenáři oba cestovatele znali. Mladoboleslavsko je jedna velká vesnice. Všichni se znají a jsou nějak spřízněni. Když se tedy lidé dozvěděli, že toto bude vycházet, automaticky narostl náklad. Je totiž fakt, že lidi více zajímá to, co dělá soused než to, co dělá nějaká VIP hvězda. A na tom to bylo postavené. Bylo to hlavně o lidech. To čtenáře zajímalo.

Pracovalo se i o víkendech?

Jasně. Služba se rozdělovala postupně s tím, že byl v redakci vždy jeden člověk. Víkendy byly náročné. Aby jeden člověk vyplnil všech šest stran, bylo nemožné, takže se nechával překap z pátku, aby se vše zaplnilo. Přes víkend se pak oběhlo to nejdůležitější.

Když jste dostali digitální fotoaparáty, zvětšil se objem fotografií?

Objem ani tak ne. Spíš jen rychlost zpracování. Fotografie se přidávaly, jen když za něco stály, musely být něčím zajímavé. Samotná fotka pro fotku nemá význam.

Byla jste v redakci v době, kdy vznikly webové stránky Deníku?

Ano, byla. Bylo to těsně před mým odchodem, tedy kolem roku 2000. Z prvně počátku stránky řešila jen Praha. Nepamatuji se, že bychom s nimi operovali my.

Vzpomenete si na Boleslavan, který se začal vydávat v roce 1997?

Pro Boleslavan hodně psal pan Donát, poté Jiří Macek. Ale Deníku jako takového se to netýkalo.

Měl snad vycházet jako příloha Boleslavského deníku?

Ne, jako příloha Deníku nevycházel. Nezpracovával se ani v rámci redakce. Vznikal na magistrátu. Od začátku byl zaštitěn magistrátem. O tématech se rozhodoval výhradně magistrát. I na magistrát tenkrát přijali počítačového technika, aby to tam fungovalo, jak má.

Pamatujete si, že by se v době, kdy jste tam působila, měnila redakce?

Jako týdeník jsme byli v prvním patře. Tam byly tři místnosti. Pak jsme se jako deník přestěhovali do přízemí, protože nás bylo více, takže jsme potřebovali více prostoru. V přízemí byly čtyři místnosti a kuchyňka. Asi rok poté, co jsem odešla z redakce, se opět z přízemí přestěhovali do prvního patra. Myslím, že při tomto stěhování bylo v redakci i méně lidí, protože se snížil počet stránek. To bylo v roce 2001. V roce 2000 jsem šla do důchodu, ale rok jsem ještě pracovala jinde. Vím, že za mnou přijeli Pražáci, jestli bych nešla pracovat do pražské redakce. Byla to pražská redaktorka, se kterou jsme vycházely jako kamarádky a vzala mě do toho prvního patra, abych se podívala do nové redakce Boleslavského deníku.

A změny týkající se charakteru článků?

Žádné doporučení shora jsme neměli. Vybírali jsme sami podle toho, co se dělo. Nicméně časem se stalo, že nás Pražáci nutili do úderných titulků. Chtěli, abychom při bouračkách chodili za lidmi do nemocnice, a to je hyenismus. Na to jsem nemohla přistoupit. Nesnažili se tedy ovlivnit obsah tím, že by říkali, co máme psát, ale jak to máme psát. Tyto požadavky přišly ke konci mého působení, kdy Deník začal více sklouzávat k bulváru. Už to ani nebylo o lidech. Anebo bylo, ale ve smyslu bouraček, havárií, zraněných, a když byla někde smrtelná nehoda, chtěli, abychom chodili za pozůstalými.

To bylo nějaké nařízení o tom, že by se takto mělo psát?

Nebylo to řečeno nijak explicitně. Poslali jsme tam článek a oni nám řekli, abychom předělali titulek, protože prý takhle nikoho nezaujme. Hodně se to rozebíralo i na schůzi šéfredaktorů, kde nám ukazovali, které titulky by se měly vylepšovat a jak. Neřeklo se nikdy přímo, že by titulky měly být bulvární ani ne úderné. To bylo příliš komunistické. Už nevím, jak konkrétně to prezentovali, ale kolikrát titulek ani pořádně nesouvisel s tématem článku. Mě

jejich požadavky připomíná dnešní Blesk. Velký titulek a pod ním pár usmolených vět, které jsou o ničem. Kritizovali nás, že tohle my nemáme.

Takže vám články vraceli i zpět do redakce k předělání?

To ne. Na to, co jsme udělali v redakci, už nikdo nesahal. To už bylo poslané a kompletně hotové. Kritizovali nás až na té měsíční poradě v Praze. Ale pokud jsme to příště neudělali, v podstatě se nic nedělo. Já jsem ji rovnou říkala, že mě jít do nemocnice nebo za pozůstalými nikdo nedonutí. Že to jednoduše nejde. Ale, že by mě za to někdo perzekuoval, to ne. On každý okres měl své vlastní pojetí, ale v podstatě jsme se nelišili. Každý okres má své vlastní zajímavé lidi, kolem nichž se ty noviny celé točí.

Probíhala v redakci spolupráce s ČTK?

Četku měla předplacená Praha nebo Ústí, protože vím, že některé věci se z ČTK přebíraly. Okresní redakce ne. I my jsme někdy posílali články na obalové stránky okresu, když tady byly velké akce. Z těchto akcí šla na stránku velká fotka plus určitý počet řádků. Například okresní šéfredaktor nabídl krajskému šéfredaktorovi nějakou velkou akci s tím, zda ji nechce na titulní stránku. Ten řekl buď ne, nebo ano. V tom případě si nadiktoval i to, kolik řádků o tom chce napsat a zda chce i fotografii. Ale Praha většinou věděla s předstihem, že se tady bude dít nějaká velká akce. Takže většinou volali sami. Kromě četky se to dovídali i na našich stránkách, kde jsme avizovali, že něco proběhne.

Pořádali jste i vy jako redakce nějaké akce?

Spoustu. Pravidelně jsme pořádali Mladoboleslavskou hitparádu ve spolupráci s rádiem Delta, dnes Kiss. Poté bylo v kulturním domě oficiální vyhodnocení s programem a cenami. Dále jsme vyhlašovali nejlepšího sportovce Mladoboleslavska. Vyhodnocení jako takové dávala dohromady tělovýchovná jednota, která nominovala jména. Ta potom zveřejnil Deník. My jako noviny jsme objednali sál a sehnali dotace, abychom zaplatili ceny a sál. Pak jsme určitě pořádali soutěže pro školy. Bylo toho hodně. Každý okres měl své vlastní akce podle toho, co si kde vymysleli. Museli jsme mít totiž nějakou propagaci, abychom měli náklad. Poté jsme z akce udělali článek a lidé si kvůli tomu koupili noviny, protože tam byli jmenovitě. Byl to takový věčný kolotoč.

Kromě těchto akcí, propagovali jste Deník i nějak jinak?

Jednou přišli lidé, kteří bydleli pod dálnicí, že se jim klepou tabulky v oknech a sklenice na stolech. Chtěli, abychom jim pomohli. Jela jsem se tam podívat a opravdu se tam nedalo žít. Šli jsme tedy za starostou, zda by se tu nemohla postavit bariéra, a tu nakonec opravdu postavili. Lidé věděli, že jsme se o to zajímali my a že se to vyřešilo, takže to bylo dobré pro nás i pro starostu. Byla to dobrá reklama oboustranně. Takové akce byly příjemné. Hlavně se vědělo, že z toho budou profitovat všichni. Nehledě na lidi.

Na počátku byl Deník s červeným podtržením. Byla jste u toho, když se tato grafika změnila?

Měnila se v době, kdy jsem byla šéfredaktorka. Všichni šéfredaktoři jsme měli v létě za úkol přijít s návrhy. Já jsem shodou okolností byla toto léto tři týdny v Anglii a prohlížela jsem místní tisk. Titulky nebyly nijak bulvární, ale byly psané velkým písmem. Dělala jsem si tam tedy výstřižky a poté jsem na poradě navrhla totéž. Grafika se musela změnit, protože byla rušivá. Zvláště, když se přidala fotografie. Modrá je méně rušivá než výrazná červená barva, takže fotografie lépe vyniknou. To byly velké dohady. Dohadovali jsme se o tom už v Ústí. tam to byl prvně počátek, kdy se začala měnit grafika. Měnila se několikrát, než se to vychytalo. A trochu se změnila i po mém odchodu.

Příloha č. 10: Rozhovor s Miroslavem Ottomanským ze dne 28.1.2019

Odkdy dokdy jste byl redaktorem Boleslavského deníku?

Nastoupil jsem v roce 1993 a odešel jsem v roce 1997.

Měl jste už nějaké zkušenosti s novinářinou, když jste v roce 1993 nastupoval do redakce Boleslavského deníku?

V tomto oboru jsem vůbec nepracoval. Pracoval jsem v lesním hospodářství. V roce 1993 se transformovaly lesy a já jsem zůstal na volné noze. Měli jsme tři děti a potřeboval jsem nějaký příjem. Reagoval jsem proto na inzerát, že se otevírá redakce Boleslavského deníku, který tu měl vzniknout 13. září.

Jak jste tedy do Deníku nastoupil?

Došel jsem za panem Donátem, který byl pověřený prvním šéfováním. Byl to člověk s úžasnými znalostmi z regionu. Měl znalosti z kultury, politiky i ze sportu. Jednoduše to byl všeuměl a muž na správném místě. Já jsem pracoval v lesním hospodářství a zajímal jsem se o ochranu přírody a životního prostředí. Donát mi řekl, že by potřeboval redaktora na takovouto pozici plus na zpravodajství z obcí a měst našeho rajonu. Čili ke 13. září jsem nastoupil. Vše se samozřejmě připravovalo dopředu, ale detaily už si nevybavuji. Organizoval to pan Donát.

Jací vaši kolegové tu byli už v tuto dobu?

Z mých kolegů tu byla Marcela Marvanová. Ta měla na starost kulturu. Pomáhala jí Helena Fantová. Byla tam Milena Píchová, velice šikovná kolegyně, která uměla dobře češtinu, měla kontakty na profesory, s nimiž eventuelně prodiskutovali nějaké mluvnické problémy, a uměla zalamovat text. Dále tu byla fotografka Zuzana Páchová, která v současné době dělá, tuším, fotografku v České televizi. První sportovní redaktor byl Pavel Hartman. Pak tu byl Ivan Košvanec, který dělal šéfredaktora po Josefu Donátovi. Ten zpracovával, co se kde stalo, zprávy ze svodky a podobně. Byl to velice plodný novinář. Když dělal šéfredaktora, to už jsem byl pryč, zemřel při autonehodě na dálnici. Ještě tu byla Eva Vlková, která měla na starost inzerci, ale Donát ji pověřoval různými administrativními věcmi, nebo třeba soutěžemi. Jednou za čas docházel i Jan Sura, který je dnes v Mladé frontě. Občas jsem ho zahlédl. Měli s ním domluvené, aby přišel, zalomil svůj článek a zase se vzdálil. Takže to byl takový externí spolupracovník, který na novinářině vyrostl a zůstal u ní. Ještě tam byli dva lidé na inzerci. Oldřich Kubala a paní Měchurová. Pak se ti lidé všichni rozprchli a vše se změnilo. Druhý

sporták byl pak Milan Ječný. V době, kdy Pavel Hartman odcházel, měl zrovna liché období, kdy se vrátil z bývalé Jugoslávie. Byl to kantor se vztahem ke sportu a učil tělesnou výchovu. Doporučil jsem ho proto na jeho místo, a také ho poté získal.

Takže jste každý měl na starost svou rubriku?

Každý byl svým způsobem trochu zaměřený, ale když bylo třeba, všichni dělali všechno. O víkendu byly služby, takže jsme se střídali. Zprvu, co si pamatuji, jezdil kurýr, který jezdil ve 13:00, což bylo příliš brzy na to, aby fotografa udělala fotky, tenkrát se všechno fotilo na film.

To znamená, že ve 13:00 byla uzávěrka?

Mám pocit, že ano. Ale není to dogma, možná, že kolegové by si to vybavili lépe. Můžu vám na ně dát kontakty, třeba Milena Píchová o tom ví hodně. Na Zuzanu Páchovou tedy vždy tlačili. Kurýr musel kolikrát čekat, než uschnou fotografie. Zpracovávaly se totiž v černé komoře, digitály ještě nebily. Ona byla dobrá fotografa. V neděli, když byly sportovní zápasy, z nich přinášela fozpravodajství, které dělala na pondělí. Takže pondělky byly takové nejkritičtější. Alespoň pro ni.

Kam kurýr tyto materiály vozil?

Ze začátku se ve všem hledal systém. Vše se zpracovávalo v Praze. Ústředí bylo v Sokolské ulici nad Václavským náměstím, pak postavili budovu v Uhříněvsi, tam pod tou křižovatkou. A pamatuji si takovou příhodu, kdy na trafostanici za Hypernovou spadla helikoptéra, celá Boleslav byla bez proudu, ale noviny musely vyjít. Tehdy jsme všechno sbalili a jeli jsme do České Lípy do redakce, a tam se všechno dohánělo. Ty metody jsou dnes určitě jiné.

Kde byla tiskárna?

Asi také v Praze. To se nás vůbec netýkalo.

Jak vypadala redakce?

Sídlili jsme v Železné ulici. Tam, kde je dnes infocentrum. Redakce byla naproti vchodu, vyšlápaly se dva tři schody, byly tam lítačky. Za nimi byla redakce. Byly tam dvě místnosti, černá komora a vpravo byl šéfredaktor. Ještě předtím po pravé straně z chodby byla inzerce.

To znamená, že jste jen pro redaktory měli celkem tři místnosti?

Ano, tak bylo nás tam celkem dost. V jedné místnosti byl šéfredaktor. Vedle ní vlastně byla ještě jedna místnost, v níž sídlil sport'ák. Takže místnosti, ve kterých seděli redaktoři byly celkem čtyři. Dále tu byla místnost mezi tím, kde sídlil Ivan Košvanec, já a Milena Píchová. V další místnosti pak byla Marcela Marvanová, Helena Fantová a sídlila tam s nimi slečna, na jejíž jméno si nevzpomenu. Přijali ji, aby tvořila články z materiálu, který do redakce přicházel a který byl k dispozici. To zabralo dost času. Byla to tedy vyloženě redakční kancelářská práce. Nechodila nikam do terénu.

Přicházel jste nějak do styku s dopisovateli, víte, zda jich bylo více, či méně?

Nejvíce jich určitě bylo ve sportovní rubrice. Já jsem s nimi tolik do styku nepřicházel. Vídal jsem je, když šli za sport'ákem. Jednu dobu často chodil pan Marek. Byla to postavička tuším, že z cyklistiky, či fotbalu. Ten tam byl pečený vařený a nosil nějaké materiály. Takhle se tam objevovala řada lidí, nebo mu to telefonovali. Nebo se objevovali jen lidé, kteří přinášeli různé informace.

I vám někdy nosili materiály?

Když to vztáhnou k sobě, zpracovával jsem například téma Altamiry. Byla to vesnička za statkem v Kosmonosech, kde napodobovali prehistorický způsob života. Chodily tam děti a pálily si třeba pece z hlíny, mlely obilí a tak dále. Jeden z těchto absolventů byl jeden muž z Března, který se snažil vybudovat na Štěpánce nějakou keltskou vesnici. Ten mi často nosil nějaké materiály, které jsem zpracovával. Někteří lidé materiály nosili, z jiných jsme je museli pracným způsobem páčít. Velice sdílná byla například dobrovická starostka. Tam jsem byl přítomen u řady kroků, které dělali. Ráda všechny kroky nějakým způsobem publikovala. Z jiných starostů jsem informace musel pracně dostávat. S někým tedy byla dobrá spolupráce, s někým byla komunikace horší. Daleko víc materiálu dostávala Marcela Marvanová, protože místní instituce měly velký zájem na tom, aby lidé věděli, co se u nich děje. Stejně tak ve sportu.

Jaký byl denní harmonogram redakce?

Šéfredaktor vždy ráno udělal poradu, rozdělil práci, dal nám nějaké úkoly, ale jinak byl Donát velice benevolentní a fajn. Čekal, že každý přinese něco ze svých postřehů a z toho, s čím se potkal.

Takže nebyla pevně stanovena témata?

Byla stanovena podle toho, že každý měl svůj rank. Například Marcela Marvanová měla kulturu, ale když nemohla ona, šel tam někdo jiný. Já jsem také kolikrát napsal článek, ne snad o premiéře v divadle, to si ona nenechala ujít, ale když byl třeba někde nějaký koncert. Ona vše nepokryla.

Jaký jste měli prostor pro své články v novinách?

My jsme tvořili vnitřek novin. Čtyři strany. Poslední strana byla věnovaná sportu. Často se dával nějaký materiál i na titulní stránku. Protože když to byl regionální deník, musel samozřejmě oslovit místní obyvatele tématem, které se jich týká.

Co se týká témat, dostávali jste informace z ČTK, nebo vám chodily nějaké informace například z magistrátu?

Pokud vím, tak třeba Ivan Košvanec chodil na policii, pak myslím i na magistrát, ale spojení s magistrátem měl hlavně Josef Donát. Například tady mám článek z volby starosty a z voleb vůbec. podepsaný je tam Donát. On si tyto záležitosti v centru Boleslavi obešel. Měl úžasné konexe a každého, koho jste potkala, znal. Takže to byl člověk, který se v tom dokázal pohybovat.

A zpravodajské agentury jste používali?

My ne. To, co se dělalo tady, se jednoduše dělalo tady. S tímhle museli přicházet do kontaktu ve vydavatelství, kde zpracovávali další obsah novin. Fungovalo to tak, že ty čtyři strany uprostřed byly tematicky z regionu a dělali to ti lidé tam. ČTK o Boleslavi nic nepsala. Naopak si myslím, že pak přebírali další agentury a vydavatelé naše materiály.

Podle čeho jste tedy témata vybírali?

Museli jsme sledovat, co se děje a každý sledoval svůj rank. Zastřešoval to i šéfredaktor, který do novin nějak promítl svou představu, pokud jde o tematiku. Ale každý si v té době mohl v podstatě psát co chtěl, a s tím nosil i kůži na trh. Jednou jsem napsal rozhovor s Karlem Skálou z KSČ a dal jsem k němu titulek V čem má pravdu Karel Skála. Z toho byl velký humbuk, protože ostatní politické strany protestovaly. Přitom se to týkalo pořádku ve městě. Jinak bylo zajímavá tematika nemocnice. V té době byl ředitelem Ing. Langer, který se velice dobře znal s Donátem. Ten mě poslal, abych se s Langerem domluvil a posupně psal o každém primariátu. Vždy se k tomu psala celá tematická strana.

Jak fungovala zpětná vazba? Chodily dopisy?

Samozřejmě. Víte, jak to v novinách chodí. Vyjde nějaký článek, na to přijdou nějaké reakce. Takže se tyto redakce publikovaly. V té době region s novinami žil. Zdá se mi, že dnes s nimi lidé nemají takový kontakt, protože ztrácí regionalitu a zprávy si dnes dohledáte všude. Dříve v novinách k problematice o daném místě bylo daleko víc a lidé na to samozřejmě reagovali. Stále bylo o čem psát.

Otiskovaly se i reakce novinářů na danou zpětnou vazbu?

Určitě, otiskovaly se i reakce nebo komentáře toho daného redaktora.

Vy už jste v redakci nebyl, když nastoupil Ivan Košvanec na místo šéfredaktora?

Ne, zůstal jsem tam čtyři roky. Je to taková práce od nevidím do nevidím, do toho služby v sobotu a v neděli, i když nebyly stále. Nejhorší to měl sport'ák. Bylo to hodně práce za málo peněz. Při té práci jsem si proto musel ještě nějakým způsobem přivydělávat. Současně v roce 1993 jsem si založil firmu a postupně jsem ji rozvíjel. Šéfredaktor mi umožnil, že jeden den v týdnu, pamatuji si, že jsem měl úterky, jsem mohl být ve firmě a vyřizovat schůzky s prvními zákazníky. My jako redaktoři jsme pracovali po večerech, o víkendu. V domě jsem tedy měl pracovní stůl a psal jsem materiály, které jsem nestihl třeba i kvůli podnikání. Pak mi to začalo přerůstat přes hlavu a nedalo se stihnout obojí. Řada lidí, které jsem jmenoval tam vydrželo delší dobu, ale postupně se ta původní redakce celá rozpadla.

A byl ten důvod právě to, že to byla práce za málo peněz, nebo v tom bylo ještě něco jiného?

No, po dvou letech jsem se snažil o zvýšení platu. Přijal mě ředitel z Prahy a řekl mi, že je se mnou spokojený a že mi může zvýšit plat. Tehdy mi přidal asi tisíc korun. Poté jsem tam vydržel ještě asi rok a půl. Jednoduše, když začnete dělat dvě věci najednou, časově to nemůžete zvládnout.

Jak vypadal váš běžný pracovní den coby redaktora?

Hned ráno jsme se všichni sešli. Redaktoři často příliš nespěchali. Například Marcela Marvanová byla někde často až do noci, takže pak přicházela během dopoledne. Ale to jsou ty běžné rysy redaktorů. Není práce třeba od osmi do čtyř, protože musíte reagovat na dění, které právě je. Někdo už ráno přinesl hotový materiál, Ivan Košvanec jel ráno na policii a ze svodek vypisoval, co se stalo. Pak během dopoledne jsme se v redakci nějak sešli, pokud někdo právě

nedělal reportáž. Já jsem měl kromě životního prostředí na starosti dění v obcích, takže jsem často jezdil po obecních úřadech a dělalo se zpravodajství, nebo se hledaly obsírnější materiály pro tematické strany. Například jsem tenkrát dělal celou stranu o Bosni, kde v tu dobu byla velice aktivní starostka, která se snažila tuto obec povznést. Pod jejich správou patřil i Valečov, kolem kterého zařizovala spoustu věcí. A tak to šlo v řadě obcí. V tu dobu se toho hodně měnilo, protože mělo proč. Z období socialismu bylo všechno omšelé a byla potřeba vše zrekonstruovat. V devadesátých letech se velice povzneslo zdravotnictví. K tomu patří i rekonstrukce nemocnice, domovů seniorů a spoustu dalších věcí. Začaly se budovat čističky odpadních vod, rekonstruovat středy obcí, takže v té době se na tohle všechno v tisku reagovalo a materiálu bylo dost.

Zaměřovali jste se v Deníku spíše na zpravodajství, nebo publicistiku?

Byla to taková všehochuť. Mám tu materiál, který jsme tenkrát dostali z vydavatelství. Popisují nám tu různé žánry a směřovalo to k tomu, co bychom měli jak psát. Myslím, že zpravodajství s publicistikou by měly být vyvážené, protože kdyby noviny byly plné zpráv, bylo by to nezáživné. Zprávy se většinou objevovaly na první stránce, přičemž dole chtěl mít Donát vždy nějaký výraznější materiál.

Používali jste při práci techniku, třeba počítače?

Ano, počítač se používal. Já jsem měl i svůj vlastní počítač doma, Olivetti. Pevný disk měl 20 MB, ale na korespondenci a články to stačilo. Vydavatelství se snažilo, aby redakce byly vybavené. Internet v té době asi byl, ale byl v plenkách.

Materiály pro kurýra jste předávali na papíře, nebo elektronicky?

To si příliš nepamatuji. Myslím, že se přetahovaly na nějaké médium, ale fotografie se předávaly in natura, protože je museli naskenovat. Víc bude určitě vědět Milena Píchová. Ta v tomto směru šéfredaktorovi výrazně pomáhala a on na ni i dal.

Zaměřovala se práce redaktora spíše na práci v terénu, nebo na korespondenci?

Ten, kdo dělal zpravodajství z regionu, jako já, byl opravdu často v terénu. V terénu byl hodně i sporták, protože musel některé sportovní podniky navštívit, materiály mu ale i nosili. Z obcí tu byla řada dopisovatelů, nebo mu lidé jen hlásili výsledky. Tudiž měl spoustu materiálu, které musel zpracovat přímo v redakci. Sportovní redaktori se v této oblasti uměli pohybovat a měli spoustu známých. Uměli si udělat kontakty v tom smyslu, že jim lidé posílali

výsledky a oni je zpracovávali. Třeba taková Milena Píchová pracovala více v redakci. Pracovala více s materiály, které jí určil šéfredaktor. Reportáže z okolí nezpracovávala.

Chodili jste všude s fotografkou, nebo jste i sami fotili?

Nechodili. O fotografiích rozhodoval šéfredaktor, nebo když jsme měli téma, u kterého jsme měli pocit, že by k němu měla být i fotografie, požádali jsme ho, aby ji tam poslal s námi. Já jsem s ní spolupracoval často. Například, když jsem zpracovával téma primariátů, po dohodě s primářem jsme šli i fotit. Pamatuji si, že když jsme zpracovávali oční, udělali jsme fotografii i operace šedého zákalu. Noviny, kde byla celá stránka textu, nebyly atraktivní, proto jsme ho museli několika fotografiemi vždy zpestřit.

A byly fotografie vždy jen na Zuzaně Páchové, nebo i na vás?

Zezačátku jsme nefotili vůbec. Pak se to malinko začalo měnit v tom, že ona všechno nestíhala. Měla tři nebo čtyři děti, takže měla problém sladit práci a péči o rodinu. Byl problém, aby šla v neděli ještě na sportovní zápas, i když Donát ji velice chválil. Pamatuji si, že říkal, že Zuzana si tu fotku vždy vystojí. Ona opravdu čekala a dokázala vystihnout daný moment, který byl pro průběh daného zápasu zásadní. Nebylo to tak, že by přišla a vyfotila, jak běhají po hřišti, ale dokázala vystihnout konkrétní důležitou akci v celém zápase. To bylo časově náročné a nemohla svými fotografiemi celé noviny naplnit.

Co se týká šéfredaktora, věnoval se i psaní článků, nebo zejména koordinaci redakce?

Byl to velice plodný autor. Ivan Košvanec dokázal také psát velice rychle. U mě článků není tolik, protože jsem si za témata musel opravdu dojet a často jeden můj článek není výsledkem pouze jedné návštěvy, ale hned několika. To bylo samozřejmě časově náročnější.

Vycházelo tu ještě pře Deníkem nějaké tištěné medium?

Vycházela Záře Mladoboleslavska.

A na tu navazuje Boleslavský deník?

Přesně. Ale co já si pamatuji, tak ještě vedle v Pivovarské ulici sídlil Vladimír Slobodzian, který založil Mladoboleslavsko. Jednu dobu mě lákal, abych šel pracovat k němu.

Takže to byla taková konkurence Deníku?

To ne. Boleslavský deník byl deník a Mladoboleslavsko byl týdeník. Nějakým způsobem tedy napodoboval Zář, ta byla také týdeník.

Takže na Zář navazuje Boleslavský deník i Mladoboleslavsko?

Mám pocit, že Zář tenkrát skončila s tím, že začal vycházet Boleslavský deník, ale Zář zřejmě vydával okres. Myslím si, že redakce Záře byla ve stejných prostorách, ale už si to nevybavuji. Marcela Marvanová se novinářině věnovala delší dobu i před rokem 1993. Pro mě novinářina začala 13. září 1993, ale Marcela Marvanová předtím zřejmě psala i do Záře.

Příloha č. 11: Rozhovor se Zuzanou Páchovou ze dne 11.4.2020

Odkdy dokdy jste působila v redakci Boleslavského deníku?

Působila jsem už v redakci týdeníku Mladoboleslavsko od roku 1991, v Boleslavském deníku jsem byla do roku 1999.

Jaká byla náplň vaší práce?

Byla jsem fotoreportérka. Občas jsem něco i napsala. Museli jsme psát popisky. Nebo jsem psala reportáže z míst, kde jsem byla jen já, ale nepsala jsem tolik. Hlavně jsem fotila. Napsala jsem pár článků. Když bylo potřeba udělat nějaká reportáž, buď jsem jela sama bez redaktora, nebo jsme jeli spolu, když to byl větší článek. Já jsem s tím nikdy moc nesouhlasila. Redaktor samozřejmě může dobře vyfotit a zase obráceně, ale podle mě jsou to dvě profese. Nebo jsme se alespoň tenkrát domnívali. A dokonce to tak i bylo nastavené, že já profesionálně fotím, a pak je tam redaktor, který o tom dobře napíše.

Jak vypadal váš běžný pracovní den?

Když jsem tam nastoupila, vzali mě s tím, že to byl týdeník. Takže si asi říkali, že bych jako fotografka nebyla dosti vytížená, a tak mi dali ještě na starosti rozhlas po drátě.

To také patřilo pod Mladoboleslavsko?

Ano. Akorát se to vysílalo z telekomunikační stanice, takže jsem tam docházelo. To byly takové pořady, myslím, že to bylo jednou nebo dvakrát týdně, měli jsme to na půl hodiny. Dávaly se tam všechny kulturní akce. To měl každý v paneláku. Byly to takové rozhlasové noviny a já jsem to namlouvala. Tím, že to ale nebyl přímý přenos, mohla jsem to dělat i já, protože co jsem zkazila, to jsem si opravila. Takže to mohl dělat i člověk, který nebyl zkušený. Namluvila jsem kulturní a sportovní akce, které se budou konat, aktuality o tom, co se děje na úřadě atd. Dávala se tam i muzika. Náhodou na to celkem ráda vzpomínám, protože jsem si tam dávala muzikou, jakou jsem chtěla. Pak se po revoluci rozjízďelo rádio Jizera a ještě další. Když se začala rozjízďet boleslavská rádia, zrušilo se to. A dost brzy. Ale to bylo jen doplnění, hlavně jsem fotila. Jakmile se zrušilo Mladoboleslavsko, zrušil se i rozhlas po drátě.

Nahrávala jste to sama, nebo vám někdo pomáhal?

Byla jsem tam jen já a technik. Vzpomínám si ale, že jsem tehdy udělala i reportáž ze skautského tábora. Mohla jsem si namluvit sama, co chci. Na nějaké reportáže jsme brali i

diktafon a pak jsem ho použila. Takže jsme tam občas dali i nějaké povídání. A smíchal to tam technik. Já jsem na něj koukala. Víím, že jeden pořad jsem si tam takhle udělala sama. To jsme dělali tak trochu na koleni, tím že jsem musela dělat jiné profese. Ale ono to vlastně souviselo. Šli jsme na nějakou akci a udělali jsme obojí.

Jak tedy vypadal váš pracovní den?

Ráno jsme měli porady, kde se řeklo, co je potřeba a co se děje, co by bylo zajímavé, kam bychom mohli jet. V týdeníku bylo dobré, že tam byl ještě na ty fotky čas. Vědělo se, že fotky budou, že tam přijdou, pak už to bylo trochu horší. Tam už se hned muselo říci, která fotka půjde na první stranu, která na druhou, která na třetí. Takže to jsem předem už všechno věděla. Pevnou pracovní dobu jsme neměla nikdy a pracovala jsem i o víkendu. Protože když se dějí nějaké sportovní nebo kulturní akce, nemůžete mít pevnou pracovní dobu. Když jsem dělala soboty i neděle, brala jsem s sebou i děti. Pak jsem dělala hlavně fotbal, a to byly většinou soboty, ale nebyla jsem tam celou dobu. U toho Deníku bylo těžší, že se ta fotka nestihla bohužel dát do pondělního výtisku. Dneska tím, že jsou digitální foťáky, je to jednodušší. U mě to bylo tak, že jsem si fotku musela jít vyvolat. Buď doma nebo v redakci, ale tu fotku jsem většinou dávala až v pondělí, když přijel kurýr. Ten ji často bral i mokrou. Sušili jsme ji fénem, aby si ji rychle mohl vzít. Když se rozjel Deník, bylo to už celkem složité. Dneska je dobré, že se dá všechno poslat elektronicky.

Jak to bylo s vámi a digitálními fotoaparáty?

Nás už tehdy také nutili používat digitály. Když jsem odešla, redaktori už také začali chodit s foťáky. To se dělaly ještě ty malinké, ale to nebylo vůbec kvalitní. To nebylo na fotku. S tím nešlo udělat ani sport ani nic takového. To až dneska jsou dobré digitály.

Kdy do redakce přišly digitální fotoaparáty?

Když jsme ještě patřili pod Vltavu, stále tam jezdilo vedení a stále nás do toho tlačili. Já jsem na základě toho i odešla. Tlačilo se to spíš už do takové komerce, že už budou jen redaktori s tím, že budou mít v kase digitál. A do toho se mi moc nechtělo. Rychlejší to samozřejmě je. Ale já jsem fotograf. Chtěla jsem fotit, ne psát.

Takže z vás chtěli udělat redaktorku?

Ano, spíše redaktorku. Na to bych nebyla. Je něco jiného, když napíšete pár pustých vět, které vystihují fotku.

Kurýr si tedy pro fotky jezdil až do roku 1999?

Ano, já jsem na digitál v Deníku nefotila. Měla jsem tam temnou komoru a všechno jsem si dělala sama.

Do kolika hodin jste musela mít fotky hotové?

Kurýr jezdil dopoledne asi na desátou jedenáctou. Někdy se stihlo, že se udělala nějaká reportáž ještě dopoledne a já jsem to šla rychle vyvolat. To jsem musela vyvolat fotky opravdu rychle.

Jak to bylo s usazováním fotky do stránky?

Už předem se vědělo, kam se fotka dá, jak bude veliká. Někdy ji ořízli, ale většinou jsme plus mínus věděli. Protože oni tam pak zalamovali text a udělali z toho štoček. V týdeníku bylo dokonce speciální člověk na lámání stránek. Ten ani moc nepsal. Tomu dávali články na zalamování. Tam jsme totiž dávali do tiskárny celé hotové noviny. V Deníku se to ale lámalo až v té tiskárně. Ale vědělo se, že bude stránka o něčem. Kultura se dala někdy připravit i dopředu. Kolikrát jsem sama přišla s nápadem, že udělám dvě tři fotky třeba z Neckyády.

Jak vypadal přechod z týdeníku na deník?

Byla to v Boleslavi velká sláva. V Boleslavi se dělala i show. Bylo to 13. září. Měli jsme na sobě trička s nápisem Boleslavský deník. Vedení se nám přijelo představit. A byli jsme rádi. Byla to nová vzpruha. Týdeník je zastaralý. V deníku se dá informovat hned. Takže jsme byli rádi.

Příloha č. 12: Rozhovor s Milenou Píchovou ze dne 8.2.2019

V jakých letech jste pracovala v Boleslavském deníku?

Nastoupila jsem v roce 1990 a odešla jsem v roce 1995. Dostala jsem se sem úplnou náhodou a zpočátku jsem pracovala jako korektorka. Přišla jsem na inzerát, který jsem si náhodou přečetla v novinách. Zavolala jsem tam a zvedl to tehdejší šéfredaktor Mladoboleslavska pan Donát. Ještě ten den jsem přijela do redakce, napsala test z češtiny a druhý den mi pan Donát volal, že mě bere. Vůbec jsem s tím nepočítala, ale protože to bylo těsně po revoluci, měla jsem touhu zapojit se do dění. A protože mám i technický talent a zajímala jsem se o počítače, naučila jsem se lámat noviny a upravovat grafiku a z korektorky se stala editorka.

Takže jste nastoupila ještě do týdeníku?

Ano, do Mladoboleslavska. Tam jsem nějakou dobu fungovala. Pak přišli Němci na úřad a koupili náš týdeník. Bohužel. V týdeníku to byly zlaté časy. Nějakou chvíli jsme si ho chtěli zprivatizovat, ale pak bohužel byla redakce i s lidmi prodána. Pak jsme tedy přešli na Boleslavský deník. Tam jsem dostala příležitost s počítačem a s programem. Myslím, že první lámací program se jmenoval Cicero. Ta editorská práce, lámání a grafika, mě velice bavila, takže jsem u ní zůstala dodnes.

Jak vypadal přechod z týdeníku na deník?

V Mladoboleslavsku jsme chodili s články, které se nakreslili na papír, pěšky do tiskárny. Vždy jsem tam donesla zakreslenou plachtu, podle které potom v tiskárně zlomili noviny, my jsme je ještě zkontrolovali, a potom nám je tam ruční sazbou vytiskli. V tom deníku se tohle už změnilo. Němci přinesli nějaký kapitál, takže jsme dostali počítače a dělalo se už všechno na počítačích.

Kde stála ta tiskárna?

Hned vedle redakce. Dnes je tam banka. Byla to taková malá tiskárna.

Vzpomněla byste si i na Zář Mladoboleslavska?

Ne, to byl komunistický týdeník. Z něj se potom stalo právě Mladoboleslavsko a z něj potom Boleslavský deník.

Jak vypadaly konkrétně přípravy na přechod k deníku?

Co se týče personálního zastoupení, celá redakce zůstala, jak byla. Naučili nás s počítači, řekli nám, kolik bude stránek, co budeme dělat, a to bylo celé. My jsme vlastně dělali stejnou práci, jen do jiného média. Co se týče práce, myslím, že jí nebylo výrazně více. Navíc jsme byli skvělý kolektiv. Byli jsme mladí a všechno nás bavilo.

Jak vypadal váš běžný pracovní den v Mladoboleslavsku a následně v Boleslavském deníku?

Žádné výrazné změny tam nebyly. Rozdíl byl v tom, že jsme si to tu dělali všechno sami. Redaktoři ráno vyrazili do terénu, přinesli texty a já jsem tam číhala na to, co dostanu do rukou. Velice mě začalo bavit dělat deník, protože ráno přijdete do práce, večer odcházíte a máte čistý stůl. U týdeníků se články vždycky hromadily a potom se spěchalo. Bylo to asi jako v každém týdeníku, kdy první tři dny neděláte nic a zbylé čtyři se můžete přerazit. Má práce byla taková, že jsem čekala na texty, ty jsem přečetla, udělala jazykovou korekturu a upravila stylistiku. Pak jsem ho rovnou posadila do programu a šéfredaktor pak vybíral článek, který bude na titulní stránce.

Vy jste také chodila do terénu za články?

Ne. Byla jsem editor. Ten jen sedí v redakci a čeká, co kdo přinese. Samozřejmě jsem se tu hodně naučila, protože Ivan Košvanec, který byl asi tahoun redakce hned po šéfredaktorovi, seděl proti mně a hodně jsme si povídali. Takže práce redaktora jsem se já, původně chemik, naučila za pochodu. Poté jsem něco i psala a píšu dodnes. Všechno jsem se naučila v Boleslavském deníku.

Kdy přibližně přicházely první články?

Hned. Ti redaktoři měli v hlavě stále nějaké články. Ivan přišel ráno do práce, rovnou něco napsal a odevzdal, takže jsem to mohla rovnou skládat do novin.

Jak to bylo s uzávěrkou?

Pamatuji si, že pro fotky jezdily vždycky dříve, takže Zuzana Páchová měla uzávěrku dříve. Potom jsme měli nějaký online modem, takže jsme je posílali online. A byly s tím problémy, protože bylo složité telefonické připojení. Samotné noviny se pak posílaly později. Tuším, že jsme je potom posílali faxem. Do layoutu jsem si uložila jen velikost fotografie a zasadili si ji tam až v ústřední redakci.

Měla jste na starost ještě něco jiného kromě práce editora?

Přepisovala jsem policejní svodky. Dostávali jsme informace od Policie ČR a měli jsme za úkol je atraktivním stylem přepsat v kriminální sloupek. Také jsem přepisovala texty na stroji. Chodil za mnou kamarád, diktoval mi a já jsem to přepisovala. Do terénu jsem chodila maličko. Za celou dobu jsem napsala asi deset článků, které byly vyloženě jen moje.

Vy jako editorka jste také měla víkendové služby?

Služby byly i v neděli. Hlavně kvůli sportu nebo nějakým nenadálým událostem jsme samozřejmě běhali do redakce i když bylo zavřeno. Ono zavřeno vlastně nemohlo být nikdy. Já jsem se tam jako editorka ocitla jen několikrát. Mě se to netýkalo. Myslím, že v redakci uměli všichni všechno, takže jsme byli nějak zastupitelní. Myslím ale, že noviny na sobotu a pondělí byly připravené už v pátek a oni si potom do tohoto předpřipraveného základu dodávali aktuality z víkendu a posílali je pak sami.

Co se týče dopisovatelů, komunikovala jste s nimi i vy?

Ne, to se mě netýkalo. Domluvili se s nimi předem a potom mi dané články přinesli buď oni sami, nebo redaktoři. Tohle si hlídal šéfredaktor. Nejčastěji jsem jejich články dostávala přímo od něj.

Jaký byl vztah mezi editorem a redaktorem?

Všichni jsme se znali, byli jsme kamarádi a pracovali jsme jako tým. Stačilo přijít a domluvit se. Nepamatuji si jediný spor, který bychom měli. Bylo to naprosto idylické. A všichni jsme uměli všechno, takže pokud bylo třeba, i ostatní redaktoři mohli zalamovat texty.

Vracela jste redaktorům texty k opravám, nebo jste případné chyby opravovala sama?

Redaktorům jsem texty nevracela, nebylo potřeba. Byli to profíci, fungovali jsme jako dobří kamarádi, učili jsme se od sebe navzájem a bavilo nás mít práci jako koníčka. Ráda si občas na ty prima časy v redakci vzpomenu.

Příloha č. 13: Rozhovor s Pavlem Svačinou ze dne 19.4.2020

Odkdy dokdy jste byl redaktorem Boleslavského deníku?

Myslím, že od roku 2004 do roku 2012. S nějakými přestávkami.

Jak vypadal váš běžný pracovní den?

Ráno to vždy začalo poradou kolem osmé hodiny. Tam jsme si nakreslili noviny. Měli jsme takovou nástěnku, kde se vždycky nakreslily stránky. Redaktoři tam sami nabízeli témata na základě toho, co pochytili někde v terénu, na tiskovkách nebo od svých zdrojů. Na té poradě se pak rozhodovalo, zda se to tam dá, zda se to ten daný den stihne a jestli se to dá udělat. Podle toho se pak rozkreslila stránka. Musí tam být velký článek, několik malých a nějaká fotka. Takže se rozkreslilo, co kdo udělá. Pak už následovala samotná práce. Pokud to byl rozhovor nebo reportáž, šlo se do terénu, nebo to bylo něco, co se dá vytelefonovat. Protože úplně vždy se nedá ke všemu vyjet. To trvalo přibližně do oběda. Pak tam byla nějaká pauza. Pak většinou byla druhá porada, kde už se říkalo, co se podařilo, kolik toho máme atd. Nějak se to ladilo. Pak následovalo zalamování do novin. Jeden čas jsme na to měli zaměstnankyni, která to dělala, protože to byl celkem složitý program, ale postupně, jak se všechno modernizovalo, tak už na to přišli všichni a ten redakční systém už začal ovládat každý. Takže už si každý mohl přidat svůj článek do redakčního systému. Pak následovala korektura, takže přišel korektor, který všechno přečetl a vrátil vám to, protože tam našel chyby. Nějakou dobu trvá opravování, a pak ty články někdo schvaloval. Pak to vyjelo do tisku a měli jsme volno. Ale to mluvíme už třeba o nějaké šesté sedmé hodině večer.

V kolik hodin byla uzávěrka?

Já popravdě nevím. Myslím, že osmá hodina byla taková ta nejzazší doba, kdy to většinou muselo být hotové. A jinak je to podle toho, jak to stihnete. Když to stihnete do tří, máte to ve tři. My jsme obvykle končili kolem šesté hodiny večer. Ale nikdy jsme to nepotřebovali. Nikdy to nebylo tak, že bychom to nestihli do uzávěrky.

Byla nějaká hlavní porada?

Hlavní porada byla. Myslím, že v pondělí.

Co se na nich řešilo?

To byla velká porada, kdy jsme se sešli v zasedačce. Tam se řešilo více věcí i provozních. Nejen témata. Např. když se měnily nějaké programy, nějaký systém. Řešilo se třeba to, kdo měl nebo neměl vybranou dovolenou, plánování těchto věcí, které souvisejí s personalistikou. Nemoci, nebo třeba i to, kdo vyveze popelnici, klíče. Protože je to malá, regionální redakce, tak se tam řešil i byznys. Třeba inzerce. Inzerťáci třeba sehnali nějaký kšeft, takže to se řešilo. Nebo třeba i polomarketing. To znamená, že třeba někdo napíše nějaký hezký článek o organizaci a ona si za to koupí třeba tisíc novin, čímž nám samozřejmě zvedne prodej. To se dříve také dělalo, i když to není úplně novinářsky správně. Nebylo to třeba s politiky nebo nějakou kontroverzní firmou, ale třeba někdo pořádal nějaký koncert. To není nic proti ničemu, tak se udělalo to, že si koupil tisíc novin, abychom napsali, aby si lidé kupovali lístky. Nebo se prostě udělala soutěž. Tak takové věci se tam řešily.

Jak to vypadalo s webem, když jste nastoupil?

Když jsem nastupoval, tedy v roce 2003, to byla naprostý prales. Tam byly jednoduché webovky, které fungovaly nějakým systémem Anopress, který nějak automaticky překlápěl některé ty články z tištěných novin na web. My jsme k němu neměli vůbec přístup. Vůbec jsme na něm nedělali. Víím, ale že už nějakou dobu fungovaly, ale redakčně jsme s nimi nijak nežili.

Kdy jste se o web začali starat také vy?

Začínalo to tak, že postupně se zakládal redakční systém na webovky. A na začátku byla redakce nabobtnalá ještě o lidi, kteří se o webovky starali. Byl tam webeditor. Víím, že s webem byly velké plány. Že bude žít čtenáři, že tam bude nějaká nástěnka čtenářů, kam budou psát nějaké vzkazy. Že tam budou malé články, velké články, fotogalerie, videa, že budeme dělat. Bylo to najednou hrozné boom. Ale co to bylo za rok, to nevím. Možná 2008.

Takže nejprve se o web staral webeditor, a teprve po nějaké době jste k němu měli přístup i vy?

Myslím, že jsme postupně začínali všichni, ale webeditor toho měl nejvíce na starosti. Všechno moderoval, řídil. Věnoval se čistě jen tomu webu. Ale když se začalo tehdy s tím, že budeme dělat web, měli jsme přístup všichni. Většinou to bylo tak, že já jsem psal článek do novin a ten člověk ho poté dal na web. Třeba ho trochu zaktualizoval a upravil. Protože tam nebyla kapacita. Na redakci tam bylo čtyři pět lidí, kteří byli rádi, že zvládají papírové noviny. Nebylo možné, aby psali zvláštní články ještě na web. Takže většinou se to kopírovalo. Ten

systém fungoval tak, že nejdříve to vyšlo v novinách, a ještě ten den zdarma na webu, ale až odpoledne. Plus na web se dělaly ještě nějaké zvláštní články, jako Stalo se. Tam muselo být třeba deset patnáct událostí za den. To bylo unikátní pro web a dělali to redaktoři. Webeditor spíše řešil čtenářské záležitosti. Třeba online rozhovory. Webeditor si někoho pozval a čtenáři mu tam dávali otázky. Bylo to čistě pro web, ale když to bylo hodně zajímavé, vzali jsme si to i do novin. Samozřejmě se to nejdříve přečetlo, upravilo a napůl učesalo. Webeditor měl tedy na starost jen ten web. A měl nějaký limit, nějaký počet článků, které musel zařadit každý den. Ale samozřejmě některé zprávy jsme si tam dávali sami, protože přístup jsme tam měli všichni.

Jak to bylo v redakci s rozdělením specializací redaktorů?

My jako redaktoři jsme měli na starost okres Mladá Boleslav, většinou to bylo tak, že někdo měl čistě Boleslav, někdo měl Benátky, někdo Hradiště a okolní obce... Nebylo to extra zaměřené na nějaká témata, ale spíše na místa. Abychom si nelezli do zelí a nepsali o stejném tématu dvakrát, nebo nešli dvakrát na stejnou akci. Potom tam byl ještě sporták, který měl na starosti čistě sport. To byl Josef Štajner, který potom zemřel, a pak ho vystřídal Jaroslav Bílek. Sport měl vlastní stránku. Pro čtenáře regionálního deníku je sport poměrně důležitý. Ti lidé tím hodně žijí. Kopaná je spojuje tak, že čekají na výsledky, aby se viděli v novinách. Ještě byla taková soutěž Tipliga, kde lidé tipovali, jak zápasy dopadnou. To bylo velice oblíbené. Lidé to kupovali, vystřihovali a posílali. Sport je v regionech velký tahoun.

Sportovní redaktoři se také účastnili redakčních porad?

Jen těch velkých. Těch týdenních. Na těch každodenních ranních nebývali. I když ze začátku tam asi Pepa Štajner byl. Jarda Bílek by tam asi být chtěl, ale zápasy trvají dlouho do noci, takže přišel třeba až odpoledne.

Kolik vás bylo v redakci v době vašeho působení?

Redaktorů asi šest.

Zaregistroval jste v té době nějaké změny v organizaci redakce nebo práci redaktorů?

Tak zásadní změna byla v tom, že jsem potom převzal vedení. Ale jinak o nevíم o ničem, co by se měnilo.

Jak vypadala redakce?

Měli jsme první patro budovy. V přízemí byla inzerce a komunikace s klienty. Myslím, že jednu dobu ještě předtím, než jsme nastoupil, byla redakce jen v přízemí. Pak se to přestěhovalo do patra. Za mě už to tak potom zůstalo. Potom, když jsem odešel, tak se to zase odstěhovalo zpět do přízemí.

Chodili vám od vedení nějaká doporučení o tom, co a jak máte psát?

Byly tam samozřejmě motivace v tom, aby články byly atraktivní a abychom psali některá témata. Vedení často nějaká témata i vymýšlelo. Byly to různé příběhy, do kterých každý region sháněl své lidi. Tohle tam určitě bylo, ale že by někdo ovlivňoval vyznění článků, tak to ne.

Takže jste dostávali i univerzální témata, která jste potřebovali vypracovat?

Kromě okresních zpráv, které jsme si našli sami, tak se poměrně často stávalo, že se vymyslel nějaký seriál, např. hrdinové, kdy měl každý region najít někoho, kdo někoho ošetřuje. Nebo rozhovor s hasiči. Byly to seriály třeba o dobrovolných hasičích nebo zdravotních sestřích, které přicházely z centra. To téma jsme tedy zpracovali sami regionálně. Není to ale ovlivnění vyznění toho článku.

Co se týče získávání informací, spíše jste byl v terénu, nebo pracoval z redakce?

Asi půl napůl. V regionální novinářině musíte na zastupitelstvo, tiskovky, na rozhovory za lidmi. Každý den musíte mít nějakou fotku, tu od stolu také nikde neseženete. To musíte vyjet a vyfotit. Ale také pak strávíte hodiny psaním.

Měli jste k dispozici nějakého fotografa?

Většinou jsme měli externí spolupracovníky. V regionech je spousta různých lidí, kteří fotí a které to baví. Byli lidé, kteří byli na nějaké akci a automaticky to poslali buď zadarmo nebo za nějaký malý honorář. Nebo jsme se předem cíleně dohodli. Takže externí fotografové byli. Ale redakčního fotografa, který by nám byl k dispozici, to jsme neměli. Takže většinou si člověk musel fotit sám.

Zaregistroval jste v průběhu nějaké změny v charakteru článků?

Myslím, že ani ne. Víím, že po mém odchodu se to začalo hodně měnit, protože se různě ubíraly stránky, tak je jasné, že tohle charakter článků ovlivní, protože se tam toho tolik nevede. Ale byl to vždycky takový mix. Něco bylo zpravodajství, něco publicistika, rozhovory.

Fungoval v redakci editor nebo korektor?

Editora jsme neměli. Měli jsme šéfredaktora, to byl Jiří Macek, který to vždycky prolétl. A byl tam korektor, který vždy přišel jen odpoledne, aby články přečetl.

Příloha č. 14: Rozhovor se Zuzanou Zelenkovou Kodrlovou ze dne 25.3.2020

Odkdy pracujete v Boleslavském deníku?

Nastoupila jsem v lednu loňského roku. Asi po půl roce jsem podepsala šéfredaktorskou smlouvu, ale dnes je to s šéfredaktory už jinak, protože nemají moc komu šéfovat.

Kolik tu bylo redaktorů, když jste nastupovala?

Když jsem nastoupila, byla jsem tu sama jen se sportovním redaktorem. V březnu pak nastoupil kolega, ale po dvou měsících přešel do Mělníka. Moje současná kolegyně nastoupila v květnu.

Probíhají mezi vámi porady?

Každé ráno máme celokrajské porady vedené přes Skype, pokud Skype funguje. A jednou za čas máme poradu v Praze. V Mladé Boleslavi se s kolegyní snažíme dělat porady jednou týdně, ale jsme v redakci stále spolu, takže komunikujeme průběžně.

Takže pracujete z redakce?

Ano. Samozřejmě tato práce je hodně o terénu, ale snažíme se chodit i do redakce, kde píšeme texty. Takže se tam vídáme, bavíme a komunikujeme spolu.

Takže to není tak, že byste se ráno sešli, řekli si, co a jak, a potom jdete po svém?

My máme každá na starost něco jiného, takže si jen jednou za týden dáváme porady o tom, jaké jsou akce, co by bylo dobré pokrýt a koho oslovit ohledně fotek, když se na nějaké akce nedostaneme. Domlouváme se na to, co bychom chtěly po externistech. To si jednou týdně řekneme. Každodenní porady to nejsou. A se sportákem ani žádné porad nejsou, to je samostatná jednotka. Vůbec nemám informace o tom, co bude psát.

Jak mezi sebou máte rozdělenou práci?

Sportovní redaktor má samozřejmě sport. Já zpracovávám reportáže, články, publicistiku a teď i komentáře. Takže tak nějak všechno. Kolegyně pokrývá akce, dělá kulturní přehledy a shání fotky a věci do Čtenáře reportéra.

Komentáře?

Ano, je to novinka. Od minulého týdne. Prý se psali kdysi dávno, ale to jsem nezažila a teď se to obnovuje. Lidi na to prý slyší a chtějí to. Takže máme i komentáře.

Jak vypadá váš běžný pracovní den?

Nedá se to jednoduše popsat, protože každý den není stejný. Ráno vstanu a jedu do práce. Vždy jezdím MHD, protože nechci jezdit autem. Nechci vycházet z kontaktu s lidmi. Připadá mi zvláštní, když se redaktor zavře do auta a všude jezdí autem. Už v autobuse si dělám přehled o tom, co se kde dělo. V redakci nemám ČTKu, takže když se stane něco velkého, musím hledat v jiných zdrojích. Například, když hořela Faurécie, bylo hodně reakcí na Facebooku. Takže jsem už po cestě psala článek na základě ohlasů z Facebooku. Takže si udělám přehled, prohlédnu sítě a kouknu se, co se kde stalo na Novinky, iDnes a tak. Mohlo by tam někde být něco o Mladé Boleslavi. Dělán si takto rešerši a hledám, zda není někde něco, co mi uniklo a co potřebuji pokrýt. Pak přijdu do redakce, napíšu nějaký základ nutný pro daný den a poté jdu po schůzkách. Nebo třeba do redakce ani nejdu a jdu rovnou na schůzky. Základ každého dne je ale ranní rešerše, v 9:30 máme celokrajskou poradou a pak se jde do terénu. Za současné situace samozřejmě nikam nechodíme a sháníme storky a informace na dálku. Ale i takto to jde dělat. Pevnou pracovní dobu mám asi do tří, ale než jdu spát, může mi kdokoli z editorů napsat a něco po mě chtít.

Co řešíte na celokrajských poradách?

Říkáme si, co kdo dělá a můžeme se vzájemně inspirovat. Dáváme vždy jedno zásadní téma, které se daný den řeší. To se dává na otvírák. Pak se dává jedno menší téma, které na poradě často ani neřešíme. A editoři nám k tomu říkají své. Pokud se jim zdá, že by se něco například mohlo více rozvést, sdělí nám své představy. Občas se stane, že tam padají taková témata, která se poté stávají celokrajskými, protože na Skypu je i náš hlavní šéfredaktor. Nebo se i stává, že neřešíme žádná témata a šéfredaktor přijde s tím, že se něco bude dělat krajsky. Třeba když byla premiéra filmu V síti, všichni jsme dělali tuto problematiku. Obvolávali jsme školy a zjišťovali, zda se s něčím takovým setkali. Říkáme si i rozsahy článků. To se odvíjí od inzerce.

Jaký je vztah mezi redaktorem a editorem?

Napíšu článek, dám ho editorovi, který ho láme do novin, nebo umístí na web a dá nám k tomu nějakou zpětnou vazbu ohledně toho, co se mu líbí, co ne a co je třeba zlepšit. Občas se

i stane, že nám článek vrátí zpět k přepracování, ale většinou ne. Článek umístíme do našeho systému a editoři si ho poté berou sami do novin. Mají toho na starost opravdu hodně, protože dělají noviny pro 10 okresů. Nemáme v redakci korektory, takže to po nás někdo musí i přečíst. Kromě toho, že si s nimi schvalujeme témata, jsou to tedy takové druhé oči, které to přečtou.

Jak je to s uzávěrkou?

Uzávěrka do novin je ve dvě hodiny odpoledne, na web můžeme psát stále. Jsou ale situace, kdy se uzávěrky prodlužují. Když ale píšeme například věci po zastupitelstvech ohledně toho, co se kde schválilo, nebo něco nadčasového, třeba o plastice Václava Černého v Benátkách, napsala jsem to dopoledne, tedy do dvou hodin, odeslala a druhý den byl článek v novinách. Pokud jsou ale situace, jako třeba vichřice, například teď nedávno to bylo s vichřicí dost krizové, dávali jsme to naopak co nejpozději, aby tam byly co nejčerstvější informace. Potom jsou třeba i krizové akce, kdy se nám tu v 6 hodin ztratilo dítě. Napsala jsem o tom večer a další den to vyšlo. Záleží také na tom, kdo edituje. Jeden editor neřeší, když mu pošleme článek o něco později a druhý s tím má velký problém a chce vše přesně ve dvě, aby to mohl večer v půl sedmé lámat.

Takže noviny se lámou v půl 7 a pak už je utrum?

Noviny se sice lámou v půl 7, ale jsem přesvědčená, že kdyby se něco stalo i později, šlo by to změnit třeba i v 10 večer. Sportáči totiž posílají mnohdy články až večer.

Jak funguje spolupráce s externisty?

Kolegyně jim posílá přehledy o tom, co se děje za akce. Chci vždy vědět dopředu, zda budou něco psát a jestli, tak co. Teď tu máme třeba Michala Kvapila, který založil internetovou televizi Tývka a v těchto těžkých časech si dost pomáháme, abychom na tom nebyli ani jeden tak sám. Dělali jsme spolu například Škodovku, když se tu řešil první nakažený. Samozřejmě nám nikdo nechtěl nic říci, takže jsme spolu vyvíjeli usilovný nátlak, abychom se něco dozvěděli.

Co se týče hledání informací, sedíte více v redakci, nebo chodíte více ven?

Myslím si, že spíš chodíme ven za lidmi a na akce, ale pak je problém to všechno upsat. Teď nám třeba odpadly týdeníky. Kdyby odpadly úplně, určitě bychom měli čas chodit ven častěji. Teď máme ten problém, že práce je opravdu hodně, ale snažíme se být víc v terénu.

Jsou pro vás jako pro redaktory zadané i články do týdeníku?

Ano, jsou. Částečně se týdeník láme z toho nejzajímavějšího, co se stalo v uplynulém týdnu, ale kromě toho je tu rubrika Panorama. Tam máme každý týden zadané nějaké téma, která ale často nezapadají do aktuálního kontextu dění. Máme například problém najít akci k výročí Světové války, ale půl roku před ním. kromě toho děláme i hasiče. Dříve se to dělalo okresně, teď krajsky, takže to teď nedělám já. Točíme se v kolečku po 10 týdnech a každý týden je jiný okres. Předtím to bylo tak, že v každém týdeníku byli hasiči z daného okresu, takže teď je to jednodušší. Také se do týdeníku speciálně dělá kulturní přehled. A Lidé od vedle je také rubrika pro týdeník, ale dávají se i na web.

Jak je to s webem?

Všechny články dávám do agentury a berou si to kolegové. Takže web jde úplně mimo naši redakci.

Chodí do redakce zpětné reakce?

Někdy přijdou, ale málo. Třeba zrovna včera mi přišel pěkný mail. Anonym od pána, který byl naštvaný, že jsme do titulku napsali slovo „udavači“. V článku se psalo o tom, že lidé volají policii na své sousedy v Kosmonosích, kteří nenosí roušky na vlastní zahradě. Velice ho to pohoršilo.

Dostáváte nějaká doporučení ohledně toho, jak máte psát?

Ne. Šéfredaktor se nás snaží vést, to ano. Ale nepřijde s tím, že máme na zadané téma napsat takový a takovým způsobem a oslovit konkrétní lidi.

Jak je to s víkendovými službami?

Každou chvíli jinak. momentálně je to tak, že o víkendech už moc nechodíme na akce, ale jsem doma u počítače a čekáme, co se kde stane. Sledujeme Novinky a hasičské stránky, a když se někde stane nehoda, voláme a píšeme a komunikujeme s webeditory. Máme možnost chodit na akce, ale primárně pokrýváme tyto věci.

Jak je to s fotografiemi a fotografem?

Momentálně máme jednoho fotografa na kraj. S fotkami to ale záleží na jeho časovém vytížení. Někdy pro nás fotí jednou za týden, někdy za dva za tři. Když ho potřebuji, tak mu zavolám. Z 90 % jsou to Lidi odvedle.